18
2005

ZDARMA NA CD: 25 NEJLEPŠÍCH LOGICKÝCH HER

www.ppk.cz

počítač pro každého

Cena: 55 Kč / 89 Sk
Pro předplatitele: 39,80 Kč / 64 Sk

25 programů pro DVD
- přehráváme
- zálohujeme
- vypalujeme

NA CD FILMOVÝ SPECIÁL

KOPÍRUJEME FILMY

Jak zkopírovat film z DVD (10)

PŘEDSTAVUJEME

DOMÁCÍ POČÍTAČ

NÁVODY, TIPY, TRIKY

- Zálohujeme filmy z DVD
- Jak převést film do jiného formátu
- Univerzální prohlížeč souborů
- Fotoalbum v počítači
- Tipy pro Zoner PhotoStudio 7
- Styly v dokumentech MS Wordu
- Vkládáme obrázky do textu v MS Works

KŘÍŽOVKA O CENY: VYHRAJTE KAPESNÍ POČÍTAČ

OBSAH

HITY PPK CD 18/2005

Vítejte u PPK CD 18/2005. Na cédéčku najdete programy pro přehrávání a zálohování DVD, sbírku pětadvaceti logických her, sbírku srandiček a kanadských žertíků, ukázky filmů, které se budou v nejbližší době promítat v českých kinech, aj.

návody

DVD Shrink 3.2.0.15
CD: obsah cd/dvd
návod: strana 21

DVDx 2.3
CD: obsah cd/dvd
návod: strana 23

SmartRipper 2.41
CD: obsah cd/dvd
návod: strana 25

Filmový speciál

zdarma

Opět vám přinášíme ukázky několika filmů, které budou uvedeny v českých kinech. U každého filmu najdete také stručný popis obsahu, internetové stránky a datum české premiéry. Na CD vás čekají ukázky těchto filmů: Mlha, The Bad News Bears, Doba ledová 2, Kurýr 2, Elizabethtown, Corpse Bride, King Kong, Finty Dicka a Jane a V její kůži.

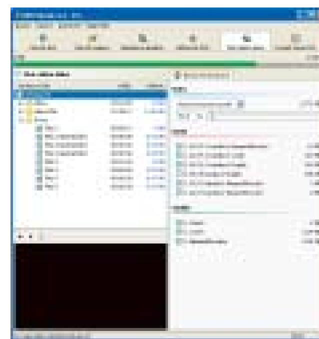
rubrika na CD: obsah cd/filmy

DVD Shrink

freeware

DVD Shrink je skvělý program pro zálohování DVD. Jednotlivé soubory jsou uloženy na pevném disku a odtud je lze vypálit na prázdné DVD. Program obsahuje skvělé funkce, které umožní vyřadit části, jež nechcete (například různé bonusy, zvukové stopy a titulky), a také zmenšit velikost výsledného videa.

rubrika na CD: obsah cd/dvd

1 Free Minesweeper

freeware

Graficky zdařilá variace klasického hledání min. Jako obvykle můžete hrát ve třech předem nastavených úrovních obtížnosti nebo definovat velikost vlastního pole a určit počet rozmístěných bomb v procentech (v rozmezí 1 % až sebevražedných 50 %). Jediným cílem je opět bezpečně odhalit všechny bomby a odkrýt prázdná pole.

rubrika na CD: obsah cd/hry

Kvadragon

freeware

Kvadragon je další zpracování klasické logické hry. Úkolem je (pomocí vlastních figurek) zabrat co nejvíce polí. Hra končí po zaplnění všech volných políček figurkami. Jestliže některý z hráčů už nemůže hrát, zbytek hracího pole se zaplní figurkami soupeře. Vyhrává hráč, který má na konci hry více figurek.

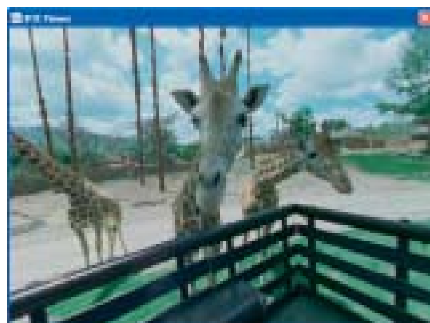

rubrika na CD: obsah cd/hry

Srandičky a kanadské žertíky

freeware

Připravili jsme pro vás sbírku pětadvaceti drobných prográmků, které se většinou řadí do kategorie srandiček, blbůstek a kanadských žertíků. Jde o různé prográmky, které vás mohou rozveselit a u kterých se můžete odreagovat, nebo o prográmky, pomocí kterých můžete potrápit nebo vystrašit své kamarády.

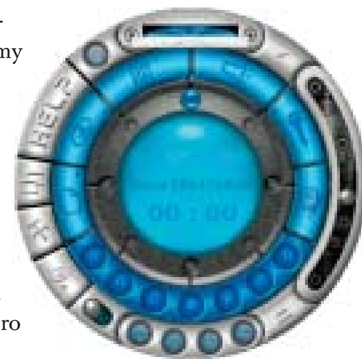
rubrika na CD: obsah cd/srandičky

A2 Media Player

freeware

Kvalitní multimediální přehrávač, který zvládá přehrávat filmy nejen z video CD a DVD, ale i běžné multimediální soubory WAV, MP3, OGG, AVI, MPEG aj. Bez potíží přehraje i audio CD. Dále je možné nahrávat vlastní audiozáznamy přes mikrofon, podporována je řada zvukových i vizuálních efektů, nechybí ani podpora pro ID3 značky.

rubrika na CD: obsah cd/dvd

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

hlavní titulek na obálce tohoto vydání Počítače pro každého hlásá, že kopírujeme filmy, a to z DVD. O tom, že nosiče DVD už definitivně „převálcovaly“ videokazety VHS, jsme psali už několikrát. I když videokazety jsou pravděpodobně dosud nejrozšířenějším nosičem v našich domácích videotékách, souboj s digitálním záznamem videa na skladných a odolných dévédéčkách nemohou přežít. Jednou z nesporných výhod videa na DVD je to, že tento digitální záznam lze (prostřednictvím počítače) libovolně kopírovat, a to bez ztráty kvality. Tato výhoda, kterou oceňují uživatelé, zároveň představuje nebezpečí pro autory a pro vydavatele: co lze jednoduše zkopírovat, to se dá poměrně snadno ukrást. Neplatí však, že každá kopie díla je nelegální. Pokud vytváříte pro vlastní použití záložní kopii filmu, který jste řádně zakoupili, je vaše počínání zcela legální, a dokonce to můžeme vřele doporučit. Bez funkční zálohy by vám v případě ztráty nebo poškození originálního nosiče pravděpodobně nezbylo nic jiného než si znova za plnou cenu koupit to, co jste už jednou zaplatili.

Způsobů, jak a kam zkopírovat film zaznamenaný na DVD, je několik. Prostřednictvím návodů v tomto vydání vám poradíme, jak na to, a na přiloženém cédéčku najdete potřebné programové nástroje, s jejichž použitím tuto úlohu jistě snadno zvládnete.

Filmům je věnován také náš bonus na CD. Filmový speciál vám opět nabídne ukázky z několika zajímavých filmů, které v blízké době uvidíte v našich kinech.

Koho filmy nebaví, ten si může zahrát některou z pětadvaceti vybraných logických her nebo pobavit sebe či své přátele některým žertovným prográmkem. Ale pozor, nezkoušejte to v zaměstnání! Šéfové nemají moc rádi, když si jejich podřízení v pracovní době hrají za použití drahé výpočetní techniky (byť by šlo o logické hry a hlavolamy, které bystří vaši mysl), a asi u nich nenajdete pochopení, ani pokud jde o nějaký ten kanadský žertík.

Přeji vám příjemnou zábavu s domácím počítačem.
Ivan Heisler, šéfredaktor

LCD S PĚTILETOU ZÁRUKOU

Společnost Eizo uvedla na trh 17palcový monitor **M1700**, který má integrovány dva malé reproduktory s výkonem 1 W. Monitor zobrazuje v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů, kontrastní poměr je 700 : 1, maximální jas je 300 cd/m² a výborná je doba odezvy, podle výrobce 8 ms. K počítači lze tento monitor připojit přes analogové rozhraní D-Sub či přes digitální rozhraní DVI-D. Tento monitor zaujme i tenkým rámečkem o šířce 14 mm, což ocení zejména uživatelé, kteří chtějí umístit dva nebo více monitorů vedle sebe. Zorné úhly jsou 170 stupňů (při pohledu ze stran) a 155 stupňů (ve vertikálním směru). Maximální spotřeba činí 45 W a záruka platí pět let nebo 30 000 hodin provozu.

http://www.eizo.cz

TRESTY ZA PIRÁTSTVÍ

Během letních měsíců české soudy vynesly několik přísných rozsudků nad softwarovými piráty. Viníkům rovněž hrozí až statisícové platby za odškodnění poškozených firem. Přísné tresty se dotkly hlavně domácích paličů nelegálního softwaru. 25letý muž z Moravy tak musí zaplatit přes 340 tisíc korun poškozeným firmám jako náhradu škody. Soud v Hodoníně ho navíc potrestal deseti měsíci odnětí svobody podmíněně s odkladem trestu na tři roky a nařídil propadnutí věci.

http://www.bsa.cz

TISCALI N-JOY

Společnost Tiscali spustila na internetových stránkách www.n-joy.tiscali.cz nové multimediální centrum Tiscali n-joy, které přináší uživatelům internetu informace a zábavu z nejrůznějších oblastí. Součástmi obsahu Tiscali n-joy je široké spektrum ukázek filmů a počítačových her (upoutávky, dokumentární filmy, internetové televizní vysílání), on-line poslech hudby (rádia, hudební TV), videopředpověď počasí a další oblasti zábavy (vtipné TV reklamy, webové kamery). Vše je přehledně členěno do hlavních tematických sekcí, jako jsou např. sekce Hry, Kino, Hudba a Humor. Tiscali n-joy nabízí bezplatný přístup např. k více než 21 hodinám ukázek z 600 filmů, k 12 hodinám dokumentárních filmů, k živému vysílání 190 televizí a rádií v 41 zemích a ke 176 humorným videím. Jednoduché uživatelské prostředí Tiscali n-joy umožňuje i naprostým počítačovým laikům snadno spustit vybrané video pouhým kliknutím. Odpadá tak složité stahování a ukládání souborů na počítač uživatele. Multimediální centrum Tiscali n-joy je internetovým uživatelům k dispozici na adrese

http://www.n-joy.tiscali.cz

NOVÁ DVD VYPALOVAČKA

Společnost LG Electronics uvádí na český a slovenský trh novou DVD vypalovačku **GSA-4165B**. Tento model nabízí rychlost zápisu 48x na média CD-R a 32x na média CD-RW a nově přináší i zápis na dvouvrstvá média pro formát DVD-R DL. Rychlost zápisu na média DVD+R a DVD-R je 16x, rychlost zápisu na média DVD+RW je 8x, na disky DVD-RW lze zapisovat rychlostí až 4x a na média DVD-RAM rychlostí pětinásobnou. Na dvouvrstvá média DVD+R DL a DVD-R DL se data vypalují maximální rychlostí 4x. Orientační cena včetně DPH je v ČR 1890 Kč, na Slovensku pak 2290 Sk.

http://cz.lge.com

PŘENOS ZVUKU BEZDRÁTOVĚ

Společnost Logitech uvádí na trh nové produkty, které umožňují bezdrátový přenos zvuku z různých zdrojů do reproduktorové aparatury či do sluchátek. **Wireless Music System for PC** je sada pro bezdrátový rozvod zvuku z počítače. Skládá se z vysílače, který se zapojuje do počítače, a z přijímače (zapojí se do zesilovače) a z dálkového ovladače. Systém má dosah až 100 m. Sada **Wireless Headphones for PC** slouží k bezdrátovému přenosu zvuku do sluchátek. Má dosah až 50 m; hlasitost a některé funkce pro přehrávání umožňuje ovládat přímo ze sluchátek. Sada **Wireless Music System for iPod** je určena pro bezdrátový přenos zvuku z MP3 přehrávače do sluchátek.

http://www.logitech.cz

FIREFOX PRO HANDICAPOVANÉ

Společnost IBM ohlásila, že svým příspěvkem do fondu webového prohlížeče Mozilla Firefox usnadní jeho ovládání většímu počtu uživatelů, a to včetně lidí zrakově a motoricky postižených, aby mohli snadněji přistupovat k webu a pohybovat se v něm. Tento software učiní z Firefoxu 1.5 prohlížeč, který umožní vývojářům přidávat přístupové funkce do bohatých internetových aplikací, jež je učiní „přístupnějšími“ i pro handicapované nebo starší spoluobčany.

http://www.ibm.cz

NOVÝ WEB POMŮŽE DĚTEM

Adopce Srí Lanka je projekt adopce na dálku a jeho cílem je pomoci dětem, které přišly o své rodiny a domovy loni v prosinci při přírodní katastrofě v jihovýchodní Asii. Pomoc Nadace Terezy Maxové se zaměřuje na vzdělávání jednotlivých dětí a podle možností na materiální pomoc sirotčinci, ve kterém opuštěné děti na Srí Lance žijí. Prostřednictvím internetových stránek www.adopce-srilanka.com, které bezplatně spravuje společnost Explorer, koordinuje Nadace Terezy Maxové pomoc v rámci projektu. Lidé, kteří se rozhodnou dětem na Srí Lance pomoci, zde naleznou veškeré informace o způsobu pomoci – jde o podporu konkrétních dětí či o příspěvek na konto pro sirotčinec. Cílem projektu je především zprostředkovat přístup ke vzdělání. Kromě školného či školních potřeb je příspěvek zaměřen i na další potřeby dítěte, tedy například i na léky, lékařskou pomoc, stravu, oblečení apod.

http://www.nadacetm.cz, http://www.explorer.cz

MOBIL S VYSOUVACÍM KRYTEM

V listopadu 2005 uvede společnost Siemens na trh mobilní telefon **CF110**, který bude k dispozici v barevné kombinaci „měsíční stříbrná“ a „půlnoční modrá“. Barevný displej zobrazuje 65 000 barev a telefon podporuje tři frekvenční pásma, takže jej můžete použít po celém světě. Díky datovému kabelu USB můžete své kontakty synchronizovat prostřednictvím PC. K rychlému přenosu dat lze použít technologii GPRS.

http://www.siemens.cz/com

info

Redakce PPK připravuje ve spolupráci s firmou UPC pravidelný pořad *S PPK na internet*. Tento pořad můžete sledovat na Info kanálu v síti kabelové televize UPC.

KOŽENÝ USB FLASH DISK

Společnost Prestigio International oznámila uvedení produktu **Prestigio Leather Data Flash** na trh. Jedná se o stylový USB flash disk opatřený obalem z kůže. K počítači se připojuje přes vysokorychlostní rozhraní USB 2.0 a k dispozici je v různých kapacitách – s pamětí o velikosti 256 MB, 512 MB a 1 GB. Tento model je kompatibilní se všemi rozšířenými operačními systémy, jako jsou Windows 98/SE, 2000, ME, XP i Mac OS 9.08. Jeho rozměry jsou 82 × 27 × 15 mm a hmotnost činí 30 g. Orientační ceny jsou za 256MB model 970 Kč, za disk s 512MB pamětí 1530 Kč a za model s 1GB pamětí 2780 Kč.

http://www.prestigio.cz

MOBILNÍ SPOLUPRACOVNÍK

Společnost Acer představila řadu notebooků **TravelMate 2410**. Nejlevnějším modelem je s cenou 26 168 Kč včetně DPH TraveMate 2413LMi, vybavený 1,5GHz procesorem Celeron M 370, 256 MB operační paměti, 60GB pevným diskem a DVD vypalovačkou. Obraz se zobrazuje na 15palcovém displeji pracujícím v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Operačním systémem je Windows XP Home Edition v české verzi. Hmotnost notebooku činí 2,75 kg.

http://www.acer.cz

CNAP SE ROZRŮSTÁ

Cisco Networking Academy Program v České republice byl v průběhu tohoto roku rozšířen o kurz zaměřený na problematiku bezdrátových technologií (Wi-Fi). Vzhledem k ukončení pilotní fáze a současnému stavu nasazení tohoto kurzu je možné již od září 2005 ve vybraných akademiích zahájit studium nového kurzu. Kurz je určen, stejně jako ostatní kurzy CNA, pro studenty středních a vysokých škol, ale také pro zájemce z komerční sféry.

http:// www.cnap.cz

info

V jednom z minulých čísel našeho časopisu jsme vás upozorňovali na letní fotosoutěž našeho časopisu, která probíhala na stránkách *http://www.dfo.cz*. Na tyto stránky jste mohli nahrávat svoje fotografie a podělit se tak o ně s ostatními. Ačkoliv soutěž již skončila, fotoalbum můžete využívat i nadále. Obrázky si můžete i pouze prohlížet a hodnotit.

KOPÍROVÁNÍ FILMŮ NA DVD

Nabídka filmů na DVD je stále bohatší, ceny stolních přehrávačů, domácích kin i DVD mechanik přitom klesají, a tak není divu, že roste popularita a prodej jak těchto zařízení, tak i filmových dévédéček. Přesto jsou ceny filmových dédédéček, zejména v případě novinek a speciálních edicí, stále poměrně vysoké. Je proto celkem logické, chcete-li si vytvořit záložní kopii, kterou budete používat místo disku originálního.

Když totiž nějakým nedopatřením kopii poškodíte, snadno ji nahradíte díky uschovanému originálu a finanční újma bude nesrovnatelně menší, než kdybyste poškodili či ztratili originální dévédéčko.

Možností, jak si vytvořit záložní kopii filmu na DVD, je přitom hned několik. Vlastníte-li DVD vypalovačku, můžete film zkopírovat z originálního dévédéčka na zapisovatelné nebo přepisovatelné DVD médium. Další možností, jak vytvořit záložní kopii filmu, je obsah dévédéčka dekódovat a zkopírovat jej na disk počítače. Poslední možností, kterou vám v tomto článku popíšeme, je převedení (konverze) filmového DVD do jiného formátu.

Obr. 1. Kopírování dévédéček je pomocí programu **CloneDVD 2** opravdu snadné.

KOPÍROVÁNÍ DVD FILMU NA DVD MÉDIUM

Tento způsob kopírování dévédéček je dnes už poměrně snadnou záležitostí. K dispozici jsou totiž programy, pomocí kterých tento proces snadno zvládne i méně zkušený uživatel. Nejrozšířenějším programem komunikujícím v češtině je **Nero Burning ROM**. Tento program také obvykle dostanete při nákupu DVD vypalovačky jako součást balení.

Poměrně častým problémem při tomto způsobu zálohování je však to, že originální DVD je větší než 4,7 GB (DVD-5). Kapacita dnes běžně používaných zapisovatelných médií (DVD-R/RW, DVD+R/RW) je totiž omezena právě výše uvedenou velikostí, kdežto většina originálních dévédéček má formát DVD-9 (díky záznamu do dvou vrstev na jedné straně mají kapacitu 8,5 GB).

První možností, jak tento problém vyřešit, je použít pro zálohování takového dévédéčka dvouvrstvé médium s kapacitou až 8,56 GB (DVD-R DL nebo DVD+R DL) a mechaniku, která na tato média dokáže zapisovat. Prakticky všechny dnes prodávané mechaniky bez problémů zvládnou zapisovat na média formátu DVD+R DL a rovněž je číst – v případě většiny nových mechanik to platí i pro formát DVD-R DL. Nevýhodou tohoto řešení přesto zůstává fakt, že starší mechaniky i přehrávače si s těmito formáty nemusí poradit, a tudíž je v nich nelze přehrávat.

Další možností, jak takovýto film zkopírovat, je rozdělit jej na dvě jednovrstvá dévédéčka nebo na jedno dévédéčko dvoustranné.

KOPÍROVÁNÍ A PARAGRAFY

info

Autorský zákon umožňuje vytvářet **pouze záložní kopii originálu**, která slouží jako pojistka před jeho poškozením! Kopírování filmových DVD k jakémukoliv jinému účelu, jako např. pro další osoby nebo pro sdílení filmových souborů na internetu, je již jednoznačně jeho porušením. Podle trestního zákona je porušení autorského zákona trestným činem a může být potrestáno peněžitým trestem nebo odnětím svobody, a to až na dva roky!

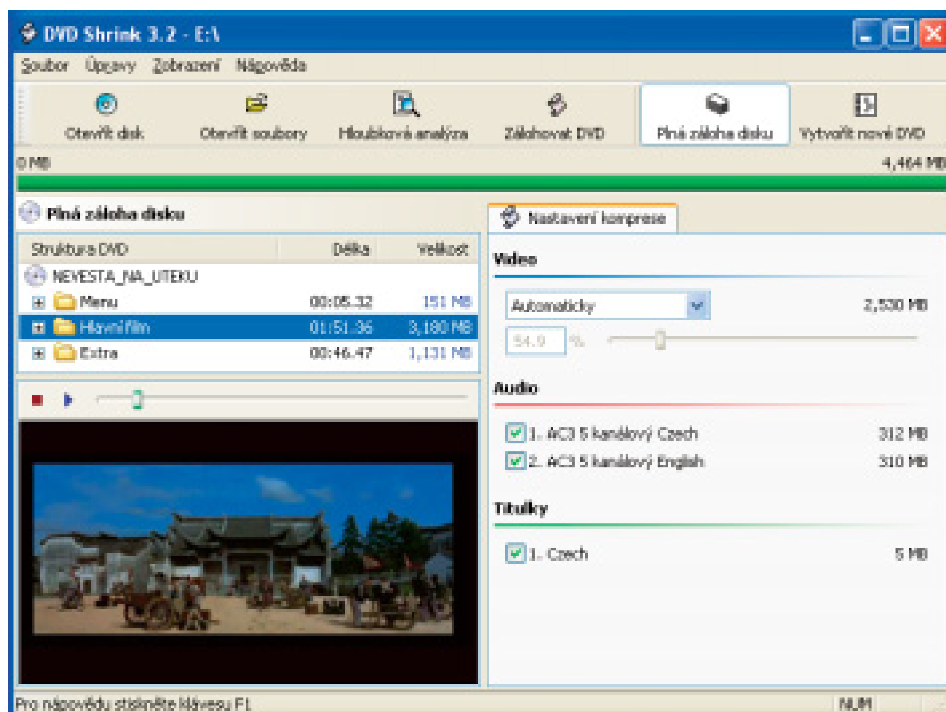
V takovém případě je pak obvykle na jednom DVD zkopírována větší část filmu a na druhém jeho zbytek a bonusy.

Kopírování celých dévédéček velmi dobře zvládá program **DVD Cloner II**. Tento program dokáže filmy větší než 4,7 GB rozdělit na dvě části a následně je vypálit na dvě média. Výhodou programu je zejména jeho snadné ovládání – ani jeho cena není přemrštěná, nejnovější verze 2.6 stojí necelých 60 amerických dolarů.

Pokud nechcete kopírovat celé dévédéčko včetně bonusů nebo jiných nepotřebných součástí, jako jsou například další zvukové stopy, videoklipy nebo menu, můžete tyto součásti vypustit a kopírovat pouze film. Ani tímto opatřením však nemusíte dosáhnout potřebného snížení velikosti kopírovaných dat. V tomto případě můžete použít programy, které pomocí komprese sníží výslednou velikost filmu na potřebný objem. Komprimací filmu se však zároveň sníží kvalita výsledného videa (nižší kvalitu takového filmu můžete pozorovat na počítačovém monitoru, na TV obrazovce však nižší kvalitu nezaregistrujete).

Mezi programy, které lze s úspěchem použít pro komprimaci filmů, vypuštění nepotřebných částí a pro následné vypálení na jedno médium, patří například program **CloneDVD 2** (viz obr. 1). Jeho velkou výhodou je snadné ovládání v češtině, které vás metodou *krok za krokem* provede celým procesem vytváření záložní kopie. Jedná se však o program komerční, tedy placený, a stojí přibližně 1200 Kč (39 eur). Program si však nemusíte ihned zakoupit, na přiloženém PPK CD naleznete totiž jeho zkušební verzi (trial), kterou lze zdarma používat po dobu 21 dní.

Komprimaci filmu a odstranění nepotřebných částí lze také velmi snadno provést i pomocí programu **DVD Shrink** (viz obr. 2).

Obr. 2. Pomocí programu **DVD Shrink** můžete vytvořenou zálohu rovnou zkopírovat na dévédéčko.

MINIMÁLNÍ KONFIGURACE POČÍTAČE

info

- Procesor Pentium III 500 MHz
- Operační paměť 128 MB RAM (doporučujeme 256 MB)
- Mechanika DVD-ROM pro kopírování
- Mechanika DVD±R/RW, DVD+R DL, DVD-R DL, DVD-RAM pro vypalování
- Pevný disk a minimálně 10 GB volného prostoru
- Grafická karta s podporou DirectX 8.1 nebo 9.0

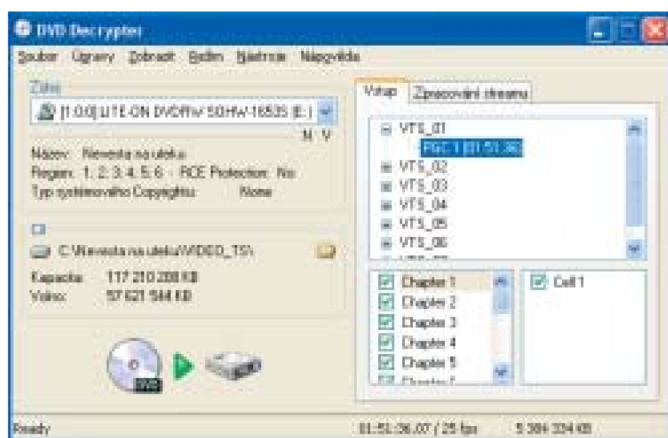
Program dokáže takto zmenšený film vypálit na dévédéčko, musíte mít však zároveň nainstalován některý z vypalovacích programů, např. již zmíněný Nero Burning ROM, se kterým DVD Shrink bez problémů spolupracuje. Předností programu je, že je k dispozici zcela zdarma. Nevýhodou programu je to, že nedokáže obejít všechny ochrany proti kopírování filmových DVD, a tak některá originální dévédéčka program nepřečte. V tomto případě však můžete takové filmové dévédéčko nejprve zkopírovat některým jiným programem (velmi šikovným nástrojem je DVD Decrypter) na pevný disk a teprve poté jej upravit a vypálit prostřednictvím programu DVD Shrink (resp. programu Nero Burning ROM).

KOPÍROVÁNÍ DVD FILMU NA DISK

Pokud nevlastníte DVD vypalovačku nebo si nechcete ihned vytvořit záložní kopii na DVD médiu, můžete si vytvořit zálohu filmového dévédéčka přímo na pevném disku počítače. Takto zkopírovaný obsah lze buď přímo přehrávat z disku počítače (např. pomocí programu **PowerDVD** nebo **WinDVD**) a později jej vypálit na DVD médium, nebo jej můžete dále převádět do jiného formátu.

info

Podrobný návod, jak zkopírovat DVD film na pevný disk pomocí programu **DVD Shrink** (resp. **SmartRipper**), naleznete v tomto čísle v rubrice ***Jak na to*** na stránkách **21** a **22** (resp. **25** a **26**).

Obr. 3. Hlavní okno programu **DVD Decrypter**, zobrazující informace o DVD filmu.

Obsah filmových dévédéček však nelze jednoduše zkopírovat pomocí běžných programů pro správu souborů, neboť je v drtivé většině chráněn speciálním kódováním CSS (Content Scrambling System). Dále se k ochraně obvykle používají regionální kódy a zakázané uživatelské operace (UOPs). Všechny DVD přehrávače pak také musí umožňovat kódování analogového videosignálu technologií *Macrovision*.

Žádná ochrana však není zcela dokonalá, a tak toto kódování lze dnes již dekódovat a obejít je možné i další ochranné prvky. Pro

FORMÁTY A OZNAČENÍ DVD

DVD je původně zkratka anglického výrazu *Digital Video Disc*, digitální videodisk, později *Digital Versatile Disc*, digitální univerzální disk – toto označení vyjadřuje možnost ukládat na disk i jiný obsah než jen video.

DVD-ROM (ROM = Read Only Memory). Toto médium je určeno pouze pro čtení a vyrábí se lisováním.

DVD-R (R = Recordable). Jedná se o nejčastěji používaný formát zapisovatelných DVD médií a přehrávání takovýchto dévédéček zvládne každá mechanika nebo stolní přehrávač. Používání těchto médií pro zálohování filmů na DVD lze tedy jen doporučit.

Poznámka: Spojovník v názvu formátu DVD-R znamená skutečně *spojovník*, a nikoliv znaménko *minus*!

DVD+R (R = Recordable). Novější formát zapisovatelných dévédéček. Jedním z charakteristických rysů tohoto formátu je větší rychlost ve srovnání s předchozím formátem DVD-R. Některé starší mechaniky nebo přehrávače však média tohoto typu nedokáží přehrát a podporují pouze formát DVD-R.

DVD-RW (RW = Rewritable). Tento formát je obdobný formátu DVD-R, z kterého vychází, a jediným rozdílem je, že tato média jsou **přepisovatelná** a zapsat (resp. přepsat) na ně data lze až tisíckrát.

DVD+RW (RW = Rewritable). Tento formát přepisovatelných dévédéček byl vytvořen pro použití ke speciálním účelům, jako je např. nahrávání videa v reálném čase. I tato média lze přepsat až tisíckrát.

DVD±R. Touto zkratkou není označován formát médií DVD, ale označují se jí DVD vypalovací *mechaniky*, které dokáží oba typy médií číst, resp. na ně zapisovat.

DVD-R DL (DL = Dual Layer). Na toto médium lze data zapisovat do dvou vrstev a jeho kapacita je 8,5 GB.

DVD+R DL (DL = Double Layer). Dvouvrstvé médium vycházející z formátu DVD+R (kapacita je stejně jako u médií DVD-R DL 8,5 GB).

DVD-RAM (RAM = Random Access Memory). Tento formát médií DVD umožňuje zápis obdobným způsobem jako zápis na USB disky a na diskety. Formát DVD-RAM podporuje kopírování (resp. přesun) souborů metodou *„táhni a pusť“* (drag-and-drop). Nevýhodou těchto médií je jejich vyšší cena, malá rozšířenost a možnost přečíst je (resp. na ně zapisovat) jen v některých mechanikách a přehrávačích. Výhodou je naopak to, že data lze na ně zapsat (resp. přepsat) až stotisíckrát.

Obr. 4. Vzhled programu **Vidomi** se poněkud liší od ostatních programů.

tyto účely se nejlépe hodí program **DVD Decrypter** (viz obr. 3), který umí zkopírovat a dekódovat data z dévédéčka na pevný disk. Program umí nejen zkopírovat dévédéčko celé, ale také zkopírovat jen film bez menu a bonusů, případně vynechat nepotřebné zvukové stopy nebo titulky. Výhodou programu je jeho poměrně snadné ovládání a zejména jeho „cena", neboť je k dispozici zdarma. To vše z něj dělá nástroj ideální pro kopírování zakódovaných dévédéček na pevný disk počítače.

Zkopírovat filmová dévédéčka na pevný disk však dokáží i další programy. Krom již zmiňovaných programů DVD Shrink a Clone DVD2 je možné použít i program **SmartRipper**, **RatDVD** nebo program **cladDVD.NET**. Všechny uvedené programy také naleznete na přiloženém PPK CD v rubrice **obsah cd/dvd**.

KONVERZE DVD FILMU DO JINÝCH FORMÁTŮ

Pokud nevlastníte DVD vypalovačku a nechcete si zkopírovanými filmy velmi rychle zahltit disk v počítači, nezbývá vám nic jiného než převést DVD film do jiného formátu a poté si jej např. vypálit na CD. Převedením do jiného formátu dosáhnete snížení velikosti, které je však opět na úkor kvality vytvořené kopie filmu.

info

Podrobný návod, jak DVD film převést do formátu **DivX** pomocí programu **DVDx 2.3**, naleznete v tomto čísle v rubrice ***Jak na to*** na stránkách **23** a **24**!

DVD filmy lze převádět do několika různých formátů (*Microsoft Video 1*, *XviD MPEG-4*, *Microsoft MPEG-4 Video Codec V1/V2*, *Intel Indeo* aj.), ale nejčastěji používaným formátem je **DivX**. Mezi programy, které vám umožní snadný převod DVD filmu do tohoto formátu, patří například **Vidomi**, **DVDx 2.3** nebo **DVD2AVI**.

Vidomi je opravdu velmi zdařilý program (viz obr. 4). Menší vadou na kráse tohoto programu je to, že neumí pracovat přímo s dévédéčkem a že je třeba nejprve zkopírovat film z DVD na disk. Tento nedostatek však snadno vyřešíte pomocí výše uvedených programů.

Naproti tomu program **DVDx 2.3** umí nejen převést zkopírovaný film na pevném disku, ale také jej převést přímo z dévédéčka. Ve srovnání s programem Vidomi však dosahuje o trochu nižší kvality vytvořených videosouborů AVI. Práce s programem je opět snadná a příprava nezabere dlouhou dobu.

info

UŽITEČNÉ INTERNETOVÉ STRÁNKY O ZÁLOHOVÁNÍ DVD

v češtině
dvd.brainweb.cz
dvd-rip.wz.cz
sweb.cz/divx.dvd
rippovani.wz.cz/index11.html

v angličtině
www.doom9.org
www.opendvd.org
www.dvddemystified.com
dvd.box.sk

SOFTWARE POTŘEBNÝ PRO PŘEVOD DO JINÝCH FORMÁTŮ

Pro převod filmu z DVD disku na počítač do formátu **DivX** potřebujete kromě programu DVDx 2.3 nebo Vidomi i některé další nástroje. Pro správnou funkci programů je potřeba mít nainstalováno rozhraní **Microsoft DirectX**, a to verzi **8.1** nebo **9.0**. Dále potřebujete ještě kodéry pro přehrávání videa, které jsou obsaženy v balíku **Codec Pack All in 1**, a zvlášť nainstalovaný kodér **DivX**. Pro určení správného datového toku potřebujete též bitrate kalkulačku (např. program **Bitrate Calculator**); podrobněji viz návod na stránkách 23 a 24.

Všechny tyto programy, kromě programu Microsoft DirectX, naleznete na PPK CD přiloženém u tohoto čísla, a to v rubrice **obsah cd/dvd**, kodér DivX 6.0 a balík kodérů Codec Pack All in 1 pak v rubrice **obsah cd/servis**.

Nejprve nainstalujte balík kodérů pro přehrávání Codec Pack All in 1 (verze 6.0.2.7). Po spuštění instalace jste dotázáni, zda si přejete zapnout automatické zjišťování novějších verzí. Doporučujeme vám tuto volbu nepoužívat a v dialogovém okně kliknout na tlačítko **NE**. Pomocí průvodce instalací dokončete instalaci kodérů několikerým kliknutím na tlačítko **Další**. **Upozornění!** Během instalace ponechte všechny zaškrtnuté předvolby beze změn tak, jak je instalační program doporučuje!

Instalace kodéru **DivX** a programu **DVDx 2.3** je již snadná; stačí postupovat podle doporučení průvodce instalací, a programy máte

ULEAD DVD MOVIEFACTORY 4 – VYTVOŘTE SI VLASTNÍ DVD

Firma Ulead se ve videooblasti pohybuje už delší dobu a kromě videostřihu produkuje i programy pro authoring. Její program DVD MovieFactory je určen především pro začínající uživatele.

O tom, co program dovede, vás informuje hned úvodní obrazovka. Program dokáže vytvořit VCD, Super VCD nebo DVD.

První část průvodce je věnována importu videa. Můžete použít video uložené na pevném disku nebo na DVD, případně je vytvořit z fotek nebo stáhnout materiál z kamery. S importovanými klipy můžete provádět základní operace střihu a prolínání, lze přidat titulky a další dvě zvukové stopy, například hudbu na pozadí a mluvený komentář. U titulků máte možnost nastavit průhlednost a vrhání stínu.

Další strana průvodce je už věnována struktuře DVD a menu. Práce je díky šablonám jednoduchá, po zvolení šablony program upraví menu podle počtu klipů a upraví počet odkazů nebo počet stránek menu. Každou šablonu lze upravit, přičemž menu a jeho prvky mohou být animované.

Za 50 dolarů (verze Disc Creator Edition stojí 100 dolarů) dostane uživatel velmi dobrý nástroj, který není zaměřen jen na video, ale na vše, co souvisí s multimédii na PC.

Ulead DVD MovieFactory je ideálním nástrojem pro domácí tvorbu DVD Video. Kromě authoringu dokáže video stříhat a přidávat přechody a efektní titulky. Verze Disc Creator Edition navíc dokáže výsledek vypálit na CD nebo na DVD.

info

PŘEHLED SOFTWARU A ORIENTAČNÍ CENY

kopírování DVD na DVD
DVD Cloner II (*www.dvd-cloner.com*, 60 USD)
CloneDVD (*www.elby.ch*, 39 euro)
Nero Burning ROM (*www.nero.com*, 60 euro)

kopírování DVD na pevný disk
DVD Shrink (zdarma)
DVD Decrypter (zdarma)
SmartRipper (zdarma)
RatDVD (*www.ratdvd.dk*, zdarma)
cladDVD.NET (*www.clonead.co.uk*, zdarma)
EasyDivX (*easydivx.does.it*, zdarma)

převod DVD do jiného formátu
DVDx 2.3 (*www.labdv.com/dvdx*, zdarma)
Vidomi (*www.vidomi.com*, zdarma)
DVD2AVI (zdarma)

DVD VIDEO

DVD Video je způsob uložení videozáznamu na DVD nosiči. Na kompresi obrazu se používá standard **MPEG-2**. Na kódovaní zvukové stopy se standardně používá formát Dolby Digital (AC-3), někdy bývá použit i formát DTS. Formáty PCM a MPEG-2 audio se využívají jen výjimečně. Na přehrávaní médií DVD Video uživatel potřebuje takové zařízení, které obsahuje mechaniku DVD a softwarový dekodér MPEG-2 (např. přehrávač DVD nebo osobní počítač s mechanikou DVD a softwarovým přehrávačem DVD).

SOUBOROVÁ STRUKTURA DISKŮ DVD VIDEO

Disk DVD Video musí povinně obsahovat adresář s názvem VIDEO_TS, který obsahuje soubory s příponou VOB, IFO a BUP. V těchto souborech jsou uloženy všechny potřebné složky videoobsahu, jako je obraz, zvuk, hlavní nabídka, informace o kapitolách a titulky.

Soubory **VOB** (Video Objects) obsahují video, zvuk a titulky a jejich maximální velikost na disku DVD Video nepřekračuje 1 GB, i když pomocí určitého softwaru lze vyprodukovat i VOB soubory o velikosti několika GB. Obvykle bývá jeden film rozdělen až na 8 VOB souborů.

IFO soubory zase obsahují informace o tom, jaké zvukové stopy a titulky příslušné VOB soubory obsahují, a další důležité informace pro správné fungování disku DVD Video.

BUP soubory představují záložní kopie příslušných IFO souborů.

ZVUKOVÉ STOPY, TITULKY A ÚHLY POHLEDŮ

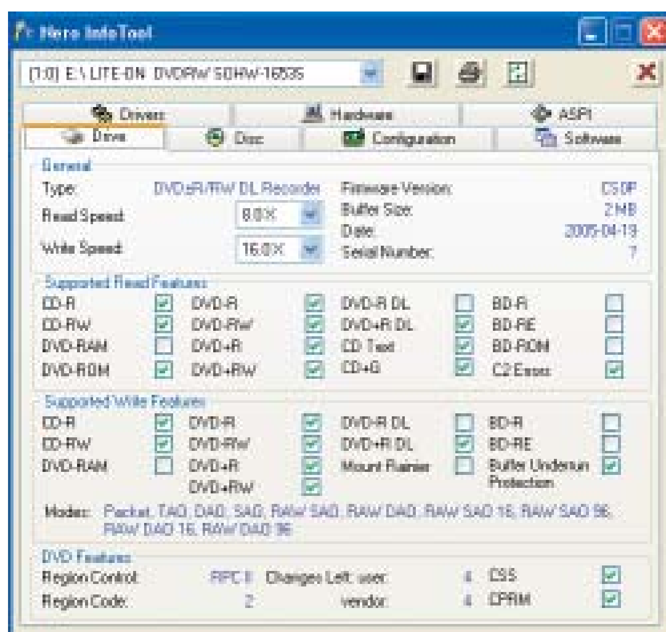
Disky DVD Video většinou obsahují více zvukových stop, doprovázejících obrazový záznam. (Například to je originální zvuková stopa filmu, zvukové stopy s dabingem v dalších jazycích nebo zvuková stopa s komentářem režiséra).

Disky DVD Video obvykle poskytují i několik stop s titulky v různých jazycích (je možné setkat se i s jejich speciální verzí: titulky pak obsahují i informace pro diváky se sluchovou vadou, např. výbuch, smích, rozbíjí se sklo apod.).

DVD Video obsahuje i informace o kapitolách (angl. chapters), umožňující jednodušší vyhledávání určitého úseku. Když je pro to na disku DVD Video dostatek místa, může záznam obsahovat několik verzí konkrétních scén (tzv. úhly pohledů, ang. angles). Tato funkce se využívá k zobrazení alternativního obsahu scény, kterým nemusí být jen pohled z jiného úhlu. Často se tato metoda používá jako součást lokalizace obsahu disku DVD Video, např. k zobrazení různých jazykových verzí obrázků, které obsahují psaný text, pokud se nedají použít titulky.

během chvilky připraveny k použití. Po dokončení instalace všech kodérů je však nezbytný restart počítače, teprve poté se projeví potřebné změny nastavení Windows!

Jan Jírovec

Obr. 5. Pomocí programu **Nero Info Tool** snadno zjistíte, které formáty DVD médií podporuje vaše DVD mechanika.

inzerce

SLUŠNÝ VÝKON A VÝBAVA

Přenosné počítače již nejsou výsadou manažerů, jejich obliba prudce stoupá i u běžných uživatelů. Největší zásluhu na tomto faktu má pokles cen notebooků a také jejich výbava, díky níž mohou přenosné počítače posloužit i jako náhrada počítačů stolních.

Za 34 510 Kč pořídíte notebook Dell Latitude 110L, který jsme testovali v konfiguraci s 1,6GHz procesorem Pentium M 725, s 512 MB operační paměti, s 40GB pevným diskem a s vypalovací DVD mechanikou. O zpracování grafiky se stará čipová sada Intel 910GML, která si pro tyto účely uzurpuje z operační paměti svůj díl. Obraz se zobrazuje na 15palcovém displeji, pracujícím v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů.

Směrem dopředu jsou v rozích čelní strany notebooku situovány dva malé reproduktory, v zadní části najdete trojici portů USB, výstup D-Sub pro připojení externího monitoru a také zdířky pro připojení kabelu k síťové kartě a telefonní šňůry k internímu modemu. V levém boku je slot pro rozšiřovací karty PCMCIA, výstup na sluchátka a vstup pro připojení externího mikrofonu. V pravém boku je zabudována DVD vypalovačka, která si poradí i se zápisem na dvouvrstvá média DVD+R9 s kapacitou 8,5 GB. Ve výbavě notebooku je i karta pro bezdrátové připojení k počítačové síti, neobsahuje však disketovou mechaniku (dnes již snadno postradatelnou), praktický port PS/2 ani videovýstup S-Video.

Porty PS/2 se hodí pro připojení externí myši nebo klávesnice – pokud se bez těchto periferií neobejdete, pořiďte si myš či klávesnici připojitelné k notebooku přes rozhraní USB. Pro pohodlné psaní lze pořízení externí klávesnice k notebooku všeobecně doporučit a tento přenosný počítač není výjimkou. Při psaní na klávesnici tohoto notebooku si navíc oproti standardní klávesnici budete muset zvyknout na odlišné rozložení kláves. Např. klávesy delete a insert se nacházejí napravo od mezerníku, nelíbily se nám ani malé směrové klávesy.

Výkon notebooku je v kancelářských a internetových aplikacích na svou cenovou kategorii velmi slušný a také v herních testech podal tento model, který nemá speciální grafickou kartu, sympatický výkon. Ve srovnání s obdobnými notebooky dobře dopadly i testy při převodu hudebních souborů do formátu MP3 a také při komprimaci videa do formátu DivX. Výborná je výdrž akumulátoru – ten v našich testech vydržel napájet notebook po dobu tří hodin a padesáti minut.

Notebook pracuje pod operačním systémem Windows XP Professional v české verzi a u testovaného modelu byl na disku nainstalován i program WinDVD pro přehrávání filmových DVD titulů či program Sonic RecordNow! pro vypalování dat na CD a na DVD.

Dell Latitude 110L v testované konfiguraci potěší přítomností DVD vypalovačky a většina uživatelů u něj uvítá také výbornou výdrž při napájení z akumulátoru. Cestovatele tento notebook osloví i hmotností – samotný přenosný počítač váží 2,8 kg a napájecí adaptér má hmotnost 390 g. Cena necelých 35 000 Kč však bude pro většinu domácích uživatelů vysoká, mezi notebooky je slušný výběr i v cenové kategorii do 25 000 Kč. Test takových přenosných počítačů vyjde v příštím vydání PPK.

-mse

testy

SYSmark 2004 – internetové aplikace: 138.
Převod WAV do MP3: 2:19 min.
Převod filmu do DivX: 22:13 min.

VÝKON V HERNÍCH APLIKACÍCH
3D Mark 2001: 3300.
Unreal Tournament 2003 Demo (Flyby/Botmatch): 47/19.
(Měřeno v rozlišení 1024 × 768 bodů a ve 32bitové barevné hloubce.)
Doba provozu na akumulátor: 3:50 hod.

Při psaní na klávesnici notebooku se musíte smířit s malými směrovými klávesami a oproti klasické počítačové klávesnici si zvyknout na netradiční umístění kláves delete a insert.

info

DELL LATITUDE 110L
Cena včetně DPH: 34 510 Kč.
Poskytl: Dell Computer, s. r. o.
Procesor: Pentium M 725 (1,6 GHz).
Operační paměť: 512 MB.
Pevný disk: Fujitsu, 40 GB.
Grafický čip: Intel 915GM.
Optická mechanika: DVD vypalovačka NEC ND-6500A.
Displej: 15" (1024 × 768 bodů).
Akumulátor: lithioiontový (4400 mAh).
Operační systém: Windows XP Professional CZ.
Rozměry notebooku: 328 × 270 × 42 mm.
Hmotnost notebooku: 2,8 kg.
Hmotnost napájecího adaptéru: 390 g.
Záruka: 1 rok.
www.dell.cz
+ výdrž při provozu na baterie, výkon v kancelářských testech
– vyšší cena, malé směrové klávesy

VYPALUJTE 8,5 GB DAT

Až tolik informací se vejde na dvouvrstvá zapisovatelná DVD média. Tato velká kapacita se vám bude hodit nejen při zálohování dat, ale např. i při kopírování filmů.

Pokud DVD vypalovačku dosud nevlastníte, nyní je vhodná doba pro její nákup. Ceny totiž úspěšně klesly pod 2000 Kč. Důkazem toho je i model Sony DRU-800A, který i s příslušenstvím (tzv. retail balení) pořídíte za 1728 Kč včetně DPH. V krabici spolu s mechanikou najdete i CD s vypalovacím programem Nero Burning ROM 6, datový kabel pro připojení DVD vypalovačky k základní desce počítače a také montážní šroubky pro uchycení mechaniky ke skříni počítače. Je zde i druhé, černé čelíčko, které uvítají majitelé počítačů černé barvy. Ti mohou zaměnit světlé čelíčko za černé, aby mechanika barevně ladila s počítačem.

+- UNIVERZÁLNÍ

Sony DRU-800A je standardní interní DVD vypalovačka, která se instaluje dovnitř počítače a která se k základní desce připojuje přes rozhraní IDE. Jak jsme poznamenali v úvodu, všechny nové vypalovací DVD mechaniky podporují i zápis na dvouvrstvá DVD média s kapacitou 8,5 GB. Pro zápis do dvou vrstev se vžilo označení DL (z anglického „double layer“), setkat se můžete i s označením DVD+R9 či DVD-R9.

Zpočátku existovala pouze dvouvrstvá média formátu DVD+R DL, nyní jsou k dispozici i média formátu DVD-R DL. Mechanika Sony DRU-800A si poradí se zápisem jak na dvouvrstvá média plusová, tak na dvouvrstvá média minusová. Některé starší mechaniky umožňují zápis do dvou vrstev pouze v případě médií DVD+R DL – pokud jde o rozšíření podpory pro média DVD-R DL, může u nich pomoci upgrade firmwaru.

JAK DOPADLY TESTY

V testech jsme se zaměřili nejen na rychlost vypalování, ale i na rychlost čtení dat a zjišťovali jsme i kvalitu čtení dat z poškozeného disku DVD-ROM. V porovnání s ostatními mechanikami vyniká testovaný model rychlostí při vyhledávání požadovaných dat na médiích DVD, a to jak na jednovrstvých, tak i na dvouvrstvých. Vysoká rychlost vyhledávání je zřetelná i u vypálených DVD disků. Rychlost přístupu k datům na médiích CD již tak vysoká není. Také čtení dat z disků CD má mechanika Sony oproti průměru pomalejší. Průměrnou rychlost čtení dat jsme naměřili u disků DVD+R, velmi dobrá je u disků DVD-ROM. Velmi spokojeni jsme byli s rychlostí vypalování dat, a to jak na média DVD+R, tak na média DVD-R. V těchto testech jsme na vypálení 4,12 GB dat rychlostí 16x čekali kolem šesti a půl minuty, což jsou nadprůměrné výsledky. Mezi lepší mechaniky se jednotka Sony zařadila i v testu čtení poškozeného disku DVD-ROM. Neporadila si pouze s 2,67 % dat – dosud nejlepší výsledek byl 2,22 %; v testu jsme měli i mechaniku, která nedokázala načíst 14,32 % dat.

-mse

testy

Rychlost zápisu 4,12 GB dat na 16× médium DVD+R: 6:21 min.

Rychlost zápisu 4,12 GB dat na 16× médium DVD-R: 6:38 min.

Testy čtení disku DVD-ROM Double Layer 7,23 GB (1×: 1350 KB/s)
Průměrná rychlost čtení: 6,40×.
Náhodná doba přístupu: 116 ms.

Testy čtení disku DVD+R 4,35 GB (1×: 1350 KB/s)
Průměrná rychlost čtení: 6,17×.
Náhodná doba přístupu: 106 ms.

Testy čtení disku CD-R 700 MB (1×: 150 KB/s)
Průměrná rychlost čtení: 27,75×.
Doba náhodného přístupu: 130 ms.

Nečitelná oblast poškozeného disku DVD-ROM: 2,67 %.

info

SONY DRU-800A

Cena včetně DPH: 1728 Kč.

Poskytl: AT Computers, a. s.

WWW adresa: *www.atcomp.cz.*

Udávaná max. rychlost čtení: DVD-ROM 16x, DVD±R DL 4x, DVD±R 8x, DVD±RW 8x, CD-ROM 48x, CD-RW 32x.

Udávaná max. rychlost zápisu: DVD±R DL 4x, DVD±R 16x, DVD+RW 8x, DVD-RW 6x, CD-R 48x, CD-RW 24x.

Velikost vyrovnávací paměti: 2 MB.

Ochrana proti podtečení bufferu: ano.

Příslušenství: IDE kabel, montážní šroubky, náhradní čelíčko černé barvy.

Vypalovací program: Nero Burning ROM 6.

Záruka: 2 roky.

Pokud máte počítač černé barvy, uvítáte v balení výměnné čelíčko černé barvy, které lze snadno zaměnit za původní, světlé.

LCD S LESKLÝM DISPLEJEM

Štíhlé LCD monitory i díky velmi přijatelným cenám vytlačují z počítačových stolů objemné monitory CRT. Za dobrou cenu jsou k dispozici i modely s hladkou úpravou zobrazovacího displeje pro lepší zobrazování barev.

Takovým monitorem je i 17palcový model Benq FP71V+, který pořídíte za 10 250 Kč s DPH. Jeho displej je opatřen hladkým povrchem, jehož výhodou oproti displeji klasickému je zobrazování sytějších barev. Toto řešení má však také jednu nevýhodu: kvůli hladkému povrchu jsou na displeji dobře zřetelné odlesky. Pro připojení monitoru k počítači můžete zvolit analogové rozhraní D-Sub nebo digitální rozhraní DVI-D. Oba kabely jsou přibaleny spolu s monitorem. Stejně jako ostatní 17palcová elcédéčka i tento model zobrazuje 1280 × 1024 obrazových bodů.

V rozích pod displejem je zabudována dvojice reproduktorů, proto ve výbavě nechybí ani kabel pro přívod zvuku do monitoru. Kvalita reprodukovaného zvuku je na tradiční „monitorové" úrovni, od použitých malých reproduktorů s výkonem 1 W se příliš vysoká kvalita ani neočekává. Kvalitního poslechu můžete docílit po připojení sluchátek k monitoru – zvukový výstup je ukryt pod spodním okrajem monitoru.

OVLÁDACÍ PRVKY

Vedle zvukového výstupu se nacházejí i tlačítka pro ovládání menu monitoru. Je jich celkem šest, avšak díky tlačítku pro automatické nastavení obrazu se s nastavením zobrazovacích parametrů (jako je velikost a poloha obrazu, či phase a clock) nemusíte zabývat. Automatické nastavení je velmi přesné a na uživateli je pouze volba jasu a kontrastu. Tyto nejčastěji upravované parametry obrazu můžete nastavit prostřednictvím dvou tlačítek vyhrazených pro tyto účely.

Ani tato tlačítka však nemusí být ve velké permanenci. Monitor nabízí čtyři přednastavené režimy pro odlišné světelné podmínky či pro provozování různých aplikací. Tyto režimy jsou označeny jako Standard, Movie 1, Movie 2 a Photo a přepínat mezi nimi lze stiskem vyhrazeného tlačítka. Další dvě tlačítka slouží k nastavení hlasitosti. Kvůli umístění těchto tlačítek pod spodním okrajem displeje jsou však tlačítka hůře přístupná.

MONITOR BENQ FP71V+ S ÚHLOPŘÍČKOU 17 PALCŮ (43,2 CM) A S HLADKÝM POVRCHEM DISPLEJE ZOBRAZUJE V ROZLIŠENÍ 1280 × 1024 BODŮ.

KVALITA OBRAZU

Kvalita obrazu je velmi dobrá. Zobrazovací displej nabízí navzdory udávaným hodnotám (140 stupňů při pohledu ze stran a 130 stupňů ve vertikálním směru) velké úhly pohledu, díky použitému displeji jsme ocenili také syté barvy. Při sledování testovacích obrazců se nám líbilo také velmi dobré rozlišení tmavých odstínů škály šedi, ve světlém spektru již rozdíly mezi jednotlivými odstíny tak dobře zobrazeny nebyly. Při zobrazení jednolitých barevných ploch je také patrné nerovnoměrné podsvícení displeje – okolo okrajů je barevný odstín mírně tmavší.

Výrobce udává jako maximální spotřebu energie 50 W, my jsme ve standardním zobrazovacím režimu s vypnutými reproduktory naměřili spotřebu 28 W, při jasu a kontrastu nastaveném na nejvyšší hodnoty byl maximální příkon 36 W. Celkově si myslíme, že se jedná o zdařilý monitor, který zaujme hlavně uživatele požadující kvalitní zobrazování barev. Ty jsou předností při práci s grafikou, při prohlížení fotografií či při sledování filmů. Některým uživatelům však mohou vadit odlesky na hladkém displeji.

-mse

info

BENQ FP71V+

Cena včetně DPH: 10 250 Kč.
Poskytl: Benq.
Úhlopříčka displeje: 17 palců.
Rozlišení: 1280 × 1024 bodů.
Jas: 300 cd/m^2.
Kontrastní poměr: 500 : 1.
Úhly pohledu horizontálně/vertikálně: 140°/130°.
Vstup videosignálu: D-Sub, DVI-D.
Splňuje normu: TCO 03.
Maximální příkon: 50 W.
Rozměry: 386 × 375 × 201 mm.
Hmotnost: 4,7 kg.
Záruka: 3 roky.
www.benq.cz

syté barvy, velký kontrastní poměr, možnost přepínání mezi čtyřmi zobrazovacími režimy.

odlesky displeje, hůře přístupná ovládací tlačítka

NA DIVOKÉM ZÁPADĚ

Na našich internetových stránkách jsme pro vás připravili zajímavou hru, ve které můžete soutěžit o hodnotné ceny. Pojďme si ji představit blíže.

REGISTRACE

Hru najdete na internetové adrese *http://soutez.geewa.com/ppk*, ke které se dostanete i prostřednictvím odkazu na internetových stránkách našeho časopisu *www.ppk.cz*. Prvním krokem je registrace. Ta probíhá tak, že na zadané číslo odešlete zprávu SMS v určitém tvaru. Zpráva SMS bude zároveň obsahovat kód, který si sami zvolíte a který vám posléze bude sloužit k přihlášení ke stránkám. Spolu s tímto kódem budete potřebovat pro přihlášení ještě číslo mobilu, ze kterého jste zprávu poslali. Nemusíte čekat na žádné potvrzení, po odeslání zprávy se můžete okamžitě přihlásit a začít hrát. Pokud se nechcete registrovat, můžete zvolit pouze trénink, ale budete tak ochuzeni o některé možnosti a také pak nemůžete soutěžit o pěkné ceny.

PEXESO, ANEBO DUEL?

Po přihlášení vás uvítá okno, ve kterém si můžete vybrat hned z několika her. Jako první můžete zvolit velmi zábavnou hru Wild West Duel. V této hře se přenesete do časů Divokého západu mezi pistolníky a indiány. Vždy se zobrazí tři povedené figurky a vaším úkolem bude zjistit, který z nich se chystá na vás vystřelit, a skolit jej. Pokud byste však na soupeře vystřelili ještě předtím, než se k tomu začne chystat on, získáváte trestný bod a po nasbírání tří bodů je hra ukončena. Pokud vás ovšem někde zastřelí, pak hra také končí a musíte vše zkoušet znovu. Další hrou, kterou můžete na stránkách vyzkoušet, je IQ Cards Duel – je to logická hra, ve které máte za úkol vytvářet z nabízených karet logické řady. Dále si můžete zahrát puzzle, plně odpovídající tomu „opravdovému“ (pouze místo rukou posunujete kartičky ve hře myší), anebo pexeso. Před novou hrou se zobrazuje reklama, takže musíte chvíli počkat. Pokud chcete reklamu zcela odstranit, lze získat placený přístup.

JAK VYZVAT SOUPEŘE

Hlavní výhodou je možnost hrát proti soupeři. V okně se zobrazí aktuálně připojení protihráči, které můžete jednoduše vyzvat k duelu. To provedete kliknutím na speciální tlačítko. Kliknutím na jiné tlačítko zjistíte statistiku soupeře, tedy které hry hraje a jak je v nich úspěšný. Pokud soupeř vyplnil tzv. profil, zjistíte o něm i několik informací, např. jak se jmenuje, kolik je mu let apod. K profilu lze přidat i obrázek, takže potom zjistíte, jak váš soupeř vypadá. S protihráči je možné komunikovat také prostřednictvím zpráv. Se všemi připojenými si můžete popovídat v chatu. Pokud se vám povede dobře a budete své soupeře porážet, můžete se zúčastnit soutěže o pěkné ceny, jako je např. pěkný mobil pro hraní her nebo flash disk. Takže neváhejte a soutěžte s námi, hodně štěstí!

-mia

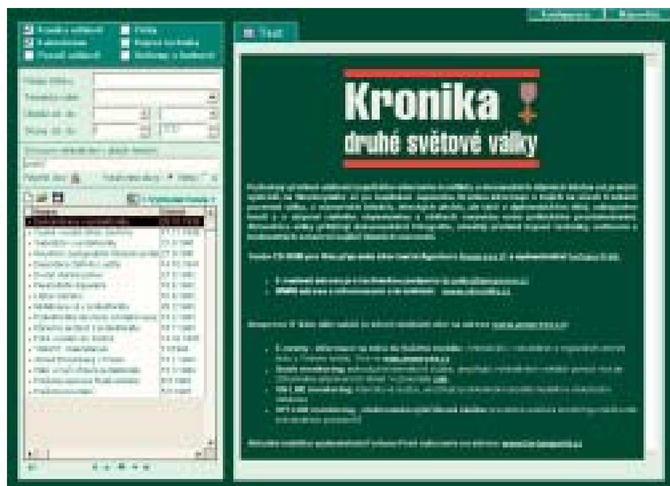
Ve hře Wild West Duel máte za úkol zastřelit svého protivníka dříve, než to stihne on.

DALŠÍ KRONIKA NA CD

Již řadu let si lze koupit některou z více než deseti „Kronik“ vydavatelství Fortuna Print. Pokud dáváte přednost elektronické podobě knihy, můžete si zatím vybrat ze čtyř titulů. Představme si jeden z nich – Kroniku 2. světové války.

DÍKY SVÝM FUNKCÍM UMOŽŇUJE CD-ROM KRONIKA 2. SVĚTOVÉ VÁLKY VÝRAZNĚ EFEKTIVNĚJI VYUŽÍT NASHROMÁŽDĚNÉ INFORMACE NEŽ JEJÍ KNIŽNÍ PŘEDLOHA.

CD-ROM verze knižní „Kroniky“ (dosud byly do elektronické podoby převedeny tituly Kronika lidstva, Kronika českých zemí, Kronika 20. století a představovaná Kronika 2. světové války) jsou elektronickou podobou knižní předlohy, ale proti tištěnému originálu nabízejí řadu výhod a dalších možností, jak zařazené informace efektivně využít. Jednou z nejzajímavějších možností je fulltextové vyhledávání a hypertextové odkazy.

Základní obrazovka programu.

Dva z typů používaných letadel.

CO KRONIKA OBSAHUJE

Kronika 2. SV obsahuje ve více než 1100 textových heslech stručný přehled nejdůležitějších událostí největšího válečného konfliktu v dosavadních dějinách lidstva, a to od napadení Polska 1. 9. 1939 až po kapitulaci Japonska 2. 9.1945. Kronika informuje o bojích na všech frontách pozemní války, o námořních bitvách, leteckých akcích, ale také o diplomatických úsilích, odbojovém hnutí, utrpení civilního obyvatelstva a obětech rasového nebo politického pronásledování. Atmosféru války přibližuje 1500 dokumentárních fotografií, obrázků, schémat a map a obsáhlý přehled bojové techniky, uniforem a hodnostních označení vojáků hlavních mocností.

NABÍDKA FUNKCÍ PROGRAMU

Jednotlivá hesla jsou, jak je u kronik obvyklé, řazena podle časové osy a celým obsahem lze listovat vpřed nebo vzad. Ovládací program ale nabízí další funkce, dokonce víc, než kolik jich nabízely předchozí tři CD kroniky. K dispozici je šest samostatných pohledů na vlastní obsah knihy (kronika událostí, kalendárium, pozadí událostí, citáty, bojová technika, uniformy a hodnosti). Pro vyhledávání nebo prohlížení dat lze vybrat kterýkoliv z nich samostatně nebo v libovolné kombinaci. Pro efektivnější práci s informacemi jsou k dispozici čtyři další filtry: nadpis článku, tematický celek, období (od – do), strana (od – do). Samozřejmostí programu je možnost vyhledávat v plných textech, včetně použití zástupné hvězdičky a logických operátorů A a NEBO. Program však při vyhledávání nepoužívá složitější gramatické nástroje, proto musíte jejich funkce nahradit definicí vlastního zadání. Pokud vás např. zajímají všechna hesla, ve kterých se mluví o Praze, je potřeba zadat dotaz prah* praz* pražs* s logickým operátorem NEBO. Program vám však bohužel nabídne i hesla, ve kterých není o Praze zmínka (např. heslo obsahující text „... na prahu revoluce...“).

info

KRONIKA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Elektronická verze čtvrté „Kroniky“.

Vydal/Poskytl: Fortuna Print, Anopress IT, Praha.

http://www.anopress.cz

Cena: 440 Kč.

Častěji používané dotazy si lze uložit a opětovně načítat.

A JEŠTĚ DALŠÍ FUNKCE

Vyhledaná hesla lze řadit abecedně nebo časově podle nadpisu, období, části knihy a strany. Pokud se vyhledávalo v úplných textech, jsou vyhledaná slova barevně zvýrazněna. Program nabízí i funkci „Hledat v textu článku“, která hledá pouze v obsahu aktuálního hesla. Texty jsou doplněny hypertextovými odkazy na další související hesla. Samozřejmostí je také možnost postupně se vracet prostřednictvím historie zobrazených hesel. Informace si lze prohlížet v režimu „text“ (texty i obrazové informace) nebo „obraz“ (jen obrázky), tisknout, kopírovat do schránky nebo exportovat (do formátů TXT, HTML a XML). Program navíc eviduje a označuje, která z hesel již byla zobrazena. V části „Konfigurace“ je možné nastavit řadu parametrů práce s programem.

Možnosti nastavení parametrů programu.

Milan Pola

HRAJEME SI S OBRÁZKY

Tentokrát vám představíme zajímavý program FotoAlbum. Jak již jeho název napovídá, pomocí tohoto programu můžete vytvářet z obrázků pěkné kolekce, které můžete vypalovat např. na cédéčko nebo posílat e-mailem.

Pro předplatitele služby pro sdílení obrázků je program k dispozici zdarma, a to na internetové adrese *www.fototime.com*, jinak je k dispozici pouze třítýdenní verze zkušební.

Starší verze, o které jsme vás informovali v minulém čísle, k dispozici již není, avšak zakoupení programu se vám rozhodně vyplatí.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

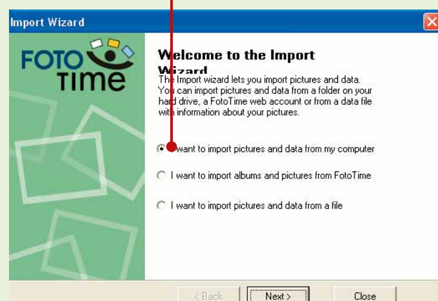
- Jak vytvořit v programu fotoalbum.
- Jak fotoalbum promítnout.
- Jak obrázek upravit přímo v programu.
- Jak vytvořit obrázkovou prezentaci.

Název programu: FotoAlbum, shareware, ke stažení na *www.fototime.com.*

VYTVOŘENÍ FOTOALBA

Nejprve vytvoříme v programu fotoalbum, které si pak můžeme pohodlně promítnout. Z nabídky **File** vyberte položku **Import Albums/Pictures**. Otevře se okno průvodce přidáním obrázků (obr. 1). Zde označte zaškrtnutím první příkaz, tedy **I want to import pictures and data from my computer,** a klikněte na tlačítko **Next**. V dalším okně klikněte na tlačítko se symbolem složky a vyhledejte složku, ve které se ukrývají obrázky, jež mají být do alba přidány. Kliknutím na tlačítko **Next** se přesunete do dalšího okna průvodce (obr. 2) a zde si v rozbalovacím seznamu můžete vybrat, do které již existující skupiny má být album zařazeno. Pokud zaškrtnete položku **Create single parent album/group**, bude pro obrázky vytvořena vlastní skupina, která ponese stejný název jako složka s obrázky. Pokud zaškrtnete položku **Recursive import**, do tohoto alba budou zahrnuty také podsložky složky s obrázky. Standardně nadřazená všem skupinám s alby je skupina **All**, ve které jsou všechny skupiny a fotoalba zahrnuty. Opět klikněte na tlačítko **Next** a přesuňte se do posledního okna – v něm se zobrazí náhledy obrázků obsažených ve složce (obr. 3). Kliknete-li na tlačítko **Import**, album se v programu vytvoří – seznam alb najdete v horní liště programu a jejich strukturu i s nadřazenými alby najdete v levém sloupci (obr. 4).

Import obrázků do programu z dostupných složek.

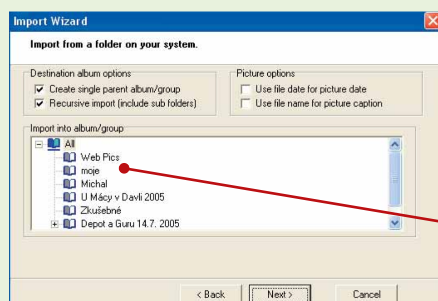
Obr. 1

Obrázky, které přidávané album obsahuje.

Obr. 3

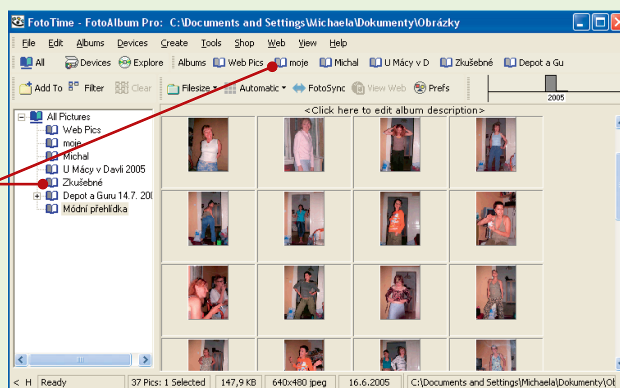
Nakonec klikněte na tlačítko **Import**.

Obr. 2

Výpis dostupných alb.

Zvolte, do které skupiny chcete album zařadit.

Obr. 4

PROMÍTÁNÍ FOTOALBA

Chcete-li toto fotoalbum promítnout, zobrazte jej v hlavním poli programu a klikněte dvakrát na první obrázek v albu. Obrázek se tak zobrazí v režimu přes celou obrazovku a budou zde dostupné některé volby (obr. 5). Kliknutím na tlačítko se šipkou spustíte promítání a kliknutím na tlačítko se čtverečkem promítání zastavíte. Pomocí tlačítek se dvěma šipkami můžete mezi obrázky procházet. Z rozbalovacího seznamu si můžete vybrat velikost zobrazení a pomocí tlačítka s lupou a znamének plus a minus obrázek přiblížíte nebo oddálíte. Kliknete-li na tlačítko s hvězdičkou, rozbalí se seznam a můžete obrázek obodovat. Kliknete-li na tlačítko **Fix**, obrázek se otevře

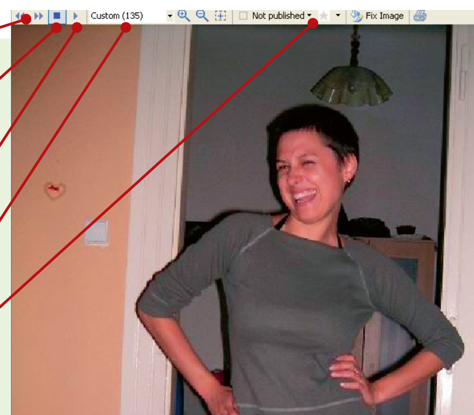
Přesun mezi obrázky.

Zastavení promítání.

Spuštění promítání.

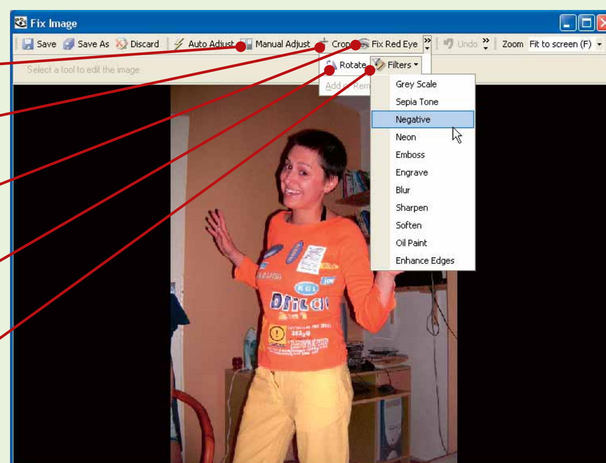
Velikost zobrazení obrázku.

Hodnocení obrázku.

Obr. 5. Promítání aktuálního alba.

v okně **Fix Image** (obr. 6) a v něm lze obrázek upravit. Zde můžete upravit jas, kontrast a sytost barev. Stačí kliknout na tlačítko **Manual Adjust** a pomocí posuvníků nastavit požadované hodnoty. Nakonec stačí kliknout na tlačítko **Done**. Dále můžete obrázek oříznout (**Crop**), opravit jev červených očí (**Fix Red Eye**), obrázek otočit (**Rotate**) nebo na něj aplikovat různé filtry.

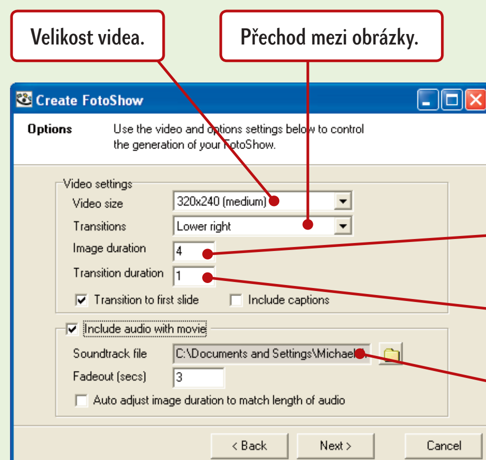

Obr. 6

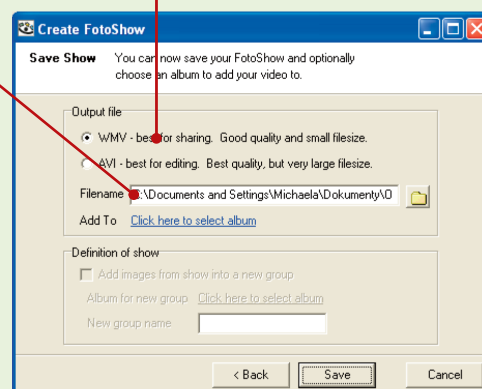
VYTVOŘENÍ FILMU

Fotografie můžete prezentovat ostatním tak, že je spojíte do jednoho filmu, např. doprovázeného hudbou. Takové promítání fotografií může být velmi efektní. V okně programu zobrazte album, ze kterého chcete prezentaci vytvářet, a z nabídky **Create** vyberte položku **FotoShow**. Otevře se okno průvodce vytvořením filmu – klikněte v něm na tlačítko **Next** a přesuňte se do okna, ve kterém si video nastavíte (obr. 7). V rozbalovacím seznamu **Video size** určete velikost videa a z dalšího seznamu **Transitions** vyberte jeden z nabízených přechodů mezi snímky; na výběr je mnoho různých druhů přechodů – stačí je pouze vyzkoušet. Dále určete dobu (v sekundách – **Image duration**), po kterou fotografie na obrazovce setrvá, a dobu přechodu (**Transition duration**). Zaškrtnete-li položku **Include audio with movie**, bude promítání obrázků doprovázeno hudbou. Klikněte na tlačítko se symbolem složky a soubor vyhledejte. Zaškrtnete-li položku **Auto adjust image...**, bude délka promítání obrázků přizpůsobena délce písničky. Klikněte opět na **Next** – tím se přesunete do okna, ve kterém si můžete spustit náhled na vytvořený film.

V dalším okně (obr. 8) pak již stačí definovat, ve kterém formátu chcete film uložit. Můžete si vybrat mezi formátem WMV, který má poměrně malou velikost a hodí se hlavně pro posílání e-mailem, a mezi formátem AVI, který se vyznačuje vysokou kvalitou a hodí se pro další zpracování. Jeden z formátů zvolte, klikněte na tlačítko se symbolem složky a jednak zvolte umístění souboru, jednak vepište jeho jméno. Nakonec klikněte na tlačítko **Save**; tím soubor uložíte – to může trvat různě dlouhou dobu.

Obr. 7

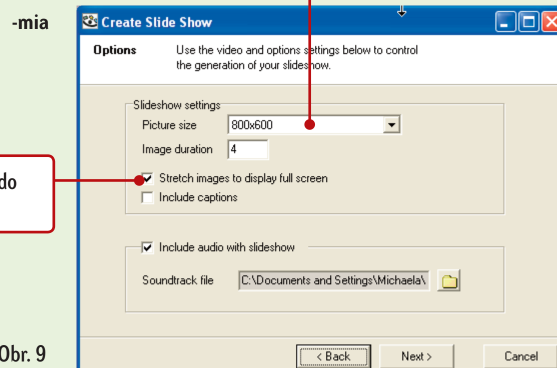

Obr. 8

VYTVOŘENÍ PREZENTACE

Velmi podobným způsobem vytvoříte působivou prezentaci ve formátu EXE. Bude si ji tedy moci každý přehrát, aniž by musel mít program, prostřednictvím kterého lze soubor s prezentací otevřít. Z nabídky **Create** vyberte položku **Slideshow**. Otevře se podobné okno jako v předchozím případě (obr. 9). Zde nejprve vyberte velikost obrázku (**Picture size**) a délku jeho setrvání na obrazovce (**Image duration**). Zaškrtnete-li položku **Stretch images...**, roztáhnou se obrázky tak, že zaberou celé okno. Zatrhnete-li položku **Include captions**, zobrazí se i titulky. Pokud zaškrtnete položku **Include audio...**, je třeba ještě kliknout na tlačítko se složkou a vybrat doprovodnou hudbu. V dalším okně si prohlédněte náhled a v posledním okně prezentaci uložte.

-mia

Obr. 9

ZÁLOHUJEME FILMY NA DVD

Pokud vlastníte řádně zakoupené filmy na DVD, pak vám nic nebrání pořídit si jejich zálohy, třeba tak, že si je vypálíte na jiný nosič DVD nebo je uložíte na pevný disk počítače. Pouhým překopírováním by se vám to však nepodařilo, protože soubory jsou na disku DVD zašifrovány.

info

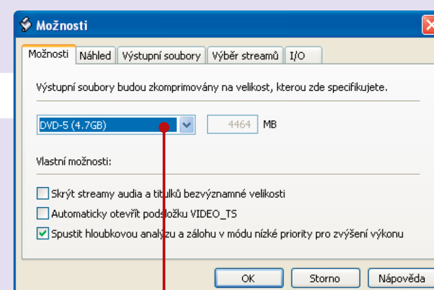
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak program nastavit.
- Jak otevřít a prohlédnout obsah DVD disku.
- Jak zálohovat video, audio a titulky.
- Jak vytvořit zcela nové DVD.

Název programu: DVD Shrink, freeware.

Naštěstí na našem redakčním CD najdete celou řadu programů, které vám kopírování a případný převod do jiného formátu umožní. V tomto článku vám představíme program DVD Shrink, který dokáže DVD zkopírovat a ve spolupráci s programem Nero Burning ROM i vypálit. Program DVD Shrink je k dispozici zdarma a jeho ovládání je zpracováno v češtině.

NASTAVENÍ PROGRAMU

Ještě než začnete DVD kopírovat, program je třeba nastavit. Z hlavní nabídky **Úpravy** tedy vyberte položku **Možnosti**. Tím se otevře okno **Možnosti** (obr. 1) s několika kartami. Na první kartě **Možnosti** můžete nastavit velikost výsledného souboru. Tuto velikost si můžete vybrat z rozbalovacího seznamu „Výstupní soubory“. Zde je možné zvolit, zda chcete velikost DVD-5, tedy 4,7 GB, anebo velikost DVD-9, tedy 8,5 GB. Můžete určit i velikost vlastní. V tom případě vyberte z rozbalovacího seznamu položku **Vlast.** a do políčka, které se stane aktivním, vepište požadovanou velikost v MB.

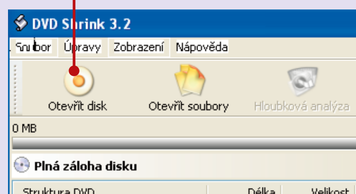
Obr. 1

Zvolte velikost výstupních souborů.

OTEVŘENÍ A PROHLÉDNUTÍ DISKU

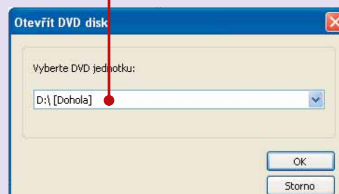
Prvním krokem pro převod DVD je otevření a prohlédnutí nosiče. V okně programu klikněte na tlačítko **Otevřít disk** (obr. 2). Tím se otevře okno **Otevřít DVD disk** (obr. 3), zvolte v něm disk, který obsahuje titul DVD, a klikněte na tlačítko **OK**. Načte se struktura DVD a zobrazí se v okně programu v poli **Plná záloha disku** (obr. 4). Tuto strukturu si můžete rozbalit až do nejnižší úrovně, a to tak, že kliknete na znaménko plus vedle označení složky. Znaménko minus znamená, že složka je rozbalená do nejnižší úrovně a žádné další podsložky již neobsahuje. U každého souboru můžete zjistit jeho délku a velikost. V levém dolním rohu programu najdete pole, ve kterém si můžete přehrát jednotlivé části filmu. K tomu slouží tlačítko s šipkou, další tlačítko slouží k zastavení přehrávání a pomocí posuvníku se můžete v celém filmu pohybovat. Stisknete-li funkční klávesu F11, bude se náhled filmu přehrávat přes celou obrazovku.

Klikněte na tlačítko **Otevřít disk.**

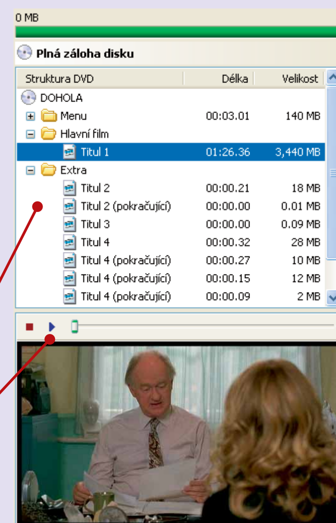

Obr. 2

Zvolte DVD jednotku, která obsahuje nosič DVD.

Obr. 3

Soubory, které nosič DVD obsahuje.

Spuštění náhledu obsažených souborů.

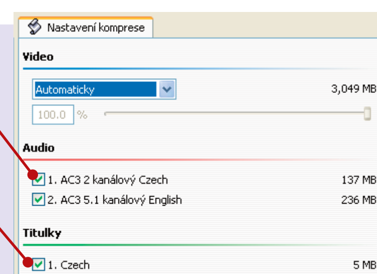
Obr. 4

ZÁLOHA VIDEA, AUDIA A TITULKŮ

V pravé části okna programu se zobrazí nabídka **Nastavení komprese**. Tato nabídka obsahuje informace o souborech, z nichž je vytvořeno video, audio a titulky (obr. 5). U položky **Video** najdete rozbalovací seznam; v něm lze nastavit míru komprese videa. Video můžete uložit bez komprese nebo s automatickou kompresí – pokud chcete kompresi nastavit sami, zvolte položku **Vlastní kompresní poměr** (obr. 6). Tím se aktivuje jednak políčko, do kterého můžete tento poměr vepsat v procentech, jednak posuvník, díky kterému uvidíte velikost souboru s určitou kompresí. V položce **Audio** najdete soubory tvořící audiozá-

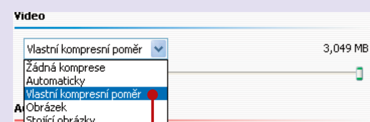
Obsažené audiostopy.

Obsažené titulky.

Obr. 5

znam. Těchto záznamů může být několik – většina filmů je totiž kromě původního znění opatřena ještě překladem, a jazykových mutací může být dokonce několik. Audiosoubor v tom znění, které nepotřebujete, nemusíte zálohovat. Tím ušetříte značné místo na disku. U takovýchto souborů tedy odstraňte zatržítko. Pro jistotu klikněte na nejvíce nadřazený adresář (většinou s názvem celého filmu), abyste zjistili, zda je tento audiosoubor odstraněn i zde. Poslední položkou jsou titulky. Zde je situace podobná jako u audia. Film může obsahovat několik verzí titulků, ale vy potřebujete zálohovat pouze jednu jejich verzi. I v tomto případě můžete ostatní titulky odznačit, aby se nezálohovaly.

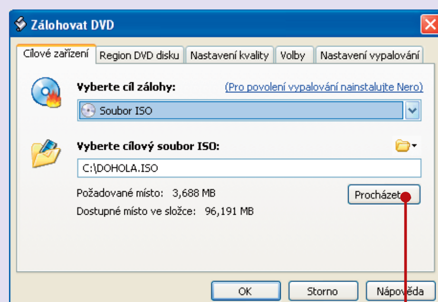

Obr. 6

Zvolte, zda má být video komprimované, a to, jakou míru komprese požadujete.

VYTVOŘENÍ ZÁLOHY

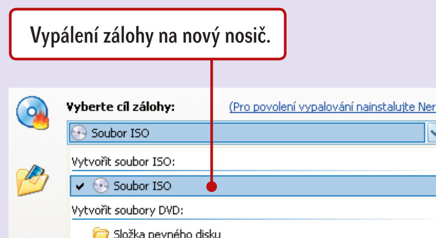
Poté, co si prohlédnete strukturu celého disku a určíte, které soubory nemají být zálohovány, klikněte na tlačítko **Zálohovat DVD**. Otevře se stejnojmenné okno s několika kartami (obr. 7). Na kartě **Cílové zařízení** zvolte v prvním rozbalovacím seznamu cíl zálohy (obr. 8). Pokud jste jako cíl vybrali svůj pevný disk, je třeba zvolit ještě složku, do které má být záloha uložena. Klikněte na tlačítko **Procházet** a požadovanou složku vyhledejte. Pod rozbalovacím seznamem najdete oznámení o tom, kolik místa potřebujete a jak velké místo je ve složce dostupné. Na dalších kartách můžete nastavit další detaily zálohy. Na kartě volby např. určíte, že po dokončení zálohování bude počítač vypnut nebo že má v tomto okamžiku zaznít zvuk; ten můžete vybrat kliknutím na tlačítko **Procházet** (obr. 9). Pokud máte nainstalován program Nero Burning ROM a chcete zálohy vypálit na nosič, pak je možné na první kartě zvolit možnost **Soubor ISO**. Na poslední kartě **Nastavení vypalování** je nutné uvést název nosiče. Kliknutím na tlačítko **OK** spustíte zálohování disku. Nejprve probíhá jeho odkódování a to může trvat poměrně dlouhou dobu. O průběhu vytváření zálohy jste informováni ve speciálním okně, ve kterém můžete sledovat náhled videa (obr. 10). Zjistíte zde také, jak dlouho bude zálohování trvat.

Obr. 7

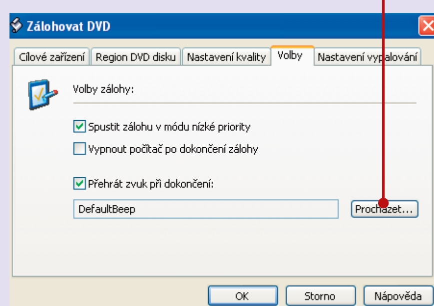
Klikněte na tlačítko **Procházet** a zvolte složku, ve které bude záloha vytvořena.

Vypálení zálohy na nový nosič.

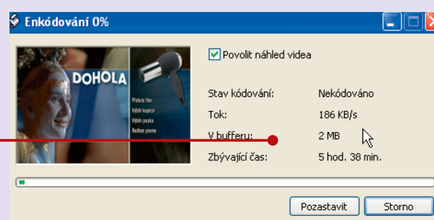

Obr. 8

Klikněte na tlačítko **Procházet** a zvolte zvukový soubor, který má být po vytvoření zálohy přehrán.

Obr. 9

Informace o průběhu vytváření zálohy.

Obr. 10

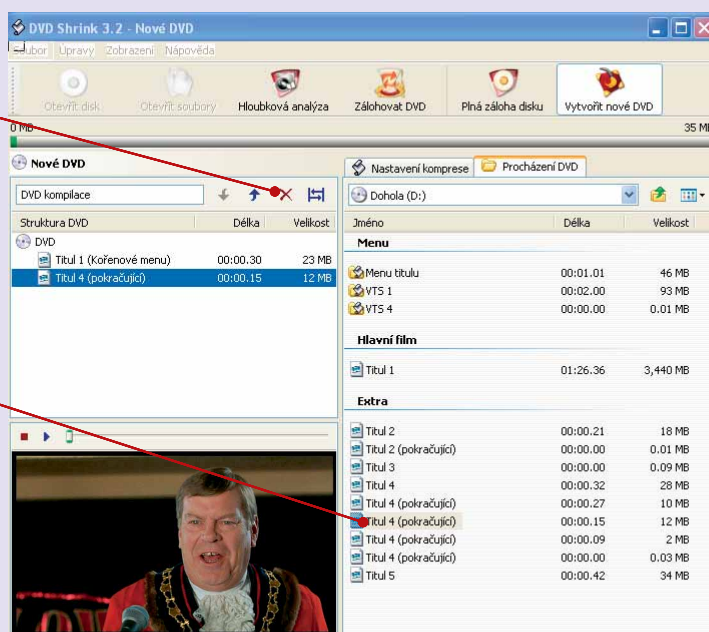
VYTVOŘENÍ NOVÉHO DVD

Prostřednictvím programu DVD Shrink můžete vytvořit také vlastní DVD kompilaci. Klikněte na tlačítko **Vytvořit nové DVD**. V okně programu se zobrazí položka **Nové DVD**, která zatím nebude mít žádný obsah. V pravé části okna programu najdete dvě záložky – **Nastavení komprese** a **Procházení DVD**. Přepněte do záložky **Procházení DVD** – zde najdete strukturu načteného DVD; disk můžete procházet a prohlížet si obsažené soubory (obr. 11). Pokud některý soubor chcete uložit na nové DVD, klikněte na něj a přetáhněte jej do levého horního pole **Struktura DVD**. Nyní přepněte do záložky **Nastavení komprese**. V ní můžete opět určit kompresi videa a stanovit, které audiosoubory a titulky mají, či nemají být zálohovány.

-mia

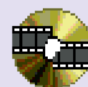
Odstranění označené stopy z nového DVD.

Stopu, kterou chcete zkopírovat na nové DVD, označte a přetáhněte do okna **Struktura DVD**.

Obr. 11

PŘEVOD FILMU DO JINÉHO FORMÁTU

Filmová dévédéčka dnes již většinou zálohujeme pomocí DVD vypalovaček přímo na DVD média. Pokud však DVD vypalovačku ještě nevlastníte, můžete si záložní kopii svého originálu vytvořit i jinak. Pomocí programu DVDx 2.3 totiž snadno převedete filmové dévédéčko do jiného formátu. Výsledný videosoubor je pak výrazně menší než originální filmové DVD a lze jej vypálit na běžné CD médium.

info

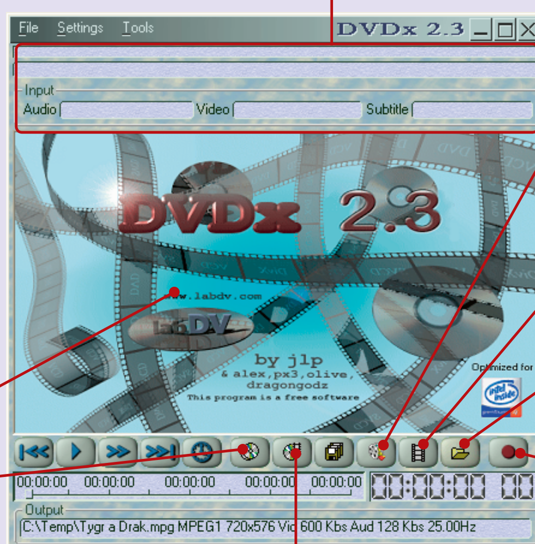
V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak zadat vstupní parametry filmového DVD.
- Jak správně vypočítat hodnotu datového toku videa.
- Jak zadat výstupní parametry vytvářeného videosouboru.

DVDx 2.3, Bitrate Calculator 0.4, freeware.

HLAVNÍ OKNO PROGRAMU

Program spustíte dvojitým kliknutím na ikonu programu, která byla po jeho nainstalování přidána na pracovní plochu. Vzhled hlavního okna programu je poměrně prostý, ale pro svůj účel zcela vyhovující (obr. 1). V horní části naleznete klasickou nabídku příkazů a panel, který zobrazuje informace o průběhu kódování. Ve spodní části hlavního okna je ovládací panel, časová osa a textové pole s informací o místě uložení vytvořeného souboru v počítači. Prostřední část zobrazuje průběh kódování filmu samého.

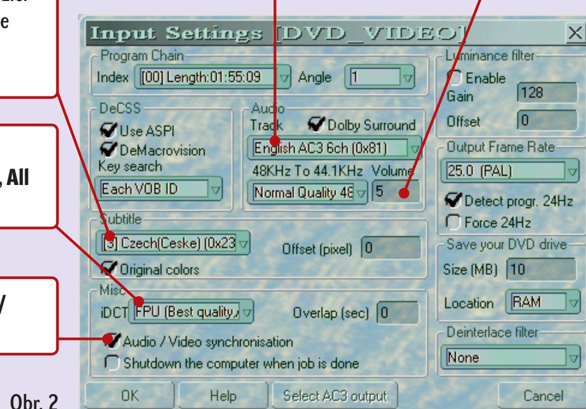

Obr. 1

ZADÁNÍ VSTUPNÍCH NASTAVENÍ

Dříve než budete zadávat vstupní nastavení, klikněte na tlačítko pro zadání místa uložení výsledného souboru a v dialogovém okně *Select Output* klikněte na tlačítko **Browse**. V následujícím dialogovém okně vyhledejte požadovaný adresář a do textového pole **Název souboru** zapište název vytvořeného filmu. Dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **Uložit**. Dialogové okno *Select Output*, které nyní zobrazuje vámi zadanou cestu, uzavřete klinutím na tlačítko **OK**.

Nyní musíte zadat cestu ke vstupnímu videosouboru s filmem v DVD formátu. Program umožňuje přímý převod z DVD disku, takže stačí vybrat správnou mechaniku a složku s videosoubory. Vložte dévédéčko s filmem do mechaniky a kliknutím na tlačítko pro zadání cesty k DVD zobrazte dialogové okno *Vyhledat složku*. Zde vyberte mechaniku a správnou složku, kde jsou uloženy videosoubory, a klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 2

Tím jste zobrazili dialogové okno *Select title*, které slouží pro výběr hlavního **IFO** souboru s filmem. Hlavní soubor filmu je obvykle na prvním místě a jednoznačně jej poznáte podle toho, že je u něj uveden nejdelší čas přehrávání. Vyberte tedy příslušný soubor a klikněte na tlačítko **Select**. Ihned po vybrání souboru se zobrazí dialogové okno *Input*

Settings, které slouží k zadání vstupních nastavení pro kopírování filmu (obr. 2).

Po zadání všech potřebných vstupních nastavení uzavřete dialogové okno kliknutím na tlačítko **OK**. **Upozornění!** Program často zobrazuje dialogové okno s chybovou hláškou (*auth.dll: Can't authenticate drive Disk may not be locked*). Tato chyba však nemá žádný vliv na správné převedení filmu! Klikněte na tlačítko **OK** a pokračujte zadáním výstupních nastavení, tedy určením parametrů vytvořeného souboru.

VÝPOČET DATOVÉHO TOKU

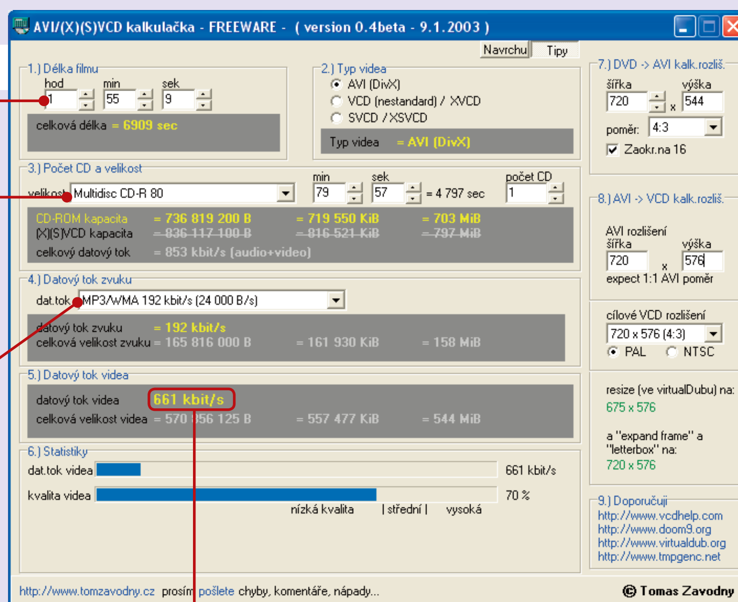
Než se pustíte do zadávání výstupních nastavení, je potřeba nejprve vypočítat správnou hodnotu datového toku videa, který budete zadávat při nastavování kodéru DivX. Pro výpočet použijte bitrate kalkulátor **Bitrate Calculator 0.4** (soubor *VideoCalc.exe*). Program není potřeba instalovat a najdete ho stejně jako program DVDx 2.3 na přiloženém cédéčku v rubrice **obsah cd/dvd**.

Spusťte program a do textových polí vlevo nahoře zadejte délku filmu, který chcete převést. V části **Počet CD a velikost** zadejte velikost, případně i počet cédéček, na která chcete vytvořený videosoubor uložit. Nakonec v části **Datový tok zvuku** vyberte položku, jež odpovídá datovému toku zvuku, který použijete při zadání výstupních nastavení (doporučujeme hodnotu MP3/WMA 192 kb/s). Správnou hodnotu datového toku videa pak naleznete v části **Datový tok videa** (obr. 3).

Zde zadejte délku filmu.

Zde vyberte velikost a počet cédéček.

Zde určete velikost **datového toku zvuku.**

Obr. 3

Zde je vypočtená hodnota **datového toku videa.**

ZADÁNÍ VÝSTUPNÍCH NASTAVENÍ

Kliknutím na tlačítko **Output Settings** zobrazte stejnojmenné dialogové okno pro zadání výstupních nastavení, tedy parametrů výsledného souboru. Z rozbalovacího seznamu vlevo nahoře vyberte typ kódování **AVI** (**DivX, YUV**, ...).

Dialogové okno nyní zobrazuje možná nastavení pro tento typ kódování (obr. 4). V části **Export Settings** nastavte v textových polích **Resolution** požadované rozlišení. Doporučujeme vám zachovat původní rozlišení filmu na DVD, tedy **720 × 576** obrazových bodů. Dále z položky **Zoom** vyberte volbu **Letter Box 16:9 -> 4:3**. Hodnotu **Resize** nastavte podle svého procesoru: pro Athlon vyberte **Bilinear SSE/3Dnow**, pro Pentium 4 vyberte **Bilinear SSE2 (P4)** a pro starší PC vyberte **Bilinear MMX**. V textovém poli **Max frame** určujete počet snímků, které budou kódovány. Doporučujeme vám nejprve si vyzkoušet na krátkém časovém úseku (např. 10 000 snímků – 6:40 min), zda výsledek kódování odpovídá vašim představám, a teprve poté zkopírovat celý film. Pokud chcete kódovat celý film, klikněte na tlačítko **Whole**.

V části **Expert Settings** vyberte z rozbalovacího seznamu **Export (AVI+Premiere)** položku **RGB32**. V části **AVI specific** ponechte přednastavení audia na položce **Use Lame** a z rozbalovacího seznamu vyberte kodér **DivX 6.0 Codec**. Protože v našem příkladu chceme pro kódování filmu použít dva přechody, ponechte zaškrtnuté políčko **Enable Video** a zároveň označte políčko **Enable 2nd**.

Z rozbalovacího seznamu **Resize** vyberte položku **Bilinear** podle typu svého procesoru: pro Pentium 4 vyberte **Bilinear SSE2 (P4)**, pro Athlon vyberte **Bilinear SSE/3Dnow+** a pro starší PC vyberte **Bilinear MMX**.

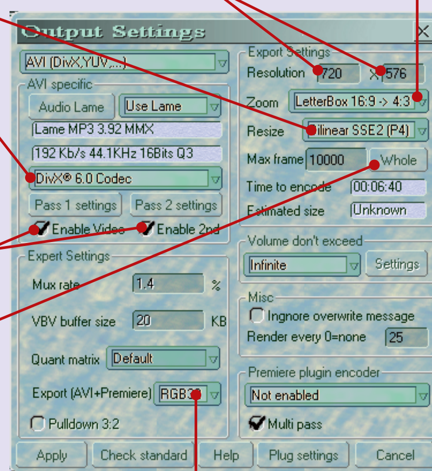
Do textových polí **Resolution** zadejte požadované rozlišení **720 × 576**.

Z rozbalovacího seznamu **Zoom** vyberte položku **Letter Box 16:9 -> 4:3.**

Z tohoto rozbalovacího seznamu vyberte kodér **DivX 6.0 Codec**.

Zaškrtněte obě políčka **Enable Video** a políčko **Enable 2nd**.

V textovém poli **Max frame** určete počet snímků, které budou kódovány. Pokud chcete kódovat celý film, klikněte na tlačítko **Whole**.

Obr. 4

Z rozbalovacího seznamu **Export (AVI+Premiere)** vyberte položku **RGB32**.

Nyní v části **AVI specific** klikněte na tlačítko **Pass 1 settings** pro nastavení kodéru pro první přechod. Zobrazí se dialogové okno *DivX codec properties*, z rozbalovacího seznamu **Encode mode** vyberte položku **Multipass, 1st pass** a do textového pole vpravo zadejte hodnotu, kterou jste vypočítali pomocí bitrate kalkulátoru (v našem příkladu **661 kb/s**). Zadávání dokončete kliknutím na tlačítko **OK**.

Nakonec zadejte parametry pro druhý přechod. Kliknutím na tlačítko **Pass 2 Settings** znovu zobrazte dialogové okno *DivX codec properties* a tentokrát z rozbalovacího seznamu **Encode mode** vyberte položku **Multipass, Nth pass**. Do textového pole vpravo zadejte stejnou hodnotu datového toku jako pro první přechod. Dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**. Tím jste dokončili zadávání výstupních nastavení. Dialogové okno *Output Settings* uzavřete kliknutím na tlačítko **Apply**.

Zadáním výstupních nastavení jste dokončili přípravu pro kódování filmu. Proces kódování spusťte kliknutím na tlačítko **Encode** v hlavním okně programu. A teď vám již nezbývá nic jiného než trpělivě čekat na výsledek! Doba potřebná pro kódování je závislá na délce filmu a zejména na výkonu vašeho počítače.

-vrba

SNADNÁ ZÁLOHA DVD

Na vytvoření zálohy či kopie DVD existují různé nástroje a několik jich v tomto čísle našeho časopisu popisujeme. Jestliže vám nejde o nic jiného než o vytvoření zálohy „jedna ku jedné" bez dalších úprav, velmi dobře a snadno vám poslouží program SmartRipper.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

- Jak filmové DVD uložit na pevný disk.
- Jak filmové DVD zkopírovat.
- Jak odstranit regionální omezení.
- Jak odstranit další ochranu souborů.

SmartRipper
zdarma
v angličtině

Na vytvoření kopie filmu na DVD existují nejrůznější nástroje – komplikované i snadné. SmartRipper patří k těm snadným. Pracuje ve třech různých režimech; v tomto návodu se podíváme na využití toho nejsnazšího a uživateli nejdostupnějšího režimu, jenž zpřístupňuje vytvoření zálohy DVD v podstatě stiskem jediného tlačítka.

Proč vlastně potřebujeme zvláštní nástroj na vytvoření prosté kopie souborů, které jsou na disku DVD? – Potíž je v tom, že velká část disků DVD je proti kopírování chráněna, a to tak, že soubory jsou zašifrovány. Lze je překopírovat do počítače, ale bez rozšifrování nepůjdou přehrát. SmartRipper je však v průběhu kopírování dešifruje a případně je zbaví ochrany *Macrovision*, která zabraňuje připojení videorekordéru (rušením obrazu). Navíc SmartRipper odstraní omezení, pokud jde o určitý region světa.

Film zálohovaný na pevný disk lze buďto přímo přehrávat z pevného disku, nebo jej vypálit na jiné DVD; velikost obsahu většiny filmových DVD si však vyžádá dvouvrstvé médium – jednovrstvé DVD má hrubou kapacitu pouhých 4,38 GB (4 700 000 000 bajtů).

Trváte-li na jednovrstvém médiu, nebo dokonce na disku CD, budete muset soubory extrahované SmartRipperem dále upravit nějakým jiným nástrojem, o nichž v tomto čísle také píšeme. SmartRipper může být vhodný do tandemu k jinému nástroji, se kterým se vám dobře pracuje, protože SmartRipper je co do překonávání ochrany schopnější než některé jiné, prý však může neuspět proti ochranám založeným na záměrně chybných sektorech.

SmartRipper nabízí prostřednictvím režimů *Movie* a *Files* i pokročilá užití. Na některá z nich byste těžko hledali jiný nástroj, v tomto návodu pro běžné uživatele se jim však nebudeme věnovat.

KDE SMARTRIPPER SEŽENETE

SmartRipper lze stáhnout z mnoha internetových adres a jeho název postačí zadat do internetového vyhledávače. Verze 2.41 je zatím poslední již po několik let.

SmartRipper vám také přinášíme na CD. SmartRipper nemá žádný instalační soubor, ve složce na CD je jen několik souborů, které si můžete překopírovat na pevný disk; můžeme vám navrhnout, abyste si vytvořili složku *SmartRipper* v cestě *C:\Program Files* a soubory překopírovali do ní. Nutně potřebujete pouze soubor *SmartRipper.exe*, v němž je program obsažen; překopírování na pevný disk vám doporučujeme, neboť program si ve složce, v níž se nachází, vytvoří ještě jeden soubor s uloženými volbami (s konfigurací), a to by na CD nešlo.

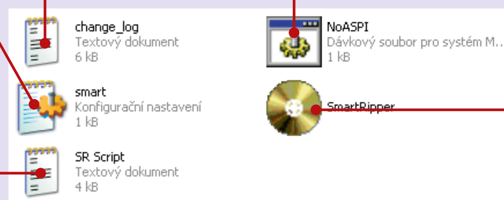
Popis změn provedených v programu mezi jeho jednotlivými verzemi.

Nemáte-li ve Windows ASPI (viz článek na straně 42), můžete spustit SmartRipper prostřednictvím této ikony – nebude si tak na nepřítomnost ASPI stěžovat.

Vlastní program; tento soubor je možné kopírovat, kam potřebujete; nevyžaduje zvláštní instalaci, avšak tam, kde se nachází, vytvoří soubor s konfigurací.

Konfigurační soubor vytvořený programem SmartRipper.

Pokročilému uživateli může přijít vhod přehled parametrů použitelných při spuštění SmartRipperu z příkazové řádky.

Obr. 1. Obsah složky programu SmartRipper.

POUŽITÍ V REŽIMU ZÁLOHY

Program se již při svém spuštění snaží načíst vložený disk DVD; jestliže jste jej však zatím nevložili, nic se neděje, program to sice ohlásí, ale můžete pokračovat kliknutím na *OK* a disk vložit později.

Program jako první otevře dočasné okno a vypíše v něm několik hlášek popisujících jeho počáteční činnost – který disk se pokusil načíst a zda se mu to povedlo. Potom otevře hlavní okno programu. Vypadá-li na první pohled složitě, neděste se. Dominují mu tři velká tlačítka vlevo nahoře, jimiž přepínáme mezi třemi režimy, které program SmartRipper nabízí. Začněte tím třetím a nejjednodušším – režimem *Backup* čili „zálohou".

Vložíte-li jiný disk, je třeba načtení disku opakovat prostřednictvím tlačítka **reload**.

Tlačítkem **eject** vysunete disk z jednotky.

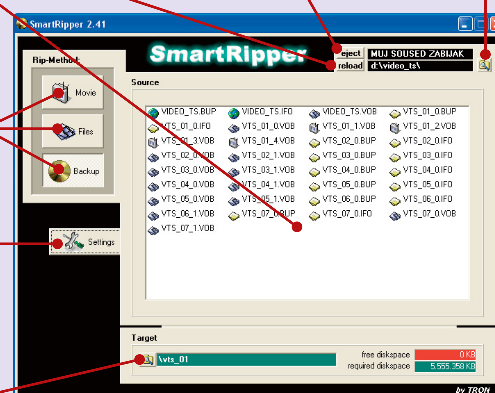
Tlačítko pro procházení, jehož pomocí můžete vybrat jinou DVD jednotku nebo načíst soubory i odjinud, třeba z pevného disku, máte-li k tomu důvod.

Výpis souborů, které budou z DVD extrahovány; v tomto případě jde o úplnou zálohu.

Tři hlavní tlačítka, přepínající mezi třemi režimy programu; režim Backup je uživatelsky nejpřístupnější.

Toto tlačítko otevírá okno s nastaveními programu, ta jsou však zvolena veskrze optimálně; jen výjimečně budete potřebovat některé změnit, v režimu Backup pak víceméně žádné.

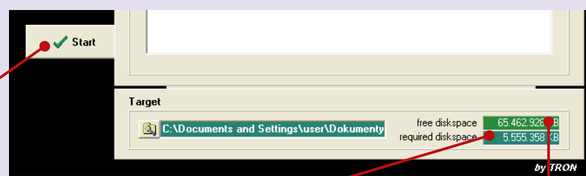
Dokud prostřednictvím tohoto tlačítka nevyberete cílové umístění zálohy, neobjeví se tlačítko **Start**.

Obr. 2. SmartRipper přepnutý do režimu prosté zálohy se používá nejsnáze.

Ten neudělá nic jiného než úplnou a dokonalou kopii všeho, co na DVD je, a to bez ztráty kvality. Navíc odstraní omezení na region a další ochrany.

Než spustíte extrakci souborů, je potřeba vybrat pro ně cílové umístění. K výběru adresáře se použije standardní systémové okno (obr. 3).

Obr. 4. Teprve po výběru cílového umístění se objeví tlačítko Start.

Tlačítkem **Start** spusťte extrakci.

Místo vyžadované zálohovaným DVD.

Volné místo ve vybraném umístění.

Zde můžete vybrat disk a některé standardní složky, především složku *Dokumenty*.

V cílovém místě doporučujeme vytvořit novou složku nesoucí název filmu. SmartRipper v ní pak sám vytvoří podsložku VIDEO_TS, což je standardní název složky pro soubory filmového DVD.

Obr. 3. Výběr cílového adresáře; program využívá standardní systémové dialogové okno, ale obsah políčka pro název souboru se nepoužije – nevšímejte si ho.

Standardními postupy vyberte vhodnou složku. *Dokumenty\Filmy* mohou být vhodným umístěním.

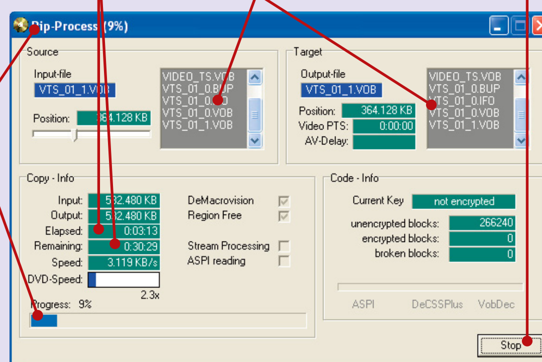
Jestliže je v políčku *Uložit do* vybrána vhodná cílová složka, výběr potvrďte kliknutím na tlačítko **Uložit**.

Postup extrakce v procentech.

Čas, který uběhl, a odhad času, který ještě zbývá.

Zde se postupně objevují extrahované soubory.

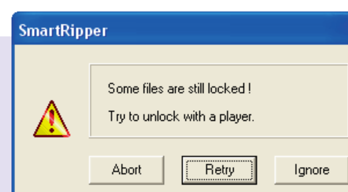
V případě potřeby lze ripování předčasně ukončit.

Obr. 5. Nyní probíhá extrakce („ripování") a máte asi půl hodiny čas; počítač bude nyní plně vytížen, dělat na něm mezitím něco jiného nebude pohodlné.

KDYŽ SOUBORY NEJDOU ODEMKNOUT

Může se stát, že u lépe chráněných DVD se *ripperu* nepodaří odemknout přístup ke všem souborům. SmartRipper v takovém případě vypíše hlášku (obr. 6). Doporučený postup je ponechat *ripper* tak, jak je, a spustit film v přehrávači. Vzápětí můžete přehrávání přerušit a přehrávač ukončit. Potom zkuste akci opakovat – ve SmartRipperu klikněte na **Retry**. Tento trik může pomoci i u jiných nástrojů, když zahlásí, že soubory na DVD nemohou odemknout.

Obr. 6. Soubory se nepodařilo odemknout; zkuste to udělat přehrávačem a pak klikněte na **Retry**.

CO S ULOŽENÝMI SOUBORY?

Veškerý filmový obsah DVD máte nyní uložen ve zvolené složce na pevném disku. Můžete jej odsud přímo přehrávat, pokud máte přehrávač, který umožňuje otevřít složku z pevného disku; můžete také celou složku VIDEO_TS vypálit na nové DVD. U většiny filmů však budete muset použít dvouvrstvé médium, jelikož velikost složky VIDEO_TS obvykle přesáhne kapacitu média jednovrstvého. Můžete také se soubory dále pracovat pomocí jiného nástroje...

Dvouvrstvá média jsou nyní ještě poměrně drahá – jejich maloobchodní cena zatím stále překračuje 150 korun za jedno. Můžete se u nich setkat i s potížemi při čtení v jiných jednotkách. Například u vypalovaček někdy platí, že čtou jen ta dvouvrstvá vypálená média (‚+' nebo ‚-'), která také samy vypalovat umějí. Jde-li o starší, pouze jednovrstvou vypalovačku, vypálená dvouvrstvá média třeba nepřečte vůbec.

VYPÁLENÍ SOUBORŮ

Obecně musí filmové DVD dodržet toto uspořádání: všechny soubory tvořící dohromady obsah filmového DVD (formátu *DVD Video*) jsou ve složce VIDEO_TS a ta je hned v kořenové (nejvyšší) složce disku (není tedy vložena do jiné složky). Pro formát *DVD Video* je jako souborový systém *povinně* předepsán systém UDF 1.02. V počítačových jednotkách by jiný souborový systém překážkou možná nebyl, avšak stolní přehrávače jej v zásadě vyžadují. Šikovný vypalovací program se ovšem o tyto podrobnosti postará za vás... (Stručný návod pro Nero je na stránce 45.)

info

Je možné, že vaše dvouvrstvá vypalovačka, která dosud podporovala pouze dvouvrstvý formát ‚+' nebo ‚-', může být povýšena na plně duální i pro dvouvrstvá média, a to nahráním novějšího *firmwaru* (vnitřního obslužného programu jednotky). Nový firmware případně najdete na webových stránkách výrobce své jednotky.

PŘÍMO JE PŘEHRÁT

Velká část přehrávačů DVD obsahuje volbu pojmenovanou zhruba „přehrát DVD ze složky". Stačí pak označit složku VIDEO_TS s požadovaným filmem. Je-li obsah této složky úplný, bude se vše chovat stejně, jako kdybyste přehrávali původní DVD, včetně menu, bonusů apod. Ve Windows Media Playeru je třeba použít volbu *Soubor\Otevřít*, procházením dojít až dovnitř složky *video_ts* a v ní otevřít soubor *video_ts*.

–mjs

JAK MOHOU POMOCI STYLY

Styl je sada formátování, kterou můžete použít v textu dokumentu, abyste rychle změnili jeho vzhled. Použijete-li na vybraný text určitý styl, celou skupinu formátování přiřadíte textu pomocí jediného příkazu.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:
- Jak vytvořit styl odstavce nebo textu.
- Jak tento styl upravit.
- **Název programu: MS Word XP a 2003.**

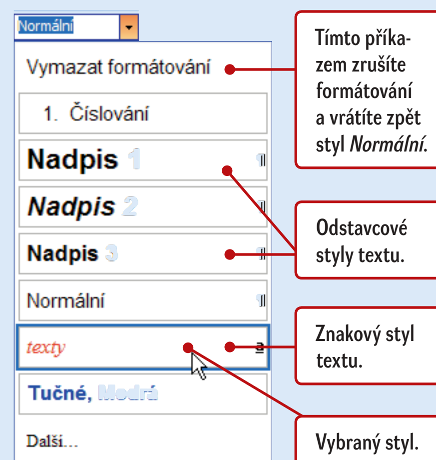
Píšete-li například dopis nebo zprávu určitého zaměření a potřebujete-li, aby byl text rychle a hezky upraven, můžete použít již předdefinovaný styl nebo styl předem připravit a poté ho v dané situaci opakovaně používat.

Místo několika kroků, kterými byste text postupně formátovali, budete již používat pouze jednoduchý výběr daného stylu.

Při rozbalení nabídky **Styl** (obr. 1) si všimněte, že textový editor MS Word zobrazuje dva základní typy stylů (vpravo od názvu stylu se nachází různé značky), a to styl znaku a styl odstavce. V posledních verzích MS Wordu pak mimo tyto základní styly existuje ještě styl tabulky, který ovlivňuje formátování v tabulce, a styl seznamu, který upraví seznamy položek.

Styl znaku ovlivňuje vybraný text v rámci odstavce, jako je například velikost písma a jeho formátování tučně nebo kurzivou. Znaky v odstavci mohou mít zvláštní styl i tehdy, když je odstavci jako celku přiřazen styl odstavce. Chcete-li u určitých typů slov nebo slovních spojení použít stejný druh formátování, který není obsažen v žádném z existujících stylů, můžete vytvořit nový styl znaku.

Styl odstavce řídí všechny prvky vzhledu odstavce, například zarovnání textu, zarážky tabulátorů, řádkování nebo ohraničení, a může obsahovat i formátování znaků. Pokud chcete, aby v odstavci byla použita určitá kombinace prvků, která ovlivní jeho vzhled a která není v žádném z existujících stylů, můžete vytvořit nový styl odstavce.

Obr. 1

VYTVOŘENÍ VLASTNÍHO STYLU

K vytváření nových stylů se dá přistoupit přes podokno úloh *Styly a formátování* (u Wordu 2000 a nižších verzí přes dialogové okno *Styl*) nebo přes rozbalovací nabídku **Styl** na panelu nástrojů *Formát*.

VYTVOŘENÍ NOVÉHO STYLU ODSTAVCE

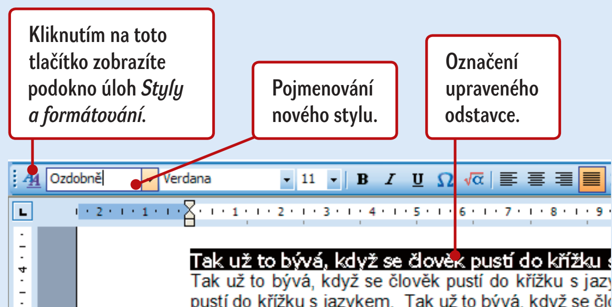
Asi nejrychleji vytvoříte nový styl odstavce tak, že text napsaný v odstavci nejprve upravíte podle svých představ. Poté ho již jenom vyberete a na formátovacím panelu nástrojů kliknete do pole *Styl* a napíšete nové jméno stylu (obr. 2).

Poté již jen stiskněte klávesu **Enter** – takto nadefinovaný styl pak můžete používat i v dalším textu. Přesvědčte se, že se nový název stylu již nachází v seznamu zobrazených stylů (obr. 3).

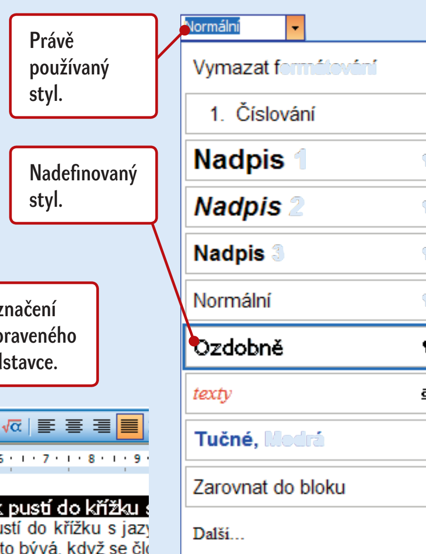
Jestliže vám nastavené možnosti nestačí, zobrazte podokno úloh *Styly a formátování* (obr. 4), a to pomocí ikony *Styly a formátování* na panelu nástrojů *Formát*, nebo v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Styly a formátování**.

Zde klikněte na tlačítko **Nový styl**, a zobrazí se dialogové okno pro definování nového stylu (obr. 5).

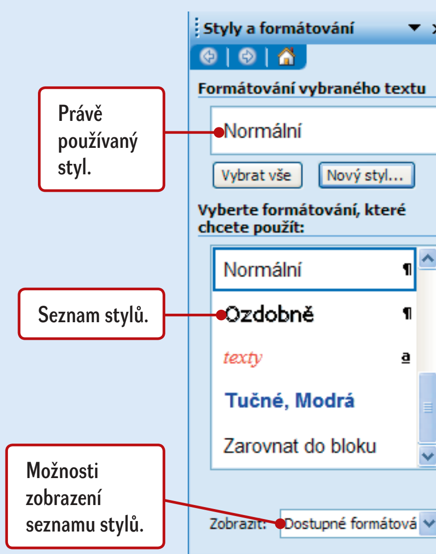
Nejprve zapište název stylu a rozhodněte se, který typ stylu (odstavec, znak) chcete vytvářet a na kterém již existujícím stylu chcete svůj nový styl založit. V políčku *Styl následujícího odstavce* se standardně zobrazí název toho stylu, který právě definujete – to proto, že Word předpokládá, že v dalším nově vytvořeném odstavci budete chtít psát text stejně formátovaný. Pokud tomu tak být nemá, vyberte styl jiný.

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Poté již můžete začít nastavovat nové vlastnosti pro formátování. Některé jsou rychle dostupné pomocí ikon, jiné se nachází pod tlačítkem **Formát** (obr. 6).

V dolní části dialogového okna *Nový styl* si všimněte ještě dvou voleb, a to voleb **Automaticky aktualizovat** a **Přidat do šablony**.

Volba **Automaticky aktualizovat** znamená, že Word rozpozná změnu během formátování textu obsahujícího daný styl a tento styl automaticky aktualizuje. Při automatické aktualizaci stylu se změna projeví ve veškerém textu formátovaném daným stylem, tak aby formátování odpovídalo právě změněnému textu.

Druhá volba **Přidat do šablony** způsobí, že právě nadefinovaný styl se přidá do šablony připojené k aktivnímu dokumentu. To znamená, že pokud budete na základě této šablony něco psát příště, daný styl se zde již nabídne.

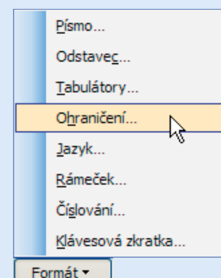
Pokud styl do šablony nepřidáte, bude se zobrazovat pouze v daném dokumentu.

Jakmile máte všechny vlastnosti nastavené, klikněte na tlačítko **OK**. Od této chvíle můžete styl použít, kdykoli jej budete potřebovat.

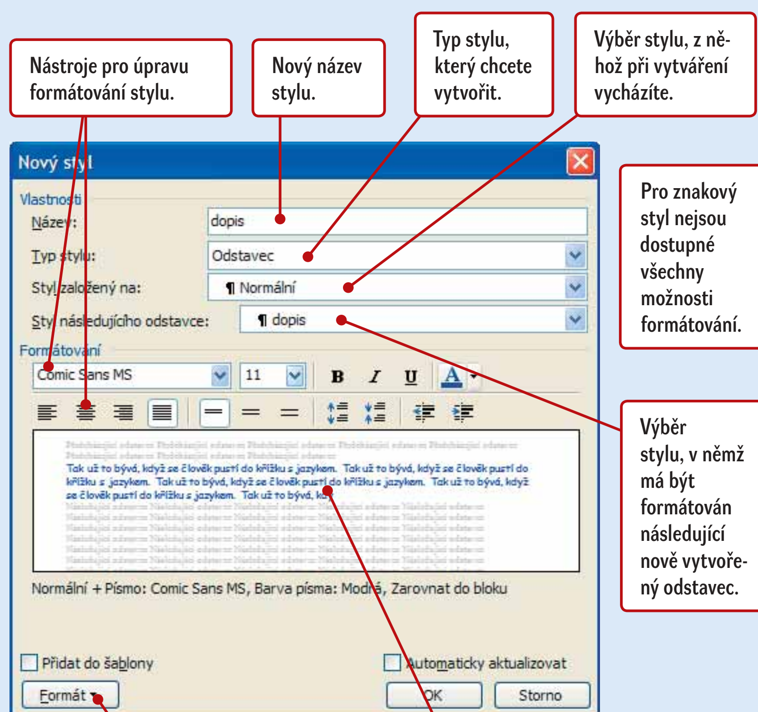
VYTVOŘENÍ NOVÉHO ZNAKOVÉHO STYLU

Opět zobrazte podokno úloh *Styly a formátování* a klikněte na tlačítko **Nový styl**. Podobně jako při vytváření nového stylu odstavcového i zde nejprve napište jeho název. Dále v políčku *Typ stylu* vyberte volbu **Znak**. Poté se již můžete rozhodnout, ze kterého již existujícího stylu chcete vycházet při volbě stylu vlastního. Musíte nyní vycházet opět ze stylu znakového (obr. 7).

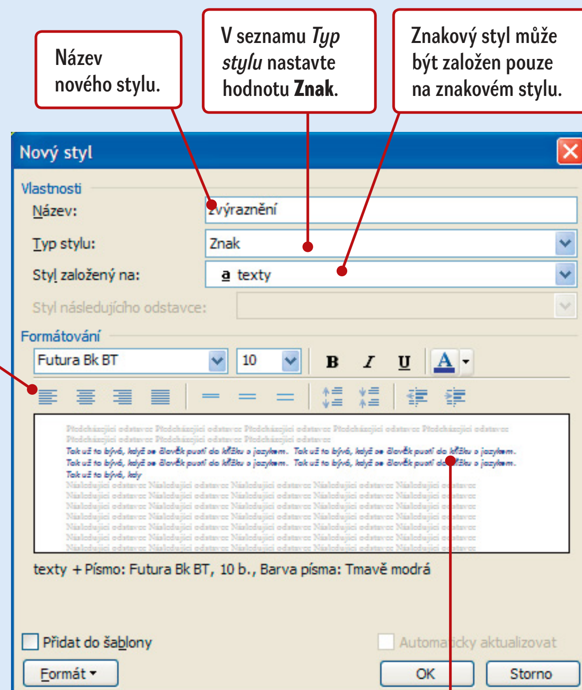
Nyní již zvolte jednotlivé charakteristiky nového stylu (všimněte si, že již nejsou dostupné vlastnosti odstavcové) a vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 6. Nabídka ukrytá pod tlačítkem **Formát**.

Obr. 5

Obr. 7

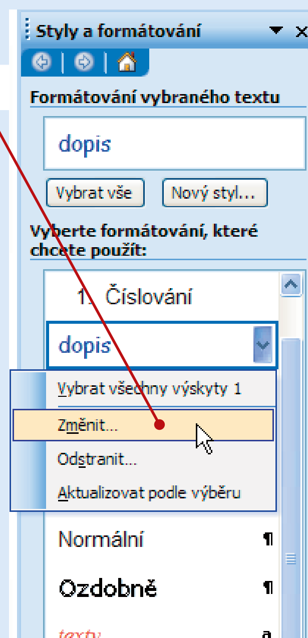
ÚPRAVA EXISTUJÍCÍHO STYLU

Chcete-li rychle změnit všechen text formátovaný určitým stylem, můžete změnit definici stylu. Je-li například text v dopise zarovnán do bloku a je-li formátován modrým písmem *Comic Sans MS* o velikosti 11 bodů a jestliže se později rozhodnete, že chcete použít tmavě modré písmo *Tahoma* o velikosti 10 bodů, nemusíte formátování jednotlivých textů v dokumentu měnit zvlášť, ale stačí pouze změnit vlastnosti použitého stylu (obr. 8).

- Zobrazte podokno úloh *Styly a formátování*.
- V seznamu *Styly* nastavte kurzor myši na styl, který chcete upravit, a poté klikněte na šipku – ta se zobrazí u označeného stylu.
- Otevře se nabídka a v ní klikněte na položku **Změnit**.
- Zobrazí se dialogové okno *Úprava stylu*, velmi podobné jako při vytváření stylu nového.
- Postupně změňte požadované vlastnosti používaného stylu, tedy písmo změňte na písmo *Tahoma* o velikosti *10* bodů a poté i jeho barvu.
- Po změně všech vlastností klikněte na tlačítko **OK**.
- Budete-li chtít někdy upravit další vlastnosti, celý postup jen zopakujte.

Nezapomeňte, že změníte-li prvek formátování základního stylu dokumentu, projeví se změna také ve všech stylech dokumentu, které z tohoto základního stylu vycházejí.

Marie Franců

Obr. 8

OBRÁZKY V MS WORKS

Jestliže píšete texty v textovém editoru sady Works, můžete bez obav používat různou grafiku i obrázky. Můžete tedy zlepšit vzhled celého dokumentu nebo upřesnit informace, o kterých právě píšete.

info

V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:

Jak vložit klipart do dokumentu.

Jak vložit obrázek do dokumentu.

Seznámíte se s nástroji pro kreslení vlastních obrázků.

Název produktu: textový editor sady MS Works 8.0.

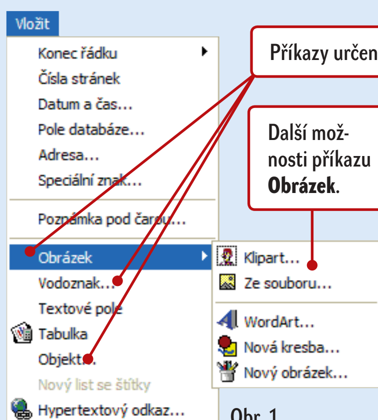
KLIPART

Podívejte se do nabídky **Vložit** (obr. 1).

Zjistíte, že se zde nachází několik příkazů, které při své práci můžete využít. Jedná se například o příkazy Obrázek, Objekt či Vodoznak. Pro první práci s grafikou bude asi nejdůležitější příkaz **Obrázek**.

Určitě víte, že velké množství připravených obrázků nabízí většina programů v takzvaném klipartu. Proto se nejprve podívejte, co je připraveno právě v sadě Microsoft Works.

1. Zvolte vhodnou polohu pro obrázek, který potřebujete do textu vložit. Umístěte na toto místo textový kurzor.
2. Potom v nabídce **Vložit** klikněte postupně na příkazy **Obrázek** a **Klipart** (také můžete na standardním panelu nástrojů kliknout na ikonu **Vložit klipart**).
3. Zobrazí se dialogové okno a v něm přejděte na kartu *Procházet* (obr. 2).
4. V levé části okna můžete prohlížet obrázky podle kategorií i podle podkategorií. Pokud víte, jaký typ obrázku potřebujete, zvolte vhodnou kategorii, například **Zábava**, a poté ještě její podkategorii, například **Kostýmy a kroje**.
5. V pravé části označte obrázek, který potřebujete vložit.
6. Po kliknutí na tlačítko **Vložit** se obrázek zobrazí v místě kurzoru.
7. Potom můžete snadno měnit polohu či velikost vloženého obrázku.

Příkazy určené pro vkládání grafiky.

Další možnosti příkazu Obrázek.

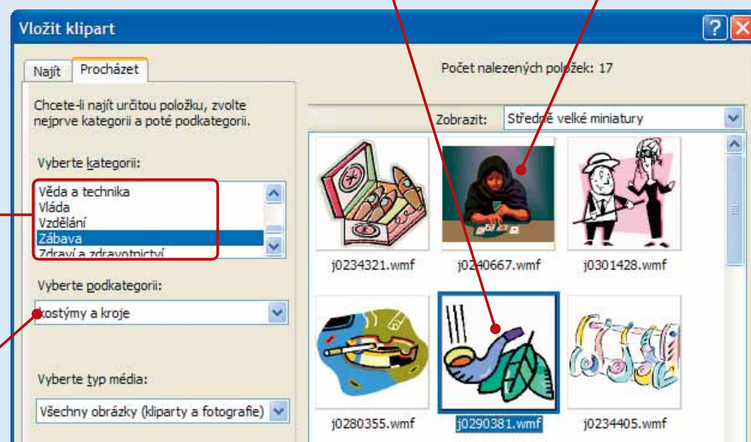
Obr. 1

Různé kategorie pro výběr obrázku.

Podskupiny vybrané kategorie.

Označení obrázku, který potřebujete vložit.

Ukázka obrázků z klipartu.

Obr. 2

OBRÁZEK ZE SOUBORU

Možná že se vám žádný obrázek z klipartu nehodí do textu, který píšete, nebo máte již připraven určitý obrázek krajiny, výrobku či technický nákres popisovaného předmětu.

V takovém případě opět nejprve umístěte kurzor na místo, kam potřebujete obrázek vložit. Potom v nabídce **Vložit** klikněte postupně na příkazy **Obrázek** a **Ze souboru** (také můžete na standardním panelu nástrojů kliknout na ikonu **Vložit obrázek**).

Zobrazí se dialogové okno *Vložit obrázek* a v něm vyhledejte umístění obrázku, který potřebujete do textu vložit. Obrázek označte a klikněte na tlačítko **Vložit**. Tím se dialogové okno uzavře a obrázek se objeví v místě aktuální polohy kurzoru. Velikost i polohu obrázku samozřejmě můžete kdykoliv změnit.

VLASTNÍ KRESLENÍ OBRÁZKŮ

Pokud si chcete obrázek sami vytvořit, máte k dispozici dva programy, které se dají z textového editoru přímo vyvolat. Jedná se o programy *Microsoft Draw* a *Microsoft Paint*.

PROGRAM MICROSOFT DRAW

Program Microsoft Draw si vyberte tehdy, když chcete vytvářet vektorový obrázek. Pak v nabídce **Vložit** klikněte na položku **Obrázek** a poté na příkaz **Nová kresba** (nebo také na standardním panelu nástrojů na ikonu **Nová kresba**).

Spustí se program Microsoft Draw (obr. 3): v něm lze vektorový obrázek kreslit pomocí několika kreslicích nástrojů (shora to jsou nástroje Ukazovátko, Lupa, Kreslení přímky, Kreslení různých tvarů, Kreslení volnou rukou a Psaní textu).

NÁSTROJ KRESLENÍ RUKOU

Vyzkoušejte nejprve ikonu **Kreslení rukou**. Po kliknutí na ni přesuňte kurzor na to místo, kde chcete začít kreslit. Potom stiskněte levé tlačítko myši, a kurzor myši se změní v tužku, kterou můžete volně kreslit. Dokud držíte stisknuté levé tlačítko myši, kreslíte; jakmile levé tlačítko myši uvolníte, v místě ukončení ještě myší dvojitě klikněte nebo přes ikony přepněte na jiný kreslicí nástroj.

VÝBĚR OBJEKTŮ

Zpětně se dá jakýkoliv nakreslený objekt označit. Stačí nejprve kliknout na ikonu **Ukazatel** a poté na daný objekt. Kolem objektu se v rozích zobrazí čtyři body. Tažením za ně můžete objekt zvětšovat či zmenšovat. Ozna-

čený objekt můžete měnit i barevně, stačí jen v dolní paletě barev kliknout na požadovanou barvu čáry. Pokud je obrazec uzavřen, můžete pro něj zvolit i výplň.

Jestliže se vám nakreslený objekt nelíbí a máte ho právě označen, stiskněte klávesu **Delete** a tím ho bez problémů smažete.

Potřebujete-li najednou označit více objektů, stiskněte klávesu **Shift** a poté jednotlivé objekty označte. Můžete je pak najednou přesunout, smazat apod. Také je lze spojit do jednoho objektu, a to příkazem **Seskupit** v nabídce **Kreslit**. Příkazem **Zrušit skupinu** sloučený objekt rozdělíte na původní tvary.

Jestliže se rozhodnete obrázek později měnit, stačí, když v dokumentu na obrázek dvojitě kliknete. Poté se otevře okno programu *Microsoft Draw* a prostřednictvím něj potřebné úpravy snadno zakreslíte. Pro návrat do textového editoru klikněte v nabídce **Soubor** opět na příkaz **Konec a návrat**. Při dotazu nezapomeňte aktualizaci obrázku odsouhlasit.

PROGRAM MICROSOFT PAINT

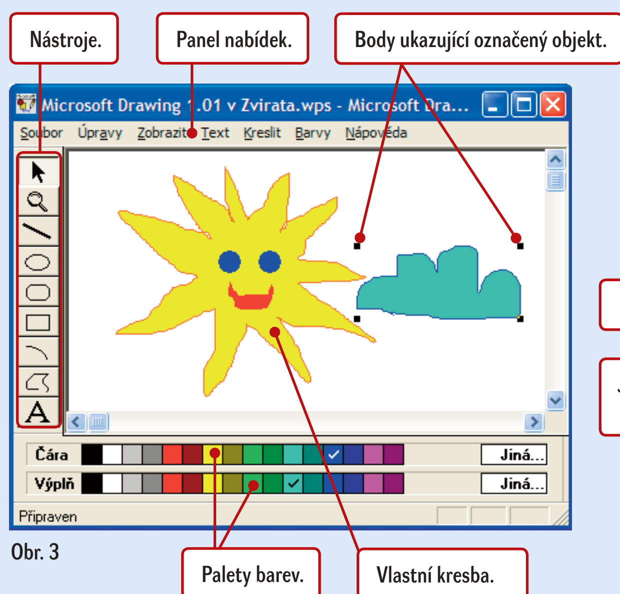
Program Microsoft Paint (Malování) umožňuje vytvořit obrázek bitmapový. Opět pomocí některých tvarů, čar, štětce nebo vyplňování plochy snadno vytvoříte jednoduchou kresbu.

V nabídce **Vložit** klikněte na položku **Obrázek** a poté na příkaz **Nový obrázek** (také můžete kliknout na standardním panelu nástrojů na ikonu **Nový obrázek**).

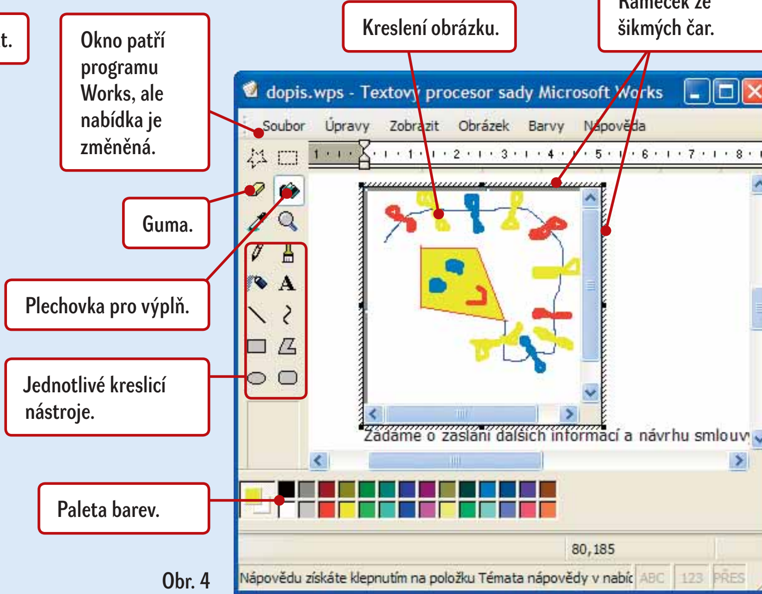
Program *Microsoft Paint* (obr. 4) se spustí, ale všimněte si toho, že se neotevírá v samostatném okně. Zobrazí se jen rámeček se šikmými čarami a nabídky textového editoru se změní v nabídky programu Microsoft Paint. Jakmile však myší kliknete mimo rámeček, malování se hned ukončí a vy se vracíte zpět k práci v textovém editoru. To znamená, že jakmile budete chtít obrázek později opravit, stačí na něj dvojitě kliknout, a nástroje programu Microsoft Paint se znovu objeví.

Nástroje pro kreslení se nachází v levé části okna. Když na některý z nich kliknete, můžete začít kreslit. Vyzkoušejte například nástroj Tužka nebo nástroj Štětec.

Tento program však nevytváří samostatné objekty. Proto pro mazání nestačí objekt označit a stisknout klávesu Delete, ale je třeba zvolit nástroj **Guma**, kterým můžete – za pomoci myši – určité části obrázku smazat.

Obr. 3

Obr. 4

NĚKTERÉ ZMĚNY VLOŽENÝCH OBRÁZKŮ

Pokud do textu vložíte obrázek, nemusí být hned patrná jeho správná poloha či velikost. Podívejte se tedy, jak obrázek zmenšit či zvětšit nebo jak změnit jeho polohu. Brzy zjistíte, že celý vzhled dokumentu ovlivňuje i poloha okolního textu.

ZMĚNA VELIKOSTI OBRÁZKU

1. Klikněte na obrázek. Kolem něj se ukáže rámeček s černými body v rozích a uprostřed stran.
2. Na některý z těchto bodů najeďte myší: kurzor se změní v dvojitou šipku.
3. Stiskněte levé tlačítko myši a začněte táhnout (obr. 5). Tím se začne měnit i velikost celého obrázku. Okraje obrázku nové velikosti jsou označeny přerušovanou čarou.
4. Jestliže použijete body uprostřed stran, bude se měnit výška nebo šířka obrázku. Pokud uchopíte bod v rohu rámečku, bude se měnit výška i šířka současně.

Jestliže potřebujete nastavit přesnou velikost obrázku v centimetrech, klikněte v nabídce **Formát** na příkaz **Objekt**. Zde přejděte na kartu *Velikost* a najdete tu možnost, jak přesně nastavit velikost obrázku. Také můžete otočit obrázek o zadaný úhel.

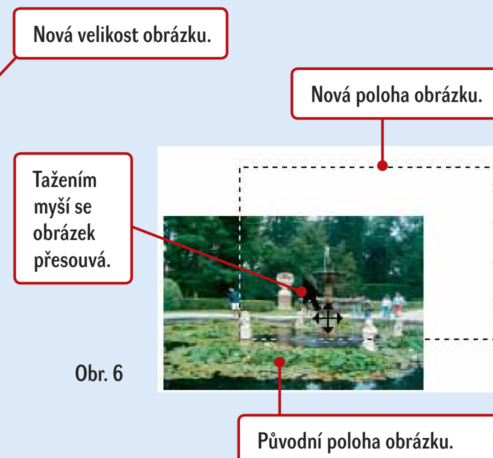

Obr. 5

ZMĚNA POLOHY OBRÁZKU

Jakmile budete potřebovat změnit umístění už vloženého obrázku, opět jej nejprve označte. Pak jej uchopte (kdekoliv mimo označené body) levým tlačítkem myši a tažením ho přesouvejte do nové polohy. Při přesouvání jsou okraje obrázku označeny přerušovanou čarou, abyste věděli, kam obrázek posouváte (obr. 6).

Marie Franců

Obr. 6

UNIVERZÁLNÍ PROHLÍŽEČ

Člověk je bytost zvídavá a často ho zajímá, co je uvnitř. Správce souborů Servant Salamander umožňuje (mimo jiné) nahlédnout do většiny běžných typů souborů bez nutnosti instalace speciálního programu. Sdružuje tak funkce mnoha různých aplikací a navíc nezřídka pracuje nesrovnatelně svižněji.

info

SERVANT SALAMANDER 2.5 BETA 9 FULL

Výrobce: Altap, spol. s r. o.

Země původu: Česká republika.

Licence: shareware.

Cena: 930 Kč (včetně plug-inů).

Oficiální stránky: www.altap.cz.

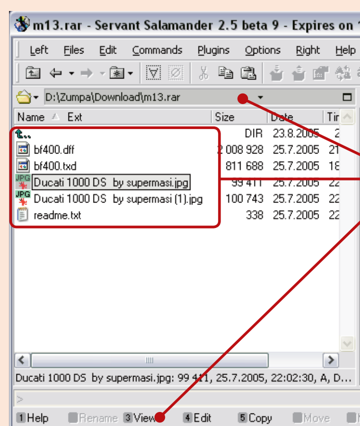
PROHLÍŽENÍ SOUBORŮ

Adresář, v němž je soubor, který si chcete prohlédnout, zobrazte v jednom z panelů programu. Z toho vyplývá, že takto se můžete podívat na všechny soubory, jež v panelu zobrazit lze (obr. 1), tedy kupříkladu i soubory uvnitř archivů, s kterými v aplikaci pracujete jako s obyčejnými složkami, či soubory na FTP serverech, kam se připojíte pomocí integrovaného klientského FTP programu. (Jeho ovládání si popíšeme, až autoři vypustí „ostrou" verzi.) V těchto případech Salamander rozbalí příslušný archiv nebo stáhne příslušný soubor, umístí jej do dočasného adresáře a posléze dojde k zobrazení. Naopak soubory, které jsou např. součástí e-mailových zpráv nebo webových stránek, musíte nejprve uložit na pevný disk.

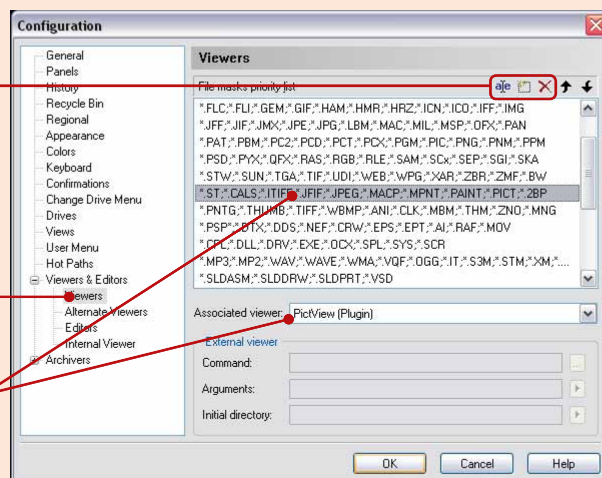
Nyní postavte kurzor na příslušný soubor a stiskněte klávesu **F3** (nebo použijte příkaz **Files / View**). Program automaticky spustí odpovídající integrovaný prohlížeč a zobrazí jej. Takto otevřený soubor samozřejmě není možné nijak upravovat, nicméně celý ho prohlédnout či pročíst lze bez problémů. Prohlížeč zavřete klávesou **Esc**.

Pokud budete chtít použít jiný prohlížeč, než který „ještěrka" vybere, použijte příkaz **Files / View with** (klávesová zkratka **Ctrl+Shift+F3**) a vyberte jej z roletového menu.

Samozřejmě asociaci typů souborů s prohlížeči lze v programu změnit, a to pomocí nabídky **Options / Configuration / Viewers & Editors** na záložce **Viewers** (obr. 2). V pravé části okna naleznete na jednom řádku vždy výpis souborů (např. ***.JPG;*.PNG** znamená všechny soubory typu JPG a PNG) a pod ním v roletové nabídce **Associated viewer** vybraný prohlížeč – zde jej můžete rovnou i změnit. Každý jednotlivý řádek můžete pomocí klávesy **F2** upravit nebo pomocí klávesy **Del** smazat. Nový pak vložíte stiskem klávesy **Insert**.

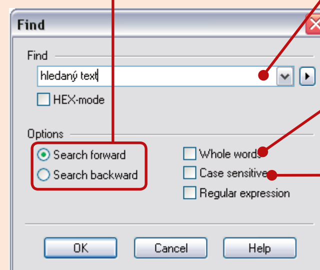
Obr. 1

Obr. 2

INTERNÍ PROHLÍŽEČ

V programu je uveden jako **Internal Viewer**, slouží k prohlížení textů a binárních souborů. Automaticky rozpoznává znakovou sadu. Uživatel se tak nemusí starat o použité kódování – o nejčastějšího původce špatného zobrazení českých znaků. Kódování lze samozřejmě i manuálně změnit, a to pomocí příkazu **Convert**. V zobrazených souborech lze pomocí volby **Search / Find** (**Ctrl+F**) vyhledávat (obr. 3), přičemž jednotlivé volby znamenají: **Search forward / backward** hledání dolů/nahoru, **Whole words** – celá slova, **Case sensitive** – rozlišování malých a velkých písmen. Pomocí myši lze libovolnou část zobrazeného souboru označit a známou zkratkou **Ctrl+C** (**Edit / Copy**) zkopírovat nebo ji pomocí příkazu **Edit / Copy to file** (**Ctrl+S**) uložit do nového souboru.

Obr. 3

PROHLÍŽEČ OBRÁZKŮ

V programu ho naleznete pod názvem **PictView** (obr. 4) a jde o největší chloubu vývojářů. Krom toho, že zobrazí přes čtyřicet formátů obrázků (JPG, GIF, PNG, TIFF...), umí do mnoha z nich také ukládat, a lze ho tedy použít ke konverzi. (Zobrazíte soubor a v dialogovém okně po zadání příkazu **File / Save as** vyberete v roletové nabídce **Uložit jako typ** jiný formát.)

Jako správný prohlížeč umí PictView listovat mezi jednotlivými obrázky v aktuálním adresáři. K tomu využijete buď menu **File / Other Files**, nebo příslušné klávesové zkratky,

což je samozřejmě praktičtější. Významy jednotlivých položek: **Next** (**mezerník**) – posun o jeden obrázek dál, **Previous** (**Backspace**) – o jeden obrázek zpět, **Last** (**Shift+mezerník**) – přechod na poslední obrázek, **First** (**Shift+ Backspace**) – přechod na první obrázek. Pod menu **File / Recent Files** (resp. **File / Recent Directories**) naleznete historii prohlížení souborů (resp. adresářů).

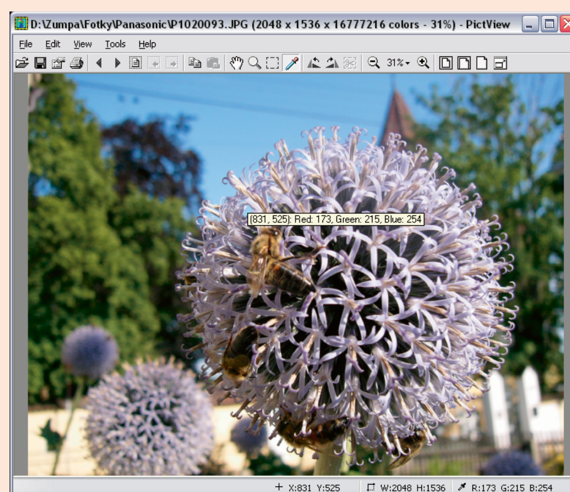
Volbou **File / Set as Wallpaper** nastavíte obrázek jako pozadí pracovní plochy buď na střed (**Center**), nebo vedle sebe (**Tile**), anebo obrázek roztažený (**Stretch**). **Restore Previous** pak obnoví předchozí nastavení a **None** pozadí zruší.

Možnost **File / Properties** (**I**) zobrazí komplexní informace o obrázku, tedy jeho velikost, barevnou hloubku, formát, typ komprese apod. V případě souborů typu JPG získáte ještě podrobnější údaje příkazem **File / Show EXIF** (**E**). PictView umí dokonce zobrazit histogram. To ocení zejména pokročilejší uživatelé digitálních fotoaparátů. Příkaz se jmenuje **Show Histogram** (**Ctrl+H**) a naleznete ho taktéž v menu **File**.

Velmi zajímavá je také logická propojenost prohlížeče PictView se Salamanderem, reprezentovaná hlavně pěticí příkazů v druhé polovině menu **File**. **Focus** (**F**) přepne do hlavního okna programu a přesune kurzor nad právě zobrazený soubor. **Select / Unselect Opened...** (**Insert**) označí právě zobrazený soubor – takto snadno vytvoříte například výběr fotografií, který po přepnutí do Salamanderu někam nakopírujete nebo zabalíte do archivu. Příkaz **Rename** (**F2**) slouží k přejmenování souboru, **Copy to** (**X**) k jeho zkopírovaní do zadaného místa a **Delete** (**Del**) k jeho smazání.

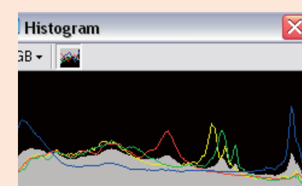
V menu **Edit** naleznete příkazy pro jednoduchou editaci. Hlavně jde o otočení doprava (**Rotate Right – R**), doleva (**Rotate Left – L**) a o otočení „vzhůru nohama“ (**Rotate 180° – T**). Volba **Flip Horizontal** (**H**) resp. **Flip Vertical** (**V**) otočí obrázek kolem svislé resp. kolem vodorovné osy – jako by byl viděn v zrcadle. Nezapomeňte, že pokud chcete uchovat změny, musíte soubor uložit pomocí příkazu **Save As** z menu **File** (**Ctrl+S**).

Další zajímavé příkazy naleznete v nabídce **Tools**. Nástrojem **Select** (**S**) můžete označit (stiskem a tažením levého tlačítka myši) vybranou oblast. Tu pak lze například pomocí příkazu **Edit / Copy** (**Ctrl+C**) zkopírovat do schránky nebo pomocí příkazu **Edit / Crop** (**C**) ji vyříznout. Dalším nástrojem je ruka – **Hand** (**A**). Ta umožňuje po stisku myši „posouvat“ obrázek po obrazovce (pokud je větší než rozlišení monitoru). **Zoom** (**Z**) umožňuje vybranou oblast přiblížit. Nakonec zbylo zjištění barvy – **Pick Color** (**P** – obr. 4). Kurzor ve tvaru kapátka udává při pohybu nad obrázkem aktuální souřadnici a údaj o hodnotách složek červené, zelené a modré barvy.

Obr. 4. Prohlížeč obrázků PictView toho umí více, než by člověk od plug-inu čekal. Na obrázku vidíte aktivní nástroj **Pick Color**.

Pohled na obrázek upravujete pomocí příkazů z menu **View**. Položka **Zoom In** (+) obrázek přibližuje, položka **Zoom Out** (-) jej naopak oddaluje. Nejlepší volbou bývá často přizpůsobení oknu (**Fit in Window**, klávesa **F5**), ale využijete i přizpůsobení do šířky (**Fit Width**, klávesa **F6**) a originální rozměr (**Actual Size**, klávesa **F7**).

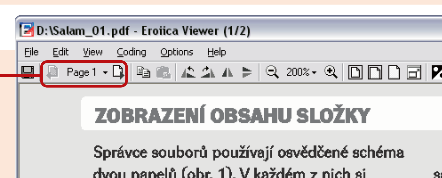
Obr. 5. PictView umí zobrazit i histogram fotografie.

EROIICA – PROHLÍŽEČ VEKTOROVÝCH OBRÁZKŮ

Tento prohlížeč (obr. 6) dokáže zobrazit většinu běžně používaných vektorových formátů, hlavně dokumenty MS Office (DOC, XLS, PPT...), soubory typu PDF a vektorovou grafiku (CDR, DWG...).

V menu **Edit** a **View** naleznete stejné položky pro otáčení dokumentu, resp. pro přizpůsobení pohledu na něj, tak jako v případě prohlížeče obrázků PictView. Jiné volby de facto dostupné nejsou – ostatně ani nejsou potřebné. Čestnou výjimku tvoří tři nové příkazy v menu **View**. Jedná se o příkazy **Previous Page** (**Ctrl+PageUp**) a **Next Page** (**Ctrl+PageDown**), které umožňují přechod na předchozí, resp. na další stránku dokumentu (má-li více stran), a o příkaz **Go To Page** (**G**), který umožní zobrazit konkrétní stránku dokumentu.

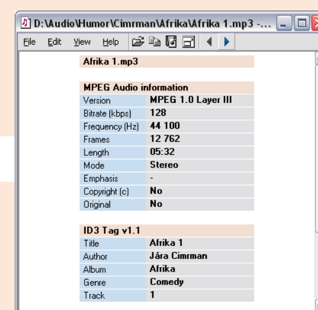
Tlačítka pro přechod mezi stránkami dokumentu.

Obr. 6 Plug-in Eroiica umí mimo jiné prohlížet i dokumenty PDF.

PROHLÍŽEČ MULTIMÉDIÍ

V programu se nazývá **Multimedia Viewer** (obr. 7) a dokáže zobrazit vnitřní informace u souborů typu MP3, OGG, WAV aj. Jedná se o informace, jako je typ komprese, bitrate, délka média či frekvence, a o informace o obsahu, jako jsou například ID3 tagy u formátu MP3. Tyto informace lze navíc pomocí příkazu **File / Export to HTML** exportovat do přehledných HTML dokumentů.

Obr. 7. Informace o souboru MP3 zobrazené pomocí Multimedia Vieweru.

OSTATNÍ PROHLÍŽEČE

PROHLÍŽEČ DATABÁZÍ

Database Viewer zobrazí obsah souborů typu dBase DBF, FoxPro, Visual dBase a CSV. (V souborech typu CSV se často exportují například adresáře z e-mailových klientů nebo webových rozhraní e-mailových schránek.)

PROHLÍŽEČ INTERNET EXPLORER

Internet Explorer Viewer na jádru MSIE je atraktivní pro tvůrce WWW stránek, a to pro svou rychlost zobrazení souborů HTML a XML. Jeho nevýhodou je však zastaralost jádra MSIE.

PROHLÍŽEČ SOUBORŮ EXE A DLL

Portable Executable Viewer ocení pokročilí uživatelé, zejména pokud se zabývají programováním. Zobrazuje vnitřní informace o spustitelných souborech a dozvíme se z něj například, na kterých DLL knihovnách je EXE závislé.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

TIPY PRO ZONER PHOTO STUDIO

Zoner Photo Studio je správce obrázků. Přinášíme vám dva tipy pro práci s tímto správcem.

> **info**
>
> **V ČLÁNKU SE DOZVÍTE:**
>
> Jak upravit obsah panelů nástrojů.
>
> Jak vypálit CD s obrázky.
>
> Jak vypálené CD prohlížet pomocí prohlížeče ZPS.
>
> **Název programu: Zoner Photo Studio 7.**

ÚPRAVY PANELŮ NÁSTROJŮ

Zoner Photo Studio (ZPS) nabízí možnost upravit nástroje, které budou zobrazeny na panelu nástrojů v částech Editor a Průzkumník. Postup je pro obě okna shodný, proto si popíšeme pouze úpravu panelu v okně editoru.

V pravé části záhlaví okna ZPS vyhledejte nástroj **Nastavení** a klikněte na něj (obr. 1).

Z nabídky tohoto nástroje vyberte postupně příkazy **Upravit lištu nástrojů** a **Editor**.

Na obrazovce se objeví dialogové okno *Upravit lištu nástrojů* (obr. 2).

V levém seznamu jsou nástroje, které můžete na panel přidat, v pravém seznamu nástroje, které na panelu již jsou.

JAK PŘIDAT NÁSTROJ

Klikněte v levém seznamu na nástroj, který chcete přidat na panel nástrojů, a poté klikněte na tlačítko **Přidat**.

Označený nástroj se objeví na prvním místě pravého seznamu. Pomocí dvojice tlačítek **Nahoru** a **Dolů** jej můžete umístit na libovolné místo na panelu. Pomocí těchto tlačítek můžete posunout kterýkoliv nástroj.

JAK NÁSTROJE ODDĚLIT

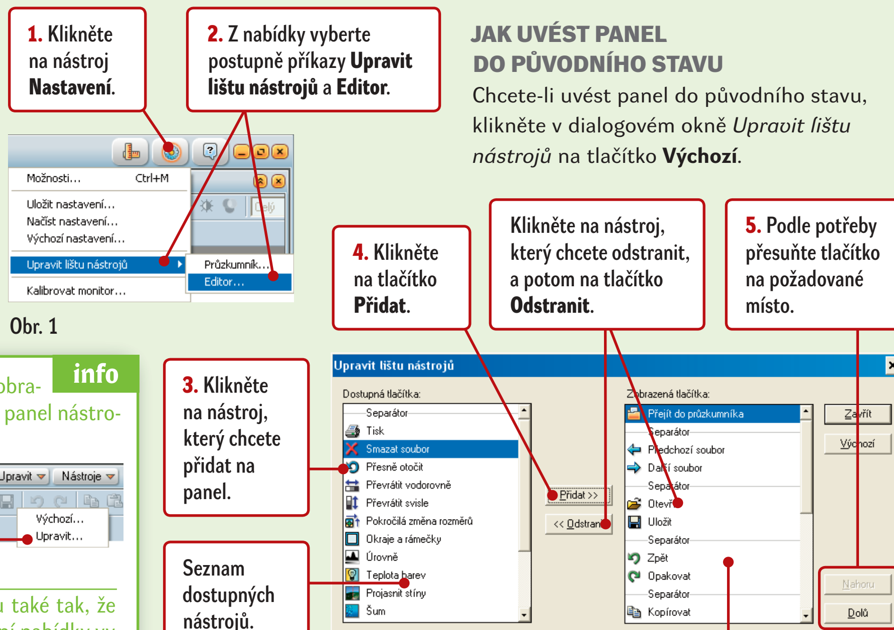
Nástroje jsou na panelu odděleny svislou šedou čárkou. Chcete-li tuto čárku umístit na panel, klikněte na položku **Separátor** v levém seznamu a poté na tlačítko **Přidat**.

JAK NÁSTROJ NEBO ODDĚLOVACÍ ČÁRKU ODEBRAT

Klikněte v pravém seznamu na nástroj, který chcete z panelu odstranit, a potom klikněte na tlačítko **Odstranit**. Nástroj odebraný z panelu bude přesunut do levého seznamu.

JAK UVÉST PANEL DO PŮVODNÍHO STAVU

Chcete-li uvést panel do původního stavu, klikněte v dialogovém okně *Upravit lištu nástrojů* na tlačítko **Výchozí**.

Obr. 1

Obr. 2

> **info**
>
> Dialogové okno *Upravit lištu nástrojů* můžete zobrazit také tak, že kliknete pravým tlačítkem myši na panel nástrojů a z místní nabídky vyberete příkaz **Upravit**.
>
> Klikněte pravým tlačítkem myši na panel a z místní nabídky vyberte příkaz **Upravit**.
>
> Editor | Soubor | Upravit | Nástroje | Výchozí... | Upravit...
>
> Nástroje na panelu uvedete do původního stavu také tak, že na panel kliknete pravým tlačítkem myši a z místní nabídky vyberete příkaz **Výchozí**.

JAK VYTVOŘIT CD S PROHLÍŽEČEM

Máte-li ZPS 7 Professional nebo Enterprise, můžete na CD vypálit album, jež lze doplnit prohlížečem obrázků. Po vypálení tak získáte samospustitelné cédéčko. Stačí vložit jej do mechaniky, a můžete prohlížet obrázky.

Nechcete-li CD vypalovat hned, můžete data uložit na disk a vypálit je později.

Vyberte složku s obrázky nebo album, které chcete vypálit.

Z nabídky **Publikovat** vyberte příkaz **Vypálit CD s obrázky** (obr. 3).

NASTAVENÍ PROHLÍŽEČE

Na obrazovce se objeví dialogové okno *Vypálit CD s obrázky – prohlížeč* (obr. 4).

V tomto okně nastavujete, zda bude na CD vypálen i prohlížeč obrázků. Zaškrtnete-li položku **Přidat na CD prohlížeč obrázků**, budou v tomto okně přístupné i další položky.

Prohlížeč vidíte na obrázku 8.

V části *Zobrazit po spuštění prohlížeče* nastavujete, co má být při prohlížení zobrazeno.

Doporučujeme ponechat zaškrtnutou položku **Panel nástrojů**.

V části *Promítání* nastavujete vlastnosti promítání.

Chcete-li, aby po spuštění prohlížeče bylo automaticky zahájeno promítání snímků, zaškrtněte položku **Spustit automaticky promítání** a do pole *Interval pro promítání* zapište dobu, po kterou má být snímek zobrazen.

Máte-li vše nastaveno, klikněte na tlačítko **Další**.

ZPS nabídne další dialogové okno (obr. 5), ve kterém můžete rozhodnout o tom, co s daty udělat. Po vypálení nebo uložení dat toto okno uzavřete kliknutím na tlačítko **Dokončit**.

VYPÁLENÍ CD

Máte-li k dispozici vypalovačku, klikněte na tlačítko **Vypálit**. ZPS zobrazí dialogové okno *Vypalování CD/DVD* (obr. 6). V tomto okně můžete zvolit mechaniku (máte-li na počítači více vypalovacích mechanik). Do

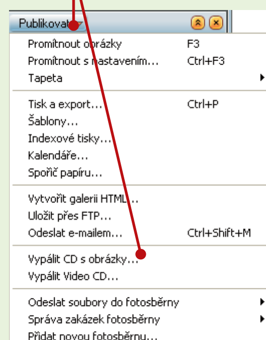
pole *Jmenovka média* zapište text jmenovky (label) disku.

Vypalování spusťte kliknutím na tlačítko **Vypálit**. V dolní části okna pak sledujete průběh vypalování.

ULOŽENÍ DAT PRO POZDĚJŠÍ VYPÁLENÍ

V případě, že chcete data uložit na disk a vypálit je později, klikněte na tlačítko **Uložit**. ZPS zobrazí dialogové okno (obr. 7); v němž zvolte cílovou složku a poté můžete sledovat průběh ukládání.

1. Z nabídky **Publikovat** vyberte příkaz **Vypálit CD s obrázky**.

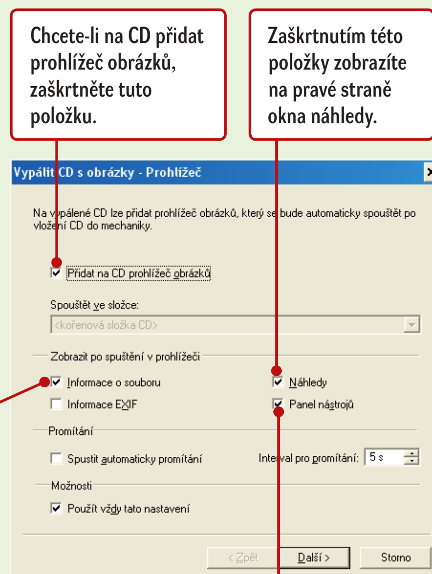

Obr. 3

Zaškrtnete-li tuto položku, bude pod obrázkem zobrazen název souboru, jeho velikost (kB) a rozměry.

Chcete-li na CD přidat prohlížeč obrázků, zaškrtněte tuto položku.

Zaškrtnutím této položky zobrazíte na pravé straně okna náhledy.

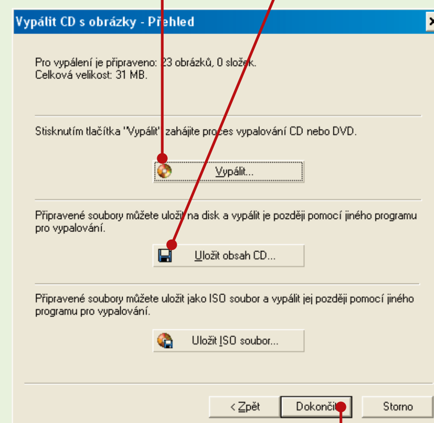

Obr. 4

V dolní části prohlížeče bude zobrazen panel nástrojů.

Chcete-li zahájit vypalování, klikněte na tlačítko **Vypálit**.

Chcete-li data vypálit později, klikněte na tlačítko **Uložit**.

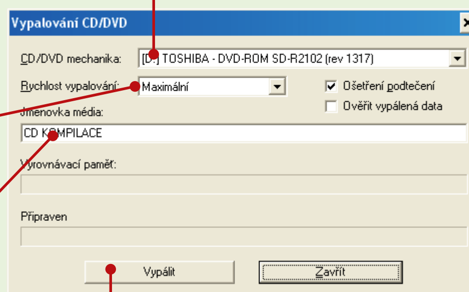
Obr. 5

Kliknutím na toto tlačítko okno uzavřete.

Je-li potřeba, zvolte mechaniku.

Podle potřeby zvolte rychlost vypalování.

Chcete-li, zapište label (jmenovku) disku.

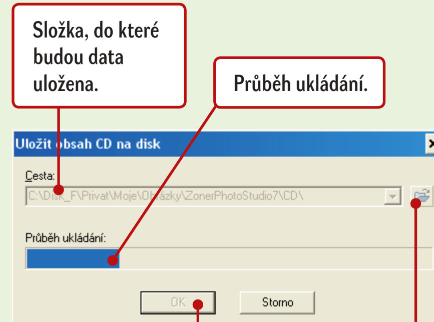

Obr. 6

Kliknutím na tlačítko **Vypálit** spusťte vypalování.

Složka, do které budou data uložena.

Průběh ukládání.

Obr. 7

Kliknutím na tlačítko **OK** zahájíte ukládání.

Kliknutím na toto tlačítko zobrazíte dialogové okno pro vyhledání složky.

PRÁCE S PROHLÍŽEČEM

Po vložení CD do mechaniky se spustí prohlížeč (obr. 8). To, co je v okně prohlížeče zobrazeno po spuštění prohlížeče, jste ovlivnili nastavením v dialogovém okně *Vypálit CD s obrázky* (obr. 4).

V dolní části je panel s nástroji. V levé části panelu jsou tlačítka pro volbu obrázku nebo pro spuštění promítání. Nástroje napravo od těchto tlačítek slouží (odleva) ke zkopírování obrázku do schránky, k tomu, aby se obrázky vypálené na CD uložily na disk, k odeslání do fotosběrny a k nastavení doby zobrazení při automatickém promítání. Pak následuje skupina nástrojů pro změnu měřítka zobrazení a pro otočení obrázku.

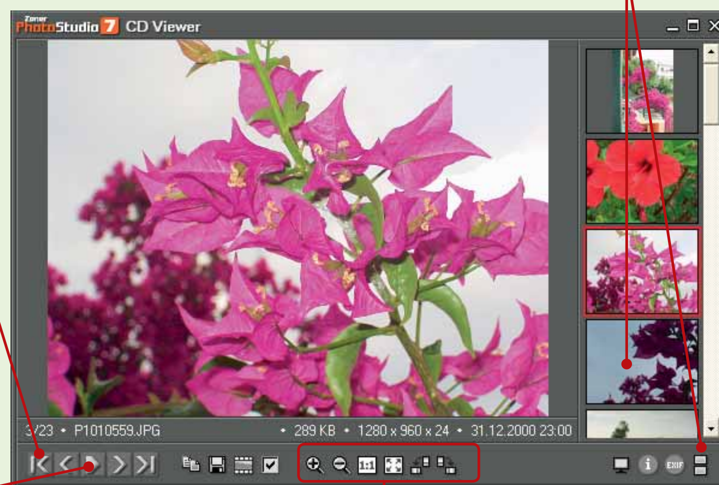
Nástroj zcela vpravo slouží k zobrazení či skrytí náhledů obrázků.

-mzi

Kliknutím na toto tlačítko zobrazíte nebo skryjete náhledy.

Tlačítka pro zobrazování snímků.

Kliknutím na toto tlačítko spustíte automatické přehrávání snímků.

Obr. 8

Nástroje pro změnu měřítka zobrazení a pro otočení obrázku.

JAK SE PŘIPOJIT K INTERNETU

Jak vyplývá z pravidelných anket, připojení k internetu je stále samozřejmější i v našich domácnostech. Stále však existuje poměrně velká část těch, kteří by se připojit chtěli, ale nevědí, z čeho si vybírat.

Připojení pomocí technologie EDGE podporuje např. mobilní telefon Nokia 6630.

Dalším zase nemusí vyhovovat jejich přípojka a rádi by se poohlédli po připojení rychlejším nebo jinak výhodnějším. Proto si v našem článku zrekapitulujeme, ze kterých druhů připojení si můžete u nás vybírat a pro koho se tyto možnosti hodí.

ZPOPLATNĚNÍ

Nejprve je třeba uvést, jak vlastně za internet platíte a jaké má toto zpoplatnění úskalí. Pomalejší internetové připojení je zpoplatněno za každou minutu připojení. Takové připojení se tedy v okamžiku, kdy se zapomenete (třeba přes noc) odpojit, může pěkně prodražit. Dalším způsobem je paušál: v tomto případě nejste zpoplatňováni

PRO PŘIPOJENÍ K INTERNETU LZE VYUŽÍT VÝHODNÝCH PAUŠÁLŮ, TAKŽE JE JEDNO, JAK DLOUHO JSTE PŘIPOJENI.

za dobu na internetu strávenou, a tak můžete surfovat neomezeně. Bohužel i zde platí jisté omezení. To spočívá ve sledování objemu dat stažených na váš počítač. Pokud byste internetové stránky pouze prohlíželi, pak si s tímto omezením nemusíte dělat starosti, ale pokud často stahujete soubory, může se vám stát, že po dosažení určitého objemu se rychlost připojení výrazně zpomalí, takže další stahování půjde ztuha. Tomuto omezení se říká Fair User Policy a cílem je oficiálně poskytnout stejné podmínky všem, kteří jsou k určité službě připojeni tak, aby se navzájem neomezovali. U různých poskytovatelů má připojení různé podmínky. V zásadě lze říci, že čím více dat můžete na počítač stáhnout, tím více za připojení zaplatíte.

VYTÁČENÉ PŘIPOJENÍ

Vytáčené připojení (nazývané též komutované nebo dial-up) je u nás stále velmi rozšířené, ačkoliv se jedná o připojení poměrně nevýhodné. Potřebujete pouze pevnou telefonní linku a modem (ten nestojí mnoho). Modem „zatelefonuje“ na linku vašeho poskytovatele připojení a naváže spojení. Bohužel rychlost takového připojení není příliš vysoká. Mělo by se jednat o rychlost 56 kb/s, ale často se připojíte rychlostí ještě nižší a spojení může vypadnout. Pro stahování souborů, a to i větších příloh e-mailů, pro poslech internetového rádia, sledování televize nebo pro hraní her je toto připojení tedy naprosto nevhodné. Tento druh připojení vám postačí, chcete-li si pouze prohlížet internetové stránky (a nevadí vám troška čekání) a stahovat poštu. Za tuto službu platíte v rámci svého telefonního účtu a oproti běžnému místnímu hovoru je zvýhodněna, přesto se jedná o nákladný způsob připojení. Službu si objednáváte u poskytovatele připojení, avšak neplatíte mu ani korunu – svůj podíl dostane od Českého Telecomu.

ADSL

Technologie ADSL přinesla tolik očekávanou možnost rychlejšího internetového připojení. K připojení se využívají telefonní kabely, ale na jiné frekvenci, dosahuje se tak mnohem větších rychlostí než při připojení pomocí modemu. Co potřebujete? V první řadě opět pevnou telefonní linku. Dále si musíte ověřit, zda ve vaší lokalitě tuto službu telefonní ústředna podporuje a zda od této ústředny nejste příliš vzdáleni. Poté si službu můžete objednat buď u Českého Telecomu, anebo u operátorů alternativních. Otěže však pevně drží Český Telecom, a proto se tyto nabídky příliš neliší. Služba je zpoplatněna podle toho, jak velký datový objem stáhnete; co se času týká, můžete být připojeni neustále. Službu si objednáváte na určité časové období – čím je období, k němuž se zavážete, delší, tím je cena výhodnější. K připojení potřebujete také modem, jehož cena se pohybuje od několika set korun zhruba do dvou tisíc korun.

KABELOVÁ TELEVIZE

Máte doma přípojku kabelové televize? Pak si můžete gratulovat – jedná se totiž o velmi výhodný způsob připojení, který nabízí dobré ceny a vysokou rychlost, a to v rámci měsíčního paušálu, takže časově nejste omezeni. I zde platí tzv. Fair User Policy, avšak v poměrně rozumné míře. Pokud si službu objednáte, získáte modem, přes který se připojení realizuje. V případě, že tyto informace znějí vašemu uchu lahodně, musíme vás ve vašem nadšení poněkud

info

VÍCE INFORMACÍ O ADSL

Pokud jste se rozhodli pro využití technologie ADSL a chcete zjistit více informací, podívejte se na internetové stránky *www.adsl.cz*. Dozvíte se zde cenové přehledy a zjistíte, zda je ve vaší lokalitě tato služba dostupná. Pro vyhledání té pravé služby je k dispozici vyhledávač; stačí zadat pár kritérií, a bude pro vás vyhledána optimální služba.

Na stránkách *www.adsl.cz* lze využít vyhledávač optimálního připojení k internetu.

Na stránkách www.marigold.cz můžete zjistit, zda je ve vaší blízkosti dostupné připojení pomocí technologie Wi-Fi.

zbrzdit. Jde o to, že kabelová televize je zatím dostupná na velmi omezeném území. Vybudovat tuto síť a její odbočky totiž něco stojí a kabelové společnosti se skutečně neženou, aby pokryly území, v nichž je malá hustota osídlení. Největší pravděpodobnost pokrytí tedy je v hustě osídlených sídlištích velkých měst. Jestliže bydlíte v zapadlé vesničce, je tato pravděpodobnost skutečně minimální. K největším poskytovatelům tohoto připojení patří společnosti UPC a Karneval, existují však i lokální poskytovatelé.

MOBILNÍ INTERNET

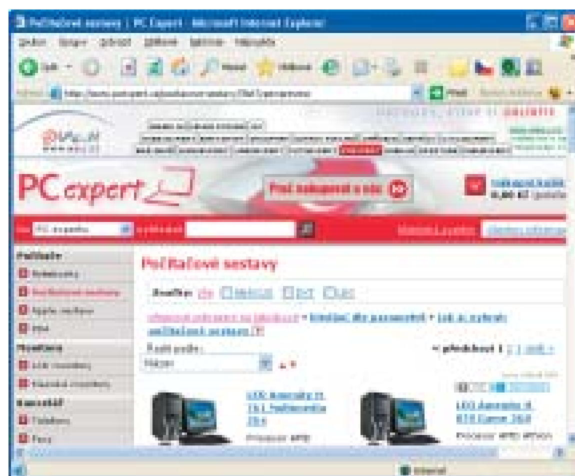
V okamžiku, kdy přišli s nabídkou internetového připojení i mobilní operátoři, srdce mnohých zaplesalo. Mobilní operátoři totiž jako první nabídli měsíční paušál za zajímavé ceny. Doba však pokročila a dnes je jejich nabídka ještě zajímavější, protože slibuje skutečně výhodnou rychlost připojení. Velkou výhodu představují tyto způsoby připojení pro ty, kteří s počítačem cestují – přípojka totiž není závislá na určitém místě, ale pouze na tom, zda je v určité lokalitě pokrytí signálem operátora. Pro internetové připojení nabízejí mobilní operátoři dokonce tři služby: GPRS, EDGE a CDMA. Pro připojení pomocí technologie GPRS potřebujete pouze mobilní telefon (službu podporují všechny novější přístroje) a tuto službu si můžete objednat u svého operátora. Bohužel se nedočkáte větších rychlostí než těch jako při připojení pomocí modemu. Pokud však disponujete lepším mobilním telefonem (jedná se hlavně o mobilní telefony Nokia), můžete pro objednanou službu automaticky využít technologii EDGE, která dosahuje rychlosti mnohem vyšší. Technologii CDMA nabízí pouze společnost Eurotel a je pro ni třeba mít speciální modem. Za ten zaplatíte poměrně vysokou částku (kolem devíti tisíc korun), ale jestliže si službu objednáte na delší období (dva roky), cena je podstatně nižší. Některá mobilní připojení jako např. GPRS se zpoplatňují za každý přenesený kilobajt. Většinou si objednáváte měsíční paušál a doba strávená na internetu je neomezená, ale pokud překročíte určitý datový strop, služba se zpomalí.

WI-FI

Technologie Wi-Fi představuje velkou svobodu. Připojíte se totiž vlastně „vzduchem“ bez jakýchkoliv kabelů. Jde o to, že musíte být v určité vzdálenosti od tzv. hotspotu, tedy od místa, odkud je signál vysílán. Poté už potřebujete pouze anténu, abyste signál mohli přijímat. Sítě Wi-Fi se u nás začaly rozvíjet jako nadšenecký neziskový projekt, jenž sloužil k připojení pro ty, kteří nedisponovali pevnou linkou. Dnes však existuje celá řada komerčních sítí, jde pouze o to, zda nějaká taková síť funguje ve vaší blízkosti. To můžete zjistit na internetu, např. na stránkách *www.marigold.cz.* -mia

NAKUPUJEME NA INTERNETU

Nakupování z pohodlí domova je „na Západě“ velmi oblíbené. Také u nás v posledních letech právem získává čím dál tím větší popularitu a okruh obchodníků i zákazníků se neustále rozšiřuje. Jak takový nákup probíhá a na co by si člověk měl dát pozor?

Ukázka obchodu s výpočetní technikou.

CO LZE NAKUPOVAT?

Když si na otázku v podnadpisu odpovíme obligátním „všechno“, nebudeme daleko od pravdy. Je sice pravda, že v některých odvětvích je nabídka podstatně širší (jde o počítače, elektroniku a oděvy), nicméně v dnešní době seženete na internetu opravdu už cokoliv: od kancelářských sponek až po nemovitosti.

NEDEJTE SE NAPÁLIT

Stejně jako ve městě narazíte na lepší a horší obchody, různé podomní obchodníky a občas i na podvodníky, také na internetu je dobré si zjistit, u koho vlastně nakupujete. Poznávací znamení přitom nejsou nijak výrazně odlišná. V prvé řadě je to vzhled, profesionalita provedení a funkčnost webových stránek e-shopu. Na stránkách důvěryhodného obchodníka by samozřejmě mělo být také uvedeno jeho celé jméno (popř. jméno firmy) včetně adresy sídla a nějakého kontaktu, tedy telefonního čísla a/nebo e-mailu. Nejsolidnější obchodníci pak mají zveřejněn i reklamační řád či podmínky pro případné vrácení peněz při nespokojenosti zákazníka.

Nejspolehlivějším poznávacím znamením úrovně obchodu jsou samozřejmě reference lidí, kteří jeho služby již vyzkoušeli. Pokud mezi svými přáteli či známými nikoho takového nenaleznete, zkuste se podívat, zda na stránkách e-shopu nejsou diskusní fóra či kniha návštěv, v nichž se zákazníci vyjadřují. Tyto názory mají většinou největší vypovídací hodnotu.

CENY

Bezesporu největším lákadlem internetových obchodů jsou ceny a oproti obchodům klasickým bývají i o mnoho procent nižší. Pro podnikatele je totiž prodej prostřednictvím internetu nejlevnější, takže není divu, že internetoví obchodníci lákají co největší procento svých zákazníků k nákupu právě tímto způsobem.

Než však začnete jásat, jak levně jste pořídili, je dobré zjistit všechny náležitosti. Hlavně to, zda uvedené ceny zahrnují DPH (zejména při nákupu počítačů a spotřební elektroniky). Dále je dobré vědět, jak velký poplatek bude účtován za zabalení a dopravu, a v neposlední řadě to, zda není nutné překročit částku minimální hodnoty nákupu. Samozřejmě jako vždy platí, že čím solidnější obchodník, tím lepší podmínky pro nákup (bez nějakých temných zákoutí).

Vzhledem k tomu, že na internetu je velmi snadné „přebíhat“ mezi jednotlivými obchody, pokaždé – i když najdete zdánlivě bezkonkurenční cenu – doporučujeme projít i nabídky konkurence. Kolikrát je člověk překvapen, kolik se dá několika kliknutími ušetřit.

Po vzoru „kamenných“ obchodů se i obchody internetové sdružují do nákupních galerií.

INFORMACE O VÝROBCÍCH

Abyste nekupovali příslovečného zajíce v pytli, měl by mít každý e-shop o daném produktu co nejkomplexnější informace doprovázené několika fotografiemi. Občas se však i u solidních obchodníků stane, že tyto údaje v databázi chybí. V tom případě můžete využít služeb konkurence či oficiálních stránek výrobce. Chcete-li mít jistotu větší, není nic jednoduššího než zavítat na nějaký server zabývající se recenzemi. (Vyhledávač či katalog internetových stránek příslušný odkaz jistě nabídne.) Zde jsou krom recenzí velmi zajímavým zdrojem informací i komentáře uživatelů. Vedle toho můžete využít i jeden trošku nečestný, avšak velmi účinný trik. Vybraný produkt si prostě dojdete prohlédnout (případně vyzkoušet) do „kamenného“ obchodu a potom si jej za nižší cenu zakoupíte na internetu.

POSTUP PŘI NÁKUPU

Máte-li vybráno, můžete se pustit do nákupu. Nalezněte v katalogu obchodu příslušný výrobek a klikněte na odkaz **Přidat do košíku**. (Často mívá tento odkaz právě podobu obrázku, na němž je nákupní košík.) Než tak učiníte, vyplňte kolonky týkající se výrobku. Většinou naleznete alespoň políčko **Množství**, u produktů, u nichž je podobný výběr možný (např. u oblečení), pak také kupříkladu položky **Velikost**, **Barva** apod. Tímto způsobem si vyberete vše, co si chcete objednat, a posléze kliknete na odkaz **Pokladna**. Zde je většinou nutné na stránkách se zaregistrovat, tedy vytvořit si zákaznický účet. V tomto bodě pouze dejte pozor na to, s čím vším souhlasíte (u solidních obchodníků souhlasíte pouze s uložením osobních údajů a volitelně se zasíláním novinek na e-mail). Po registraci se již můžete v pokladně přihlásit a svůj nákup dokončit. Toto dokončení většinou spočívá v odsouhlasení celé objednávky a ve volbě způsobu doručení a platby. Po odeslání objednávky jste o stavu jejího vyřizování obvykle průběžně informováni e-mailem.

Aleš Havlas, *elfkam@elfkam.net*

JAK FUNGUJÍ NÁKUPY PŘES INTERNET

Zajímá vás, co se děje v pozadí internetových nákupů? Jak je možné, že stačí v pohodlí domova vyplnit formulář na internetové stránce, abyste získali vybrané zboží?

Nakupovat v internetovém obchodě, tj. nakupovat on-line, znamená, že celý proces probíhá virtuálně, tedy na obrazovce vašeho monitoru. Návštěva obchodu, výběr zboží, jeho uložení do košíku i placení u pokladny probíhá jen prostřednictvím obrázků a dalších informací, které mezi vámi, obchodníkem a bankami putují po internetu. Skutečné je jen zboží, které nakonec obdržíte, a výpis z vašeho bankovního účtu, jehož zůstatek se sníží o cenu nákupu... Následující schéma ukazuje, jak to funguje v případě, že se rozhodnete k platbě použít platební kartu.

WWW STRÁNKY OBCHODU

PŘIJETÍ KARTY

OBJEDNÁVKA

POKLADNÍ

ÚDAJE O PLATEBNÍ KARTĚ

PLATEBNÍ KARTA

1 NÁVŠTĚVA OBCHODU A NÁKUPNÍ KOŠÍK

V počítači připojeném k internetu si otevřete WWW stránku internetového obchodu. V některých obchodech se musíte nejdříve registrovat (vyplnit formulář s několika údaji o sobě), abyste se stali zákazníkem. Pak už můžete procházet nabídky zboží, porovnávat ceny a vlastnosti jednotlivých výrobků. Jakmile najdete to, co chcete koupit, vybraný výrobek označte, případně upřesněte jeho vlastnosti (např. barvu nebo velikost) a počet kusů, a kliknutím na příslušné tlačítko jej „uložte do košíku“. Pak můžete vybírat další zboží.

2 PŘESUN K POKLADNĚ – OBJEDNÁVKA

Máte-li v košíku kompletní nákup (obsah košíku můžete průběžně kontrolovat), klikněte na příslušný odkaz, kterým výběr zboží ukončíte. Další stránka vám nabídne tabulku s výčtem jednotlivých položek a s cenou nákupu. Ještě teď můžete provést změny. Pak nákup definitivně potvrďte. V dalších krocích můžete např. vybrat způsob platby nebo způsob dodání zboží. Stránka nato vytvoří objednávku a odešle ji obchodníkovi. Zpravidla vám také sdělí číslo, podle kterého můžete později objednávku sledovat.

3 ZADÁNÍ PLATBY

Poté, co internetový obchod vaši objednávku přijme, musíte vyplnit další formulář, kam zadáte potřebné údaje o platební kartě. Vyplněný formulář potvrďte kliknutím na odkaz „odeslat“.

ÚHRADA 5

Společnost kreditních karet z informací o objednávce zjistí částku, kterou je třeba převést z vašeho účtu na účet obchodníka. Prostřednictvím počítačové sítě se tedy spojí s vaší bankou a požádá ji o příslušnou částku z vašeho účtu. Peníze pak odešle do banky obchodníka na jeho účet.

BANKA OBCHODNÍKA

PLATBA NA ÚČET OBCHODNÍKA

PLATEBNÍ BRÁNA

SPOLEČNOST PLATEBNÍCH KARET

ÚDAJE O KARTĚ

POTVRZENÍ

OVĚŘENÍ KARTY 4

Údaje o kartě, které jste zadali do formuláře, jsou spolu s dalšími údaji o platbě zašifrovány a prostřednictvím internetu odeslány do počítače instituce zvané platební brána. Tento počítač podle čísla karty zjistí typ vaší karty (Visa, Mastercard, American Express apod.) a jejího vydavatele (vaši banku). Pak odešle žádost o ověření karty instituci zvané „Společnost platebních karet“. Jakmile ověření obdrží, pošle o tom zprávu do počítače obchodníka. Obchod dostane zprávu o přijetí karty a může připravit zásilku s vybraným zbožím k odeslání na vaši adresu.

ŽÁDOST O PLATBU Z ÚČTU ZÁKAZNÍKA

VYÚČTOVÁNÍ 6

Během dodací lhůty (zpravidla jde o několik dní, je-li obchod seriózní a má-li požadované zboží na skladě) dostanete zboží a účet. Podle toho, jaký typ platební karty jste použili, je cena nákupu odepsána buď přímo z vašeho bankovního účtu, nebo z kreditu vaší kreditní karty.

BANKA ZÁKAZNÍKA

ÚDAJE O KARTĚ

NESCHÁZÍ VÁM ASPI?

Při používání některých nástrojů sloužících k vytvoření kopie DVD, ale i při používání jiných obdobných programů můžete narazit na chybové hlášení o tom, že vám ve Windows schází ASPI. Co je ASPI a jak jeho nepřítomnost napravit?

info
Ačkoli Windows 98 v sobě ASPI mají, jak Adaptec, tak Nero nabízejí i verze pro tato Windows; když se tedy setkáte s nějakým problémem (když vám nějaký program bude tvrdit, že má s ASPI problém), můžete zkusit použít ovladače od zmíněných firem.

Když ve Windows ASPI máte, ani o tom nepotřebujete vědět; zato když ASPI nemáte, může se tento nedostatek projevit. ASPI vyžadují téměř všechny softwarové nástroje, které nějakým složitějším způsobem pracují s optickými jednotkami. ASPI (Advanced SCSI Programming Interface) je určitý „zprostředkovatel a usnadňovatel komunikace“ mezi těmito programy a optickou jednotkou.

Proč není ASPI součástí Windows?

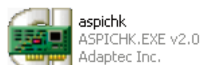
ASPI není výtvor Microsoftu, nýbrž společnosti Adaptec. Součástí některých Windows je, součástí jiných není. ASPI by mělo být obsaženo v nainstalovaných Windows 95, 98 a ME, zatímco s Windows XP, 2000 a NT se nedodává. Přesto jej nainstalováno mít můžete, protože některé programy jej pro svou potřebu instalují.

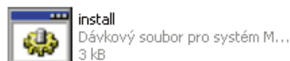
Když tedy například spustíte nějaký *ripper* a on si na nepřítomnost ASPI nestěžuje, je pravděpodobné, že ASPI v systému již máte. Přesto existuje způsob, jak jeho přítomnost výslovně ověřit...

KDE VZÍT ASPI

Originální ASPI poskytuje zdarma firma Adaptec. Aktuální verze (z roku 2002) je 4.71.2. Ze stránek společnosti Adaptec ji lze stáhnout v podobě souboru *aspi_471a2.exe* – jděte na stránky *www.adaptec.com* a pod záložkou SUPPORT („podpora“) zvolte Downloads. Potom můžete instalační balík ASPI najít podle své verze Windows (i když pro většinu Windows, a sice pro Windows 98, pro Windows NT, verzi 4, a pro ME, 2000 i XP, je jeden balík společný). Na následující stránce si pro usnadnění nechte vyhledat text „ASPI“. Jiná možnost je zadat text „ASPI“ (bez uvozovek) přímo do vyhledávacího políčka (Search) na hlavní stránce Adaptecu.

Soubor *aspi_471a2.exe* je samorozbalovacím archivem formátu ZIP – rozbalí se tak, že soubor prostě spustíte.

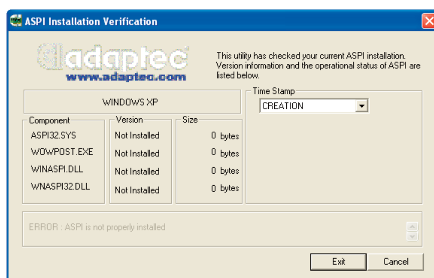

Obr. 1. Ve složce s instalací originálního ASPI (čili v rozbaleném archivu *aspi_471a2.exe*) je mnoho souborů, vaši pozornost však vyžadují jen dva: nástroj *aspichk* a instalační *dávkový* soubor.

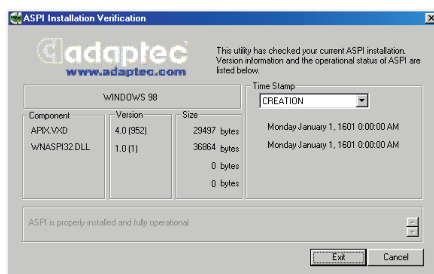
OBSAH BALÍKU ASPI

Pro vaše pohodlí jsme ovladače ASPI umístili na CD, a to již v rozbalené podobě. Uvnitř složky se pod názvem *aspichk* („aspiček“) nachází také nástroj na kontrolu přítomnosti a správné instalace ASPI.

Obr. 2. Takto se v nástroji *aspichk* tváří systém Windows XP instalací ASPI nedotčený.

Tento nástroj lze přímo spouštět dvojitým kliknutím z každého místa, kam jste jej překopírovali – nemusíte jej instalovat. Lze pomocí něj ověřit přítomnost ASPI na každém počítači s Windows, na kterém to ověřit potřebujete.

Obr. 3. Windows 98 naopak hlásí, že je vše v pořádku, i když do nich ASPI zvlášť nainstalováno nebylo.

INSTALACE ASPI

Jak lze vyčíst i z obrázku 1, instalaci ASPI zajišťuje „dávkový“ soubor; na tom by nezáleželo, kdyby ovšem nepožadoval parametr. Schválně si zkuste soubor spustit dvojitým kliknutím – ohlásí, že žádá parametr podle verze vašich Windows. Používáte-li Windows XP na běžném procesoru, nikoli na 64bitovém procesoru Itanium, tímto parametrem je „XP32“; pro předcházející verze Windows je tímto parametrem „X86“.

Jak spustit dávkový soubor s parametrem?

Ukážeme si snadný způsob, jak se ve Windows XP vyhnout nutnosti spustit tuto instalaci z příkazového řádku: Z nabídky *Start* vyberte *Spustit...* Nejprve smažte obsah políčka *Otevřít*, není-li prázdné; pak uchopte myší ikonu souboru *install* a přetáhněte ji sem. Do políčka se sám vepíše příkaz *install.bat* včetně úplné cesty. Nyní stačí připsat žádoucí parametr, například *XP32* – pouze je nutné mezi parametrem a příkazem nechat mezeru. Pak stačí kliknout na *OK* nebo stisknout klávesu *Enter*.

Instalace sice otevře okno s výpisem, ale ten proběhne tak rychle, že okno zase zmizí dříve, než v něm cokoli postřehnete – to je normální. Úspěšnost instalace ověříte pomocí nástroje *aspichk*. Než ASPI začnete používat, raději počítač restartujte.

Poznámky k ASPI od Adaptecu

Ne na všech systémech jsou potřeba všechny soubory, jejichž přítomnost zjišťuje nástroj *aspichk*. Relevantní soubory jsou vypsány v tabulce:

Verze Windows	Požadované soubory
Windows 98, ME	wnaspi32.dll, apix.vxd
Windows NT, 2000	wnaspi32.dll, aspi32.sys, winaspi.dll, wowpost.exe
Windows XP	wnaspi32.dll, aspi32.sys

Je důležité, aby vždy ten pár souborů, který je v naší tabulce vypsán na stejném řádku, měl stejné číslo verze. Ve Windows 2000 je tedy nutné, aby shodné číslo verze měly soubory *winaspi.dll* a *wowpost.exe*, ale nemusejí se číslem verze shodovat například *wnaspi32.dll* a *winaspi.dll*. V případě, že *aspichk* tuto neshodu hlásí, nemusíte to brát v potaz; rovněž není třeba se znepokojovat, když *aspichk* ohlásí, že vám chybí soubor, který pro svá Windows podle uvedené tabulky nepotřebujete.

–mjs

Mít vrstvu ASPI od Adaptecu není jediná možnost. Ovladač ASPI dodává ke svým programům například firma Nero. Tento ovladač lze stáhnout z internetové stránky *www.nero.com/eng/ASPI_Driver.html*.

Podle vyjádření na webové stránce není přáním společnosti Nero AG, aby její ovladač ASPI někdo využíval s jiným programem než s programy Nero či aby někdo tento ovladač instaloval do systémové složky namísto složky programu Nero...

JAK V EXCELU NEZOBRAZOVAT CHYBOVÁ HLÁŠENÍ

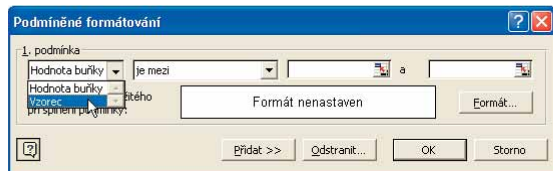
V tabulce se někdy místo výsledku objevují texty, které nevěští nic dobrého: jde o chybová hlášení. V některých případech je to způsobeno tím, že část tabulky ještě není vyplněna. Takovým hlášením se můžete snadno vyhnout.

Při práci se tabulky často připravují nejenom průběžně, ale i na určité časové období dopředu (měsíc, čtvrtletí apod.). V těchto tabulkách jsou již i výpočtové vzorce, které mohou na chybějící údaje reagovat chybovým hlášením (obr. 1). To znamená, že vzorce jsou v buňkách správné a po doplnění údajů se místo chybových hlášení zobrazí výsledek.

	A	B	C	D	E	F
1	Zákazník	Typ auta	Cena	Počet kusů	Sleva	Cena celkem
2	Delta AA	Astra	#N/A	18	9%	#N/A
3	ABB a.s.	Corsa	269000	9	0%	2 421 000
4	Hektor s r.o	Favorit	195000		#N/A	#N/A
5	Radio GG	Astra	#N/A	15	9%	#N/A
6	AACC s.s.	Corsa	269000	11	5%	2 811 050
7	Ahoj a.s.	Fabia	320000	26	12%	7 321 600

Obr. 1. Jak mohou vypadat chybová hlášení.

Chybové hlášení se často zobrazí také při spojení tabulek realizovaném pomocí vyhledávacích funkcí – v odkazové tabulce totiž některé hodnoty v daném okamžiku ještě chybí. Proto se ve výsledné tabulce se vzorci, která je například připravena k tisku, mohou zobrazovat chybová hlášení.

Obr. 2. Zvolte volbu **Vzorec**.

Pokud nechcete, aby se tato hlášení zobrazovala, a v důsledku toho se tiskla, zkuste buňky s takovými vzorci ošetřit podmíněným formátem.

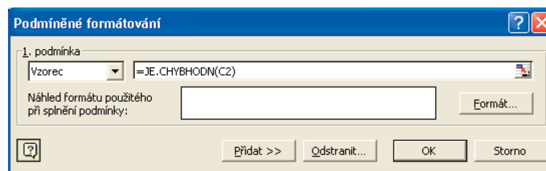
Pokud by se tedy měla v buňce zobrazit výsledná hodnota, bez problémů se zobrazí. Pokud by se však jako výsledek mělo zobrazit chybové hlášení, můžete nastavit, aby se zobrazilo stejnou barvou, kterou má pozadí buňky. Chybové hlášení nebude vidět, a nebude se tedy ani tisknout. Ale pokud by se za určité období hodnota v buňce objevila, opět by byla vidět.

JAK VŠE NASTAVIT

Označte si buňky, pro které chcete podmíněné formátování nastavit. Poté v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Podmíněné formátování** – zobrazí se dialogové okno pro nastavení podmínek.

Hned v prvním rozbalovacím poli zvolte možnost „vzorec“ (obr. 2). V tomto okamžiku je třeba do sousedního políčka zapsat vzorec, který pozná, zda se jedná o chybové hlášení, či nikoliv.

Nemusíte žádný složitý vzorec vymýšlet, protože v Excelu existuje informační funkce **=JE.CHYBHODN(*Hodnota*)**, která umí ověřit, zda argument

Obr. 3. Jak se funkce JE.CHYBHODN zapíše do políčka.

	A	B	C	D	E	F
1	Zákazník	Typ auta	Cena	Počet kusů	Sleva	Cena celkem
2	Delta AA	Astra		18	9%	
3	ABB a.s.	Corsa	269000	9	0%	2 421 000
4	Hektor s r.o	Favorit	195000			
5	Radio GG	Astra		15	9%	
6	AACC s.s.	Corsa	269000	11	5%	2 811 050
7	Ahoj a.s.	Fabia	320000	26	12%	7 321 600

Obr. 4. Jak se chybová hlášení nezobrazí.

	A	B	C	D	E	F
1	Zákazník	Typ auta	Cena	Počet kusů	Sleva	Cena celkem
2	Delta AA	Astra	325000	18	9%	5 323 500
3	ABB a.s.	Corsa	269000	9	0%	2 421 000
4	Hektor s r.o	Favorit	195000	33	15%	5 469 750
5	Radio GG	Astra	325000	15	9%	4 436 250
6	AACC s.s.	Corsa	269000	11	5%	2 811 050
7	Ahoj a.s.	Fabia	320000	26	12%	7 321 600

Obr. 5. Po doplnění údajů je výsledek opět vidět.

Hodnota je libovolné chybové hlášení, tedy #N/A, #HODNOTA!, #REF!, #NÁZEV?, #DIV/0!, #NUM!, #NULL. Jedná-li se o chybové hlášení, funkce vrátí hodnotu PRAVDA; jestliže tomu tak není, výsledkem je NEPRAVDA.

Této vlastnosti se dá využít při nastavení podmíněného formátu (obr. 3). Jestliže výsledek funkce bude PRAVDA, písmo v buňce obarvěte tou barvou, která je použita pro pozadí buňky (nastaví se tlačítkem **Formát**); jinak ponechejte barvu původní. Po potvrzení se vše v tabulce začne správně zobrazovat či skrývat (obr. 4).

Jestliže porovnáte první a čtvrtý obrázek, zjistíte, že v tabulce se chybová hlášení již nemusí zobrazovat a tisknout. Jestliže se časem doplní nové údaje, výsledek se automaticky zobrazí (obr. 5), aniž byste museli měnit barvu písma nebo mazat či doplňovat vzorce.

Marie Franců

JAK UDRŽET WINDOWS „FIT“

Asi to také znáte – Windows jako by se časem zpomalovala a zpomalovala. „Lidová moudrost“ tvrdí, že se používáním „zanášejí“ a je třeba je občas přeinstalovat. Ve skutečnosti je však možné udržet Windows v kondici, jen musíte určité programy držet na uzdě a nedovolit jim všechno, co by chtěly.

CO WINDOWS ZPOMALUJE?

Jsou dva základní faktory, které mají vliv na subjektivní „svižnost“ Windows na jinak stále stejně vybaveném počítači: *operační paměť* (RAM) a *pevný disk* (HD). V obou případech jde především o dostatek místa.

Uveďme si příměr: Kdybyste do svého bytu dali tolik nábytku, kolik se do něj nejvýše vejde, už by v něm nebylo k hnutí. V bytě se člověku bydlí pohodlně jen potud, pokud je v něm dost místa na volný pohyb. Totéž potřebuje pro svou práci počítač na pevném disku i v operační paměti – dostatečnou rezervu pro „volný pohyb“ (na přesuny dat, na vytváření dočasných, pracovních dat a tak podobně).

Co nám ukrajuje místo z paměti i pevného disku? Především instalace programů! Místo na disku mohou zabírat také datové soubory, avšak kromě shromažďování fotografií a videa málokdy sami svou činností vytvoříme soubory velké tak, aby to na disku bylo znát.

MÍSTO NA PEVNÉM DISKU

Místo na pevném disku se sleduje snadno. Také je pochopitelné, že čím víc toho na disk uložíme, tím méně místa na něm zbude. Některé programy pak při svém použití vytvářejí další soubory, do kterých si ukládají, co potřebují, to však nebývá celkově významné.

Správce úloh systému Windows

Soubor Možnosti Zobrazit Vypnout Nápověda

Aplikace | Procesy | Výkon | Sítě | Uživatelé

Název procesu	Uživatelské jméno	CPU	Využití p...
wscntfy.exe	Martin Stejskal	00	1 964 kB
msmsgs.exe	Martin Stejskal	00	1 828 kB
ctfmon.exe	Martin Stejskal	00	2 856 kB
explorer.exe	Martin Stejskal	01	17 432 kB
VPCMap.exe	SYSTEM	00	932 kB
vpcsrvc.exe	SYSTEM	00	3 472 kB
wuauclt.exe	Martin Stejskal	00	5 212 kB
spoolsv.exe	SYSTEM	00	4 196 kB
svchost.exe	LOCAL SERVICE	00	4 196 kB
svchost.exe	NETWORK SERVICE	00	2 616 kB
taskmgr.exe	Martin Stejskal	09	4 472 kB
svchost.exe	SYSTEM	00	17 644 kB
svchost.exe	NETWORK SERVICE	00	3 856 kB
svchost.exe	SYSTEM	00	4 556 kB
lsass.exe	SYSTEM	01	1 264 kB
services.exe	SYSTEM	00	3 904 kB
winlogon.exe	SYSTEM	00	1 308 kB
csrss.exe	SYSTEM	00	3 908 kB
smss.exe	SYSTEM	00	372 kB

Zobrazit procesy všech uživatelů — Ukončit proces

Procesy: 22 — Využití CPU: 11% — Využití paměti: 88120K / 478368K

Obr. 1. Při zkoušení, kolik který nástroj zabírá paměti, se řiďte pouze změnami celkového využití paměti – naspodu okna. Čísla uvedená u jednotlivých procesů zahrnují paměť využívanou i jinými procesy, a nemají proto vhodnou vypovídací hodnotu.

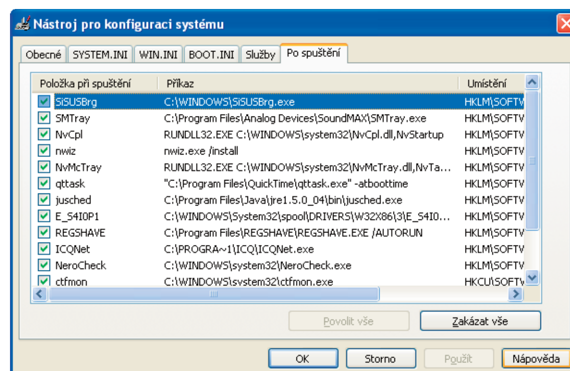
Povězme si tedy, kolik volného místa bychom měli na disku mít, aby se na něm počítač mohl „volně pohybovat“: Na menších discích by to mělo být nejméně 10 % z kapacity disku; lépe je 15 %. Na větších discích a na novějších a silnějších počítačích, obvykle provozujících Windows XP, by minimem volného místa měl být buď 1 GB, anebo dvojnásobek operační paměti. Ani jedno z uvedených vodítek není dogmatem, řiďte se oběma přiměřeně vzhledem ke své počítačové sestavě.

OPERAČNÍ PAMĚŤ

Zaplnění operační paměti můžeme občas zkontrolovat ve *správci úloh*. Ten se ve Windows XP spouští stiskem kombinace kláves Ctrl+Alt+Del. Na některých počítačích se správce úloh otevře hned, na jiných se nejprve objeví okno, z něhož správce úloh spustíme kliknutím na tlačítko. Správce úloh je také možné spustit z místní nabídky *hlavního panelu* (lišty, která je obvykle naspodu obrazovky). Jeho místní nabídku vyvoláte tak, že kliknete pravým tlačítkem myši do místa neobsazeného jiným prvkem (zpravidla ikonou).

CO ZAPLŇUJE PAMĚŤ

Paměť potřebují Windows a jejich služby a také všechny ostatní běžící programy. Z toho vyplývá, že by nemělo běžet nic, co právě nepotřebujete. Autoři mnoha programů však napsali jejich instalaci tak, jako kdybyste na svém počítači neměli dělat nic jiného než neustále využívat jenom jejich program. S oblibou nechávají již při startu počítače spouštět části svých programů, prý „pro vaše pohodlí“. Známkou tohoto „postižení“ je spousta kdejakých ikon v oznamovací oblasti (tedy „u hodin“) hlavního panelu.

Obr. 2. V seznamu *Po spuštění* v nástroji pro konfiguraci systému není snadné poznat, co je co a zda je to důležité, něco však může napovědět cesta (sloupec *Příkaz*), z níž se položka spouští.

- Jestliže vám instalace programu nabízí, aby část programu byla „trvale zavedena do paměti“, my vám doporučujeme to odmítnout; buďto program právě používáte, a pak se stejně načte do paměti celý (respektive v celém potřebném rozsahu), anebo ho právě nepoužíváte, a pak obvykle není důvodu, aby paměť zabírala byť jen jeho část.
- Obdobné doporučení platí pro mnohé nástroje, doplňky, utility, které rády bývají „stále k dispozici“. Využíváte-li je jen občas, není přece důvod, aby byly spuštěny stále.
- Mnohé z výše uvedeného se zavádí do paměti při každém spuštění počítače prostřednictvím ikony (odkazu), umístěné do složky *Po spuštění* v nabídce Start. Protože nikdy bezpečně nevíte, zda zabránění spouštění nějakého programu nebude mít nežádoucí vedlejší účinky, ikony nemažte; pouze je přesuňte do jiné složky, která nemá tento význam. Doporučujeme vám vytvořit v nabídce *Start* složku nazvanou například *Nespouštět*. Neuklízejte však zbrkle! Pokud si nejste naprosto jisti tím, co děláte, pokaždé přesuňte raději jen jednu ikonu a nějaký čas pozorujte, zda to (zejména dotčenému programu) nevadí. Aby změna nabyla účinnosti, je třeba počítač restartovat, nebo se alespoň odhlásit a znovu přihlásit. V případě občasné potřeby je ostatně možné ikonu ze složky *Nespouštět* spustit i ručně...
- Některé nástroje se spouštějí spolu s počítačem, aniž by byly tak slušné a činily tak prostřednictvím snadno dostupné ikony. Nelze-li toto chování ovlivnit v nastaveních programu, může je pokročilý uživatel „neutralizovat“ pomocí nástroje *msconfig* (obr. 2). Z nabídky *Start* vyberte *Spustit*, vepište *msconfig* a odešlete.

Je vždy na vás, abyste zvážili, nakolik je užitečnost nástroje vyvážena množstvím paměti, kterou nástroj zabere.

–mjs

JAK VYPÁLIT FILM

Článek poskytuje základní návod, jak pomocí jednoduchého programu *Nero Express* vypálit soubory již připravené ve formátu *DVD Video* na zapisovatelný disk DVD tak, aby šel přehrávat v DVD přehrávačích.

Výsledkem práce s různými nástroji, jejichž popisu jsme věnovali některé články tohoto čísla, může být složka na pevném disku obsahující soubory pro formát *DVD Video* – už je jen vypálit. Pro ty z vás, kteří s tím potřebují pomoci, přinášíme stručný návod, jak tento úkol bezpečně zvládnout. Lze využít například programu Nero Express, který se často dodává jako příslušenství k prodávaným vypalovačkám.

Po spuštění programu Nero Express nejprve zajistěte (podle obrázku), aby vám program nabídl volbu vypálení souborů *DVD Video*. Na tuto volbu klikněte myší; tak se přenesete do obvyklého okna programu Nero Express na přidání souborů. Jediné, co potřebujete udělat, je kliknout na zelené tlačítko **Přidat** a nalistovat složku s obsahem připraveným pro DVD.

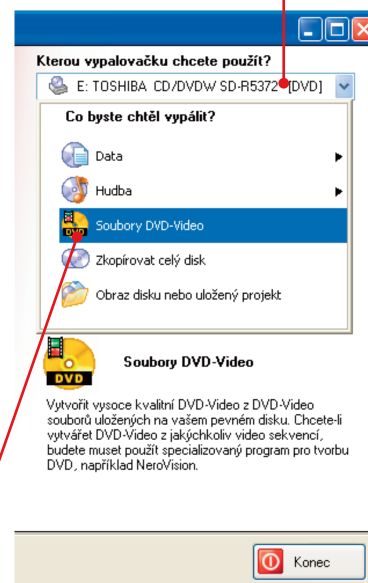
Můžete označit přímo složku obsahující videosoubory (obvykle pojmenovanou *video_ts*), ale je i možné označit jen složku nadřazenou (nesoucí třeba název filmu), pokud obsahuje jedinou podsložku s videosoubory.

Přidejte pouze jednu složku (nepokoušejte se přidat nic jiného) a klikněte na **Dokončeno**. V hlavním okně pak pokračujte zeleným tlačítkem **Další**. V dalším okně nezapomeňte vyplnit políčko *Název disku* (program vám povolí nejvýše 16 znaků…).

Jste-li s ostatními volbami spokojeni, zbývá již jen kliknout na **Vypálit**. Počítejte s tím, že to nějakou dobu potrvá. Obvyklá rychlost vypalování na dvouvrstvá média je dosud pouze 2,4×, ačkoli s novým *firmwarem* může být přístupná rychlost až 5×.

–mjs

V políčku pro vypalovačku je třeba zvolit ten popis jednotky, který končí textem [DVD], jinak se v hlavním poli správná možnost neukáže.

Kliknutím na tuto volbu spustíte režim vypálení filmového DVD ze souborů již připravených na pevném disku.

Program Nero Express je připraven na vypálení *DVD Video*.

POČÍTAČ DO KAPSY

Tentokrát čeká na výherce jen jedna cena, ale stojí za to! Je to kapesní počítač Asus MyPal A716 s operačním systémem Windows Mobile 2003 Premium Edition.

Asus MyPal A716 je vybaven procesorem Intel PXA255 (XScale) s frekvencí 400 MHz, dále operační pamětí SDRAM o kapacitě 64 MB a přepisovatelnou pamětí FlashROM. Kapacitu paměti lze doplnit paměťovými kartami SD/MMC nebo Compact Flash (typu I i II).

Dotykový barevný TFT displej o úhlopříčce 8,9 cm s rozlišením 240 × 320 bodů zobrazuje 65 536 barev a nabízí osm úrovní podsvícení. Přístroj má hmotnost 197 gramů a rozměry 78 × 135 × 17,6 mm. Lithioiontový akumulátor o kapacitě 1500 mAh jej na jedno nabití udrží v provozu až 19 hodin. Se stolním počítačem nebo s notebookem jej můžete spojit prostřednictvím rozhraní USB 1.1 nebo infračerveného rozhraní IrDA. Technologie Bluetooth poslouží například k propojení s mobilním telefonem a Wi-Fi poslouží k zapojení do bezdrátové počítačové sítě.

Nechybí mikrofon, reproduktor ani výstup na stereosluchátka.

soutěž

DNEŠNÍ OTÁZKA:

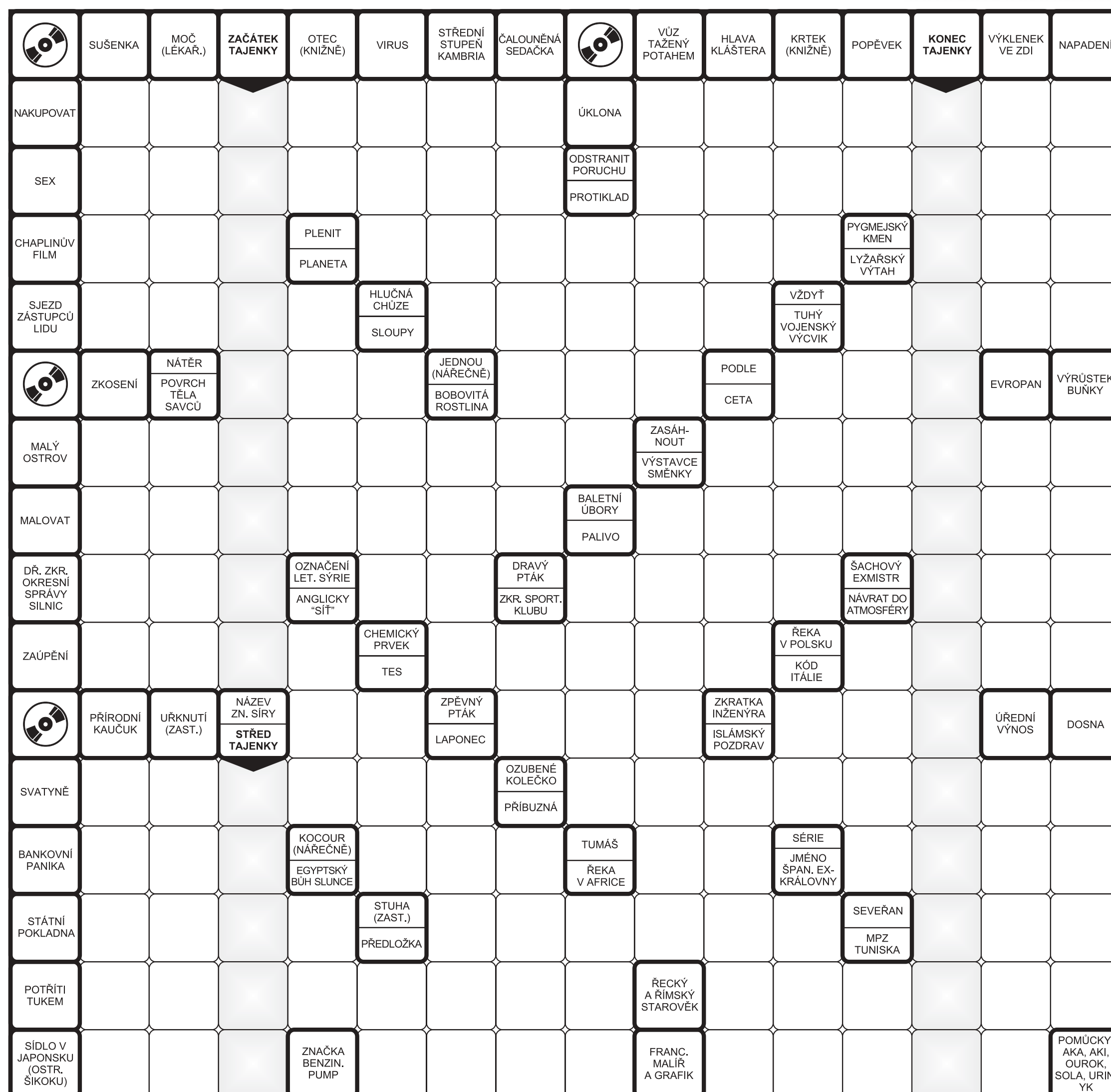
Jak se jmenuje soutěž, která každé léto probíhá v našich titulech (Počítač pro každého, Chip, Svět DVD, Level, OPSM 2)?

a) Softwarová soutěž.
b) Fotosoutěž.
c) Nejlepší odborný článek.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději **do 3. října 2005** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **ASUS** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka18@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 21/2005**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **Vogel PK18*Text tajenky*odpoved na otazku*Jmeno Prijmeni Ulice Cislo Mesto PSC** Slovo Vogel oddělte od příznaku PK18 mezerou. Příznak PK18, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o.
Infolinka: +420 284 820 470.

Účastí v soutěži souhlasíte s poskytnutím osobních údajů (jméno, příjmení, adresa, popř. e-mailová adresa) zadavateli soutěže za účelem zasílání nabídky obchodu nebo služeb.

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 15/2005** zní: Zkratka USB znamená Universal Serial Bus (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 15** zní: (PPK je časopis plný) **užitečných informací pro uživatele PC**.

Na paměťový USB flash disk s kapacitou 64 MB se mohou těšit tito výherci:

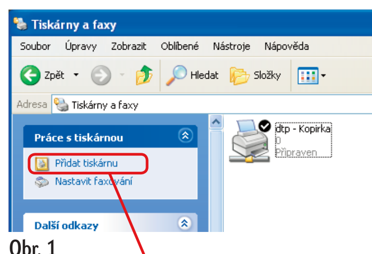
J. Šťastný z Lomnice nad Popelkou, R. Borský z Prahy, P. Svoboda z Dubného, J. Frydrych z Náchoda, T. Jindra ze Žebráku, P. Janečková z Rychnova nad Kněžnou, P. Fišar z Ústí nad Orlicí, R. Bárta z Plzně, R. Lencová z Horního Jiřetína a D. Bambušek z Rožnova pod Radhoštěm. Blahopřejeme!

NAD DOPISY ČTENÁŘŮ

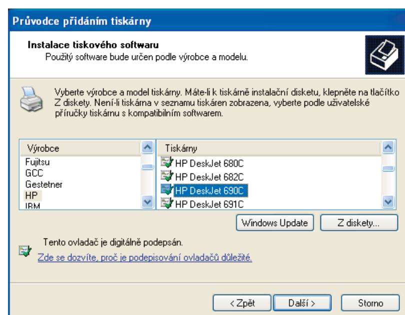

Mám starší tiskárnu HP 690C a po nainstalování Windows XP přestaly fungovat některé funkce, jako je tisk na obě strany, tisk do knihy či tabulka. Také jednotlivá dialogová okna se změnila. Zkoušel jsem novou instalaci z disket, ale ty jsou jen pro Windows 95 – pro Windows XP nefungují.

Tato tiskárna je již poněkud stará, a společnost HP tudíž nevydává ovladače pro nové operační systémy zvlášť; jsou integrovány přímo do Windows XP. Z nabídky **Start** vyberte položku **Ovládací panely** a z ní pak položku **Tiskárny a faxy**. Zvolte **Přidat tiskárnu** (obr. 1) a v okně, které se otevře, klikněte na **Další**. Vyberte položku **Místní tiskárna připojená k tomuto počítači** a odstraňte zaškrtnutí u pole **Automaticky rozpoznat a nainstalovat tiskárnu typu Plug and Play**. Klikněte na **Další**, vyberte port (v případě paralelního portu obvykle **LPT1**, u připojení USB pak **USB001**) a zvolte **Další**. Ze seznamu výrobců vyberte v levém seznamu **HP** a následně v pravém model tiskárny (obr. 2), v tomto případě tedy **690C** a opět **Další**. V dalším okně si vyberte, zda chcete použít tiskárnu jako výchozí (pokud nemáte více tiskáren, zvolte **Ano**), a klikněte na **Další**. Na dotazy o sdílení a vytištění zkušební strany odpovězte záporně, ještě jednou či dvakrát potvrďte tlačítkem **Další** a tlačítkem **Dokončit** instalaci ovladačů dokončete.

Obr. 1

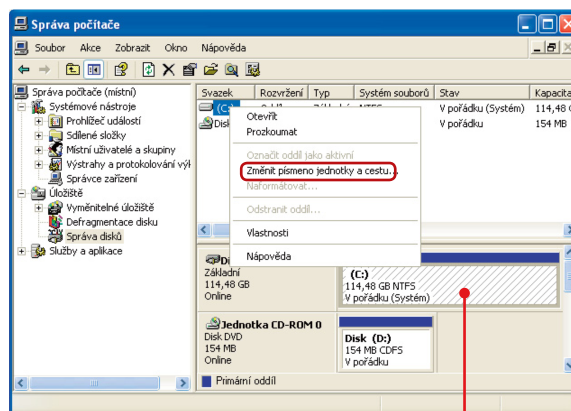
Obr. 2

Dávejte pozor na volby umístěné takto „nenápadně" na boku. Často skrývají to, co marně hledáte uvnitř okna, a jsou zde proto, aby byly viditelné a po ruce.

Jak mohu ve Windows XP změnit písmeno přiřazené k diskové jednotce?

Klikněte do nabídky **Start** a zvolte **Ovládací panely** (Control panels). Otevře se okno, které se zobrazuje dvěma různými způsoby. První z nich spočívá v použití tzv. klasického rozhraní a druhý způsob je moderní, podle kategorií. Způsob zobrazení je možné přepnout jednoduchým kliknutím na položku v levém horním rohu okna (**Přepnout do**...). V prvním případě zvolte **Nástroje pro správu** a v druhém nejprve **Výkon a údržba** a až v dalším okně **Nástroje pro správu**. Prostřednictvím zástupce **Správa počítače** pak otevřete příslušný program. Rozbalovací nabídky by zde měly být standardně otevřené a v nabídce **Úložiště** klikněte na položku **Správa disků**. Zde jsou informace o kapacitě diskových jednotek, jejich typu, systému souborů apod. Klikněte pravým tlačítkem na diskovou jednotku. Otevře se místní nabídka a v ní zvolte položku **Změnit písmeno jednotky a cestu…** V dalším okně klikněte na tlačítko **Změnit…** Nyní si vyberte z rozbalovacího seznamu nové písmeno, které chcete jednotce přiřadit, a svou volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

-imh

Stejně tak můžete kliknout přímo do tohoto interaktivního zobrazení diskové jednotky.

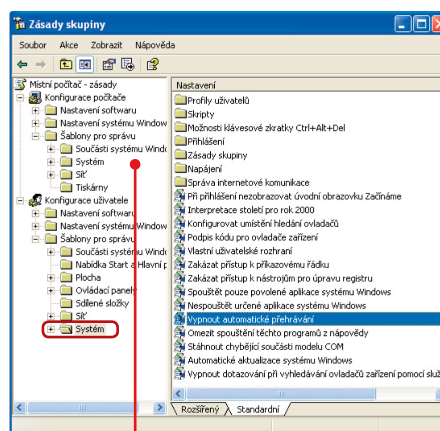
Moje DVD mechanika odmítá číst některá média, zatímco jiná přečte bez problémů.

DVD média se vyskytují ve dvou formátech: DVD+ a DVD-. Přestože rozdíly jsou malé a většina nových mechanik umí číst oba formáty, některé starší mechaniky neumějí přečíst formát DVD+. Z technického hlediska jde jen o to, přidat podporu určitého druhu médií. Výrobci většinou vydávají aktualizace firmwaru (firmware je program zařízení, stejně jako třeba u mobilních telefonů), kterými je možné provést upgrade (modernizaci). Upgrade firmwaru na nejnovější verzi není tak jednoduchá a bezpečná záležitost jako nahrání nové verze programu či ovladačů. Nový firmware (i s instrukcemi k instalaci) výrobci obvykle dávají uživatelům k dispozici na svých internetových stránkách a odtud si jej lze také stáhnout. Nezapomeňte však na rizika takové akce. Pokud během instalace nového firmwaru dojde např. k restartu počítače, je velmi pravděpodobné, že svou DVD mechaniku již nezprovozníte. Navíc ani upgrade firmwaru není zárukou, že mechanika začne daná média číst.

-imh

Jak mohu zabránit automatickému přehrávání CD po vložení do počítače? Mám Windows XP.

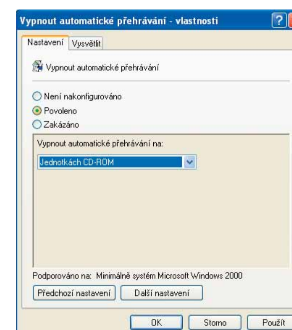
Chcete-li zabránit automatickému přehrávání pouze v konkrétních případech, podržte při vložení CD do mechaniky asi 10 sekund stisknutou levou klávesu **Shift**. Pokud ji pustíte příliš brzy, automatické přehrávání se spustí. Pro úplné zakázání automatického přehrávání je potřeba změnit nastavení Windows. V nabídce **Start** zvolte **Spustit…**, do příkazového řádku zadejte **gpedit.msc** a svou volbu potvrďte stiskem klávesy **Enter** nebo kliknutím na tlačítko **OK**. Otevře se okno **Zásady skupiny**. Vypnout automatické přehrávání lze jak v položce **Konfigurace počítače** (tak jej vypnete či zapnete pro všechny uživatele), tak v položce **Konfigurace uživatele** (jen pro aktuálního uživatele). V případě konfliktu nastavení má přednost položka **Konfigurace počítače**. Přes rozbalovací nabídky **Konfigurace počítače / Šablony pro správu** (případně **Konfigurace uživatele / Šablony pro správu**) klikněte na položku **Systém**. V pravé části okna se zobrazí seznam položek. Dvakrát klikněte levým tlačítkem na položku **Vypnout automatické přehrávání** nebo na ni klikněte pravým tlačítkem a vyberte položku **Vlastnosti**.

Otevře se okno a v něm z přepínací nabídky vyberte kliknutím **Povoleno** a z rozbalovací nabídky možnost **Jednotkách CD-ROM**. Potvrďte to tlačítkem **OK**. Zákaz automatického přehrávání neplatí pro hudební CD.

-imh

Jako administrátor zde můžete stejným způsobem nastavit tuto funkci pro všechny uživatele daného operačního systému. Tato volba pak bude mít přednost před jejich uživatelským nastavením.

VÝHODNĚJŠÍ PŘEDPLATNÉ

39,80 Kč za výtisk

- K ročnímu předplatnému dárky zdarma.
- Výrazná sleva oproti kupování jednotlivých čísel – ušetříte 380 Kč.
- 15% sleva na předplatné pro držitele studentské karty ISIC nebo ITIC.
- Velká sleva předplatného pro školy: škola ušetří 487 Kč za rok!
- Každé číslo dostanete do své schránky. Poštovné hradí vydavatel.

JAK OBJEDNAT PŘEDPLATNÉ (PLATÍ V ČR):

- vyplněním objednávky na WWW stránkách časopisu (*www.ppk.cz*);
- e-mailem na adrese *abonence@ppk.cz*;
- faxem na čísle +420 225 018 900;
- odesláním objednacího lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslanou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po odeslání objednávky prosím vyčkejte na zaslání faktury se složenkou.

ZAPLATIT MŮŽETE PROSTŘEDNICTVÍM:

- námi zaslané složenky na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet variabilní symbol a číslo účtu, uvedené na faktuře).

MOŽNOSTI DORUČENÍ PŘEDPLATNÉHO:

- poštou jako obyčejná zásilka;
- osobně na adrese: Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, Praha 1 (pracovní doba: po – pá 10.30 –13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

Reklamace předplatného lze uplatnit na tel. čísle (v pracovní dny 8 – 16 hodin): +420 225 018 942, e-mailem (abonence@ppk.cz) nebo faxem (+420 225 018 900).

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL

E-mailem na adrese *dobirky@ppk.cz*, tel.: +420 225 018 948, poštou na adrese: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Sedm vydání za rok zdarma!

počítač pro každého — **PŘEDPLAŤTE SI**

Vystřihněte nebo okopírujte a zašlete na adresu: **V ČR: Vogel Burda Communications s. r. o., distribuce, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**
V SR: MAGNET-PRESS Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., odd. inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Firma ____
Jméno a příjmení ____
Ulice, číslo ____
PSČ ____ Obec ____
IČO ____ DIČ ____
Číslo účtu ____
Telefon/fax ____
E-mail ____

☐ Souhlasím se zasíláním obchodních nabídek a dalších informací vydavatelství Vogel Burda Communications na mou adresu.

ZPŮSOB PLATBY (jen v ČR)

☐ Poštovní poukázkou „A-V“, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.
☐ Proplacením zálohové faktury, kterou vám zašleme na shora uvedenou adresu.

Po obdržení zálohové faktury zkontrolujte správnost všech uvedených údajů, aby vám mohl být zaslán správně vyplněný daňový doklad.
Zjištěné rozdíly nám ihned sdělte na tel.: 225 018 944, 225 018 946, fax: 225 018 900, e-mail: abonence@ppk.cz.
Zálohové faktury nám nevracejte!

Datum ____ Podpis ____

Objednávám předplatné POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO
(zaškrtněte prosím jednu z možností):

☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pouzdro na 24 CD**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM** (25 sešitů, 25 CD-ROM a dárek navíc – **pořadač**) za **995 Kč/1600 Sk**
☐ **Celoroční s CD-ROM a MP3 přehrávač Creative** (25 sešitů, 25 CD-ROM, **Creative MuVo 512 MB, film na DVD a pouzdro na 24 CD**) za **2994 Kč**
☐ **Celoroční s CD-ROM pro školy** (na kuponu musí být adresa a razítko školy) za **888 Kč/1450 Sk**
☐ **Pololetní s CD-ROM** (12 sešitů, 12 CD-ROM) za **480 Kč/768 Sk**

Objednávám od čísla ____ Počet kusů každého čísla ____
(Objednávat lze od čísla 20/05 nebo pozdějších.)

18/05
Kupon je platný pouze do 26. 9. 2005

☐ Osobní odběr v knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19 – recepce B, Praha 1
☐ 15% sleva pro držitele studentské karty ISIC (s objednávkou předplatného pošlete i kopii karty)

SPÔSOB PLATBY (iba v SR)

MAGNET-PRESS Slovakia:
Časopis môžete uhradiť priamo zloženkou typu H. Paličkovým písmom vyplňte zloženku, suma musí zodpovedať cene, ktorá je uvedená na tejto stránke. Iné sumy nemôžeme akceptovať. Do správy pre prijímateľa uveďte názov časopisu. Ak chcete platiť prevodom z účtu, zašlite na adresu distribútora písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry.
Objednávky a zloženky typu H zasielajte na adresu:
MAGNET PRESS SLOVAKIA, s. r. o.
Šustekova 10, P. O. BOX 17, 850 00 Bratislava 5
tel.: +421 267 201 931-33, e-mail: predplatne@press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrosso:
Na adresu distribútora zašlite písomnú objednávku a počkajte na obdržanie faktúry. Objednávky zasielajte na adresu:
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 (2) 444 588 16, 444 588 21, 444 427 73
fax: +421 (2) 444 588 19, e-mail: predplatne@abompkapa.sk

Objednávka od Mediaprint-Kapa Pressegrosso prostredníctvom SMS:
Pošlite správu s textom OBJ na číslo 0907 680 680 a vyplňte obratom zaslaný objednávkový formulár. Vaše údaje potom zadajte medzi čiarky a odošlite späť na 0907 680 680. Cena SMS podľa bežného tarifu Vášho operátora.
Kódy predplatného:
PPK+CD+ŠANON ročné: 1600 Sk, kód 31781
PPK+CD+OBAL ročné: 1600 Sk, kód 34671
PPK+CD polročné: 768 Sk, kód 35272
PPK+CD ŠTUDENT ročné: 1450 Sk, kód 34661
PPK+CD ŠTUDENT polročné: 696 Sk, kód 34662

PŘÍŠTÍ ČÍSLO VYJDE 27. ZÁŘÍ 2005

PPK CD 19/2005

Na příštím cédéčku najdete plnou verzi hry „Scooby-Doo a svítící broukovec“ (hra je zpracována kompletně v češtině). Dále pro vás připravujeme sbírku programů pro sdílení souborů prostřednictvím internetu, výběr kvalitních tapet na plochu operačního systému Windows apod.

TEST LEVNÝCH NOTEBOOKŮ

Přenosné počítače mohou být velmi dobrou volbou i pro domácnosti. Současné modely mají pro běžné aplikace (nikoliv však pro hry) výkonu na rozdávání a součástí jejich výbavy často jsou i vypalovací DVD mechaniky. Pro mnohé domácí uživatele tak notebook může nahradit klasické, stolní PC. Navíc pokud chcete mít i na chalupě či o dovolené přístup k internetu či uvítáte možnost přehrát si DVD filmy, oceníte, že notebook nezabere mezi zavazadly příliš místa. Jestliže si nedáte ujít příští vydání PPK, zjistíte, že velký výběr notebooků je i v cenové kategorii do 25 000 Kč.

MOBIL, NEBO VIDEOKAMERA?

Představíme vám jeden z nejzajímavějších mobilních telefonů, které byly u nás v poslední době uvedeny na trh. Jedná se o mobil Nokia N90, který lze využít jako poměrně kvalitní videokameru.

OPRAVA A OMLUVA

V minulém vydání (PPK 17/2005) jsme v informačním rámečku na straně 44 nesprávně uvedli, že hru **Wanted Guns** distribuuje v ČR společnost Cenega. Tato informace je chybná, neboť českým distributorem zmíněné hry je společnost **Cinemax, s. r. o.** (*www.cinemax.cz*), která nám také poskytla licenci na umístění této hry na naše CD. Omlouváme se čtenářům i oběma firmám za zveřejnění nepravdivého údaje.

SEZNAM INZERENTŮ

Jméno firmy	Strana
Cígler Software, Brno	43
Cinemax, Praha	2. obálka
Delta, Praha	45
DXT ComputerS, Praha	7
Fifty-Fifty, Hradec Králové	4. obálka
GRISOFT, Brno	6
Joyce, Brno	37
Oskar Mobil, Praha	13
Sony, Praha	3. obálka
T.S. Bohemia, Praha	17
TERASOFT, Hořovice	18
T-Mobile, Praha	5
Trend Micro, Mnichov	39
Zoner Software, Brno	15

čtrnáctideník počítač pro každého

Toto číslo vyšlo 13. 9. 2005.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.

Jednatel: Ing. Pavel Filipovič

Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Jiří Palyza

Šéfredaktor: Ivan Heisler

Redakce (redakce@ppk.cz): Norbert Gulevič, Marek Janouš, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Michal Slovák, Richard Straberger, Miroslav Ziegler

Grafická úprava: Michal Rett, Helena Bodláková

Foto: Martin Tryščuk

Externí spolupracovníci: Marie Franců, Aleš Havlas, Petr Kratochvíl, Jiří Lapáček, Adam Nosek, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler, Jana Ziková

Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.

Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, **abonence@ppk.cz**

Předplatné na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Šustekova 10, P. O. Box 17, 850 00 Bratislava 5, tel.: +421 267 201 931, fax: +421 267 201 910
e-mail: predplatne@press.sk, http://www.press.sk
Mediaprint-Kapa Pressegrosso, a. s., oddelenie inej formy predaja, Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3
tel.: +421 244 458 816
fax: +421 244 458 819
predplatne@abompkapa.sk

Inzerce (inzerce@ppk.cz): Zuzana Hošková
tel.: 225 018 762
fax: 225 018 600

Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o.
Thámova 221/7
186 00 Praha 8
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Počítač pro každého.

Sídlíme na adrese Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, recepce A, 5. patro.